

ประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ

ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ เล่มที่ ๑๘

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ประกาศเกียรติคุณ
บุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘
เล่มที่ ๑๘

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
จัดพิมพ์เผยแพร่ พุทธศักราช ๒๕๔๙

เรื่อง ประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ เล่มที่ ๑๘

โดย คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
จัดพิมพ์เผยแพร่ พุทธศักราช ๒๕๔๙ จำนวน ๔,๐๐๐ เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

ประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ
เล่ม ๑๘

กรุงเทพฯ : สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, ๒๕๔๘.

๑๒๐ หน้า

๑ ไทย -- ชีวประวัติ. I. ชื่อเรื่อง.

920.0593

ISBN 974-9772-02-4

คณะบรรณาธิการ	นางสาววันเพ็ญ	เข็นตระกูล
	นายเมธี	เพื่อนทอง
	นายมานิช	คามณีย์
	นางรัชนิ	ศรีสุข
	ร.ต.ต.หญิง เมทินี	ศรีรุ่งเรือง

พิมพ์ที่ บริษัท เอส.พี.วี. การพิมพ์ จำกัด
๘๘/๒ หมู่ ๑ ตำบลบางไผ่
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทร. ๐-๒๔๔๓-๖๒๘๐-๘๑

นางมุกดา อินท๊ะสาร

บุคคลดีเด่นของชาติ

สาขาพัฒนาสังคม (ด้านพัฒนาชุมชน)

ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่อง
นางอรรอร่า ศรีบัวพันธุ์
เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

แคนาดา (ค.ศ.1992) และผู้แทนประเทศไทยไปประชุม World Blind Union ที่โตรอนโต แคนาดา (ค.ศ.1996) รวมทั้งที่ประเทศออสเตรเลีย (ค.ศ.2000)

ชีวิตแห่งการต่อสู้และการทำงานที่ผ่านมาทำให้ข้าพเจ้านึกถึงคำพูดของแมรี โลแกน อาสาสมัครชมรมคาทอลิกเพื่อคนตาบอดเมืองฟิลาเดลเฟียสหรัฐอเมริกาว่า ชื่อข้าพเจ้าแปลว่า อรุณทัย และตัวข้าพเจ้ามาจากทิศตะวันออกซึ่งเป็นทางขึ้นของดวงตะวัน และข้าพเจ้าจะต้องกลับมาเป็นดวงตะวันของคนตาบอดในประเทศไทยนั้นเป็นจริงดังว่า

รางวัลที่ได้รับ

ภาครัฐ

- ปี ๒๕๓๔ ได้รับเข็มเชิดชูเกียรติของคุรุสภา (ครูอาวุโส) จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ๒๙ กันยายน ๒๕๔๔ บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์) จากคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

ภาคเอกชน

- ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๗ ได้รับโล่ นักสังคมสงเคราะห์ดีเด่นจากมูลนิธิอนุสรณ์หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร
- ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๙ ได้รับโล่แม่ดีเด่นจากสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ๘ มีนาคม ๒๕๔๐ ได้รับโล่ “ผู้หญิงเก่ง” สาขานักพัฒนา โดยสถาบันวิจัยบทบาทหญิงชาย และการพัฒนาสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ
- ๖ ตุลาคม ๒๕๔๐ ได้รับโล่ผู้สร้างสรรค์เมืองพัทยา จากหนังสือพิมพ์เมืองพัทยา
- ปี ๒๕๔๓ ได้รับโล่ประกาศเกียรติคุณนักสังคมสงเคราะห์ดีเด่นจากมูลนิธิศาสตราจารย์ ปกรณ์ อังศุสิงห์
- ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๙ รับโล่ครอบครัวดีเด่นจากสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ (ฉลองครบ ๑๕ ปี)

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- ๕ ธันวาคม ๒๕๒๔ ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นจุฑาภรณ์ช้างเผือก (จ.ต)
- ๕ ธันวาคม ๒๕๓๑ ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นตริตราภรณ์ มงกุฎไทย (ต.ม)

จนสามารถสอบเทียบวิชาครู พ.กศ.ต้น และ พ.ม. ได้

ปี ๒๕๑๑ ย้ายกลับเข้ามาสอนที่โรงเรียนสอนคนตาบอด และมาสอบเข้าเรียนต่อยังมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) เมื่อปี ๒๕๑๔ วิชาเอกภาษาอังกฤษ จนจบเมื่อปี ๒๕๒๑ และได้รับพระราชทานปริญญาบัตร จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสอบเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูสังกัดกองการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการเป็นคนแรก (ปี ๒๕๒๒)

ปี ๒๕๒๕-๒๕๒๖ ได้ไปศึกษาต่อปริญญาโท (M.ED.) ด้านการศึกษาพิเศษ ณ มหาวิทยาลัยบอสตัน คอลเลจ (Boston College) ที่เมืองบอสตัน สหรัฐอเมริกา พร้อมกับได้รับวุฒิปัตร (Teaching for the Blind) จาก Perkins School for the Blind

ด้านชีวิตครอบครัวข้าพเจ้าได้สมรสกับนายเกรียง ศรีบัวพันธุ์ (ปี ๒๕๑๐) ซึ่งปัจจุบันเป็นหมอนวดตาบอดแผนโบราณประสบความสำเร็จในอาชีพเป็นอย่างดี อีกทั้งเป็น ๑ ใน ๕ ของกรรมการก่อตั้งมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และเป็นประธานอนุกรรมการฝ่ายอาชีพของมูลนิธิคอลฟิลด์ฯ มีบุตรธิดา ๒ คน ซึ่งทำงานเกี่ยวกับคนตาบอด

นอกจากชีวิตการเป็นครูแล้วข้าพเจ้ายังมีบทบาทในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยเฉพาะคนตาบอด ดังนี้

๑. เป็นผู้จัดการและครูใหญ่ และสอนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดพระมหาไถ่พิทยาล ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (๒๕๓๐ - ปัจจุบัน)

๒. เป็น ๑ ใน ๕ ของผู้ก่อตั้งมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และเป็นเลขาธิการในคณะกรรมการบริหาร รวมทั้งสอนคนตาบอดผู้ใหญ่ในศูนย์ฝึกอาชีพของมูลนิธิฯ (๒๕๒๒ - ปัจจุบัน)

๓. เป็นกรรมการบริหารและอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย (๒๕๑๐ - ปัจจุบัน)

๔. เป็นกรรมการบริหารผู้ทรงคุณวุฒิ ประธานฝ่ายสตรี และที่ปรึกษาหลายสมัยของสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย (๒๕๒๙ - ปัจจุบัน)

๕. เป็นผู้ก่อตั้งชมรมศิษย์เก่าโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ (๒๕๒๔ - ๒๕๓๔) และในปี ๒๕๓๔ เป็น ๑ ใน ๓ ของคณะกรรมการก่อตั้งสมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ

๖. เป็นรองประธาน Asian Blind Union เป็น President of Blind Woman (Subregion) Under World Blind Union Asia, Pacific, Blind Children Committee of World Blind Union (ค.ศ.1998 - 2004)

๗. ผู้แทนประเทศไทยไปประชุม DPI (Disabled People International) ที่ แวนคูเวอร์

กล้าแสดงออก คิดเป็น รู้ค่าของความซื่อสัตย์ สุจริต ความเสียสละ ความกตัญญูและความยุติธรรม
ทุก ๆ ครั้งที่ท่านกลับมาเมืองไทย เพื่อเยี่ยมพวกเรา หรือมีจดหมายส่วนตัวถึงข้าพเจ้า ท่านจะ
เน้นให้ตั้งใจเรียน ประวัติคดี อุดหนุน เข้มแข็งจะได้มีอนาคตที่ดี

ในเดือนมีนาคม ปี ๒๔๙๒ ซึ่งเป็นเวลาที่โรงเรียนทั่วไปสอบไล่ ชิสเตอร์ได้ขอข้อสอบ
จากโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์มาให้กลุ่มของข้าพเจ้า (จำนวน ๖ คน) ทดสอบดู ผลออกมา
ปรากฏว่าข้าพเจ้าสอบได้ที่ ๑ แต่ไม่ได้รับประกาศนียบัตรจบ ม.๓ เนื่องจากยังเป็นโรงเรียน
เลื่อนอยู่ หลังจากนั้นทางโรงเรียนเน้นเฉพาะการฝีมือ ส่วนด้านภาษาอังกฤษนั้นมีครูอาสาสมัครซึ่ง
เป็นภริยาทูต นายทหาร องค์กรภาครัฐและเอกชนที่เข้ามาในประเทศไทยเวลานั้นมาช่วยสอน
ทำให้พวกเราเก่งภาษาอังกฤษบางคนได้ไปเรียนต่อต่างประเทศ บางคนก็สามารถเป็นพนักงาน
รับโทรศัพท์ และอีกหลายคนสามารถเข้าเรียนต่อในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ปี ๒๔๙๔ ข้าพเจ้าถูกเรียกไปพบภริยาทูตสหรัฐประจำ
กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นคณะกรรมการคนหนึ่งของคณะกรรมการฯ ที่ติกอำนวยการของโรงเรียน
มาตามสแตนตัน (Standton) ได้อ่านจดหมายถึงตัวท่านของมิสคอลฟิลด์ให้ข้าพเจ้าฟัง
ความว่า มิสคอลฟิลด์ได้ขอทุนการศึกษาระดับไฮสกูลจากโรงเรียนสอนคนตาบอดโอเวอร์บรุค
ซึ่งท่านเป็นศิษย์เก่าให้แก่ข้าพเจ้าโดยขอให้มาตามสแตนตันเป็นธุระจัดการเรื่องเกี่ยวกับการ
เรียนต่อของข้าพเจ้า พร้อมกับขอให้มาตามฯ ช่วยหาค่าเครื่องบินให้ด้วย

ปลายเดือนสิงหาคมปีเดียวกันข้าพเจ้าได้ออกเดินทางไปยังสหรัฐฯ ด้วยทุนของมูลนิธิ
ฟูลไบรท์ (Fulbright) ซึ่งมาตามสแตนตันได้ติดต่อขอให้

ชีวิตที่โอเวอร์บรุคแตกต่างกับครั้งเมื่ออยู่เมืองไทยอย่างหน้ามือเป็นหลังมือ กล่าวคือ
ข้าพเจ้าไม่ต้องทำอะไรเลย เรียนลูกเดียว ซึ่งทำให้ข้าพเจ้ามุ่งมั่นที่จะเรียนจนจบมหาวิทยาลัย
ไม่คิดจะกลับเมืองไทยอีก ครั้นเมื่อใกล้จบไฮสกูลมิสคอลฟิลด์ได้ขอร้องให้กลับเมืองไทยด้วยเหตุผล
ว่า โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพต้องการครูภาษาอังกฤษมาก ข้าพเจ้าเสียใจมากที่ไม่ได้
เรียนมหาวิทยาลัยตามที่คาดหวัง จำใจต้องกลับโดยมีความหวังว่าจะกลับไปเรียนต่อให้ได้พร้อมกับ
ทำงานด้วย

หลังจากกลับมาเมืองไทยปี ๒๔๙๔ ความฝันที่จะกลับไปเรียนต่อและใช้ชีวิตที่นั่น
พังทลาย ข้าพเจ้าใช้ชีวิตอยู่ในเมืองไทยโดยการเป็นครูสอนภาษาอังกฤษแก่คนตาบอดและคนตาดี
อยู่ถึง ๕ ปี

ปี ๒๕๐๓ ข้าพเจ้าได้รับความไว้วางใจโดยมิสคอลฟิลด์ให้ไปเปิดและบริหารโรงเรียน
สอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ข้าพเจ้าปฏิบัติหน้าที่ได้ในเชิงพฤตินัย ส่วนทางด้าน
นิตินัยยังคงมีกฎหมายมาตรา ๒๔ ของข้าราชการพลเรือนห้ามคนพิการเข้ารับราชการ
ซึ่งทั้งมิสคอลฟิลด์และข้าพเจ้าได้รณรงค์ต่อสู้จนได้มาซึ่งสิทธิดังกล่าวเมื่อปี ๒๕๑๘

ในขณะที่อยู่ที่เชียงใหม่ข้าพเจ้าไม่ได้หยุดเรื่องการเรียน โดยเรียนด้วยตนเอง

เกาะ กิน เล่น เรียนอยู่บนเรือน นาน ๆ ที่พวกเราจะได้รับอนุญาตให้ลงไปแหวกว่ายน้ำเล่นน้ำที่กลางสนามหรือนั่งเรือบดเล่นโดยครูพายให้ข้าพเจ้ามีโอกาสได้นั่งเรือแจว ๑ หรือ ๒ ครั้ง กลับบ้านตรอกพระยาพิพัฒน์ โดยมีสคอลฟิลด์ ให้คนขับรถแจวเรือไปรับที่โรงเรียน

หลังน้ำท่วมกรุงเทพฯ มฤตยูแห่งสงครามทวีความดุร้ายมากขึ้น ตอนดึกของคืนวันที่ ๒๓ ธันวาคม ปี ๒๔๘๖ ขณะที่พวกเราอยู่ในหลุมหลบภัยได้ยินเสียงเครื่องบินลงต่ำแล้วตามด้วยเสียงหวีดหวิวแหวกอากาศ เมื่อเสียงเครื่องบินบินห่างออกไป ครูใหญ่ได้ชะโงกหน้าออกไปดูเห็นลูกไฟตกลงบนหลังคาจากของห้องห่วย ซึ่งพวกเราใช้ทำการฝีมือ ท่านร้องเร่งให้เราออกจากหลุมหลบภัย วิ่งไปทางประตูใหญ่ของโรงเรียนเพื่อเดินทางกลับบ้านตรอกพระยาพิพัฒน์ เราเกาะกันเป็นพรวนโดยมีคนตาดิ ๒ คน คือครูเวรกับน่านวล คอยคุมขบวนนำทาง พวกตาบอดสนิทหรือเห็นเลือนลางต่างก็เกาะติดกันเหมือนรถไฟ ทั้งจูงน้องหรืออุ้มน้องวิ่งบ้างเดินบ้าง ทุลักทุเลบนถนนสลิม พอเครื่องบินมาผู้ใหญ่อีกตะโกนบอกให้หมอบลงกับพื้น เราก็อหมอบลงใช้หูแนบกับพื้นดินฟังเสียงพื้นสั่นสะเทือนจากการทิ้งระเบิด กว่าถึงบ้านตรอกพระยาพิพัฒน์ ก็เกือบสว่าง

มิสคอลฟิลด์ได้ให้เราอพยพไปอยู่ที่บางตาล จังหวัดนครปฐมประมาณ ๔ เดือนแล้วย้ายไปอยู่ที่หัวหินประมาณ ๑ ปีครึ่ง จนสงครามสิ้นสุดแล้วย้ายกลับมาอยู่ที่ซอยชิดลมตรอกพระโลหะ ถนนสารใต้ ซึ่งทุกแห่งเขาเขาทั้งสิ้น

ชีวิตในช่วงสงครามช่างทรหดไม่ใช่บ่อย โดยเฉพาะเรื่องอาหารการกินไม่สมบูรณ์เหมือนบ้านตรอกพระยาพิพัฒน์หรือโรงเรียนประจำที่ถนนประมวล์ คำสั่งสอนของมิสคอลฟิลด์และคณะครูทำให้ข้าพเจ้าเป็นเด็กแกร่งต้องปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมรอบข้างในหน้าที่ที่ผู้ใหญ่มอบหมายให้พร้อม ๆ กับการเรียนหนังสือ จนทำให้ข้าพเจ้าสามารถบอกกับตัวเองและใคร ๆ ได้ว่าโตขึ้นจะเป็นครู

ข้าพเจ้าต้องกลายเป็นเด็กกำพร้าอีกครั้งหนึ่ง โดยครั้งแรกกำพร้าแม่ผู้ให้กำเนิด แล้วพลัดพรากจากญาติพี่น้องเข้าเรียน ข้าพเจ้าได้ชีวิตใหม่มีมิสคอลฟิลด์เป็นแม่ มีมิสฮาร์โกะและพี่พินเสมือนพี่สาว ซึ่งทั้งสามท่านเป็นที่รักและเคารพ บัดนี้ต้องมีอันพลัดพรากจากกันโดย มิสฮาร์โกะก็เสียชีวิต พี่พินลาออกจากงาน และมิสคอลฟิลด์มีความจำเป็นต้องเดินทางไปอยู่ที่ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาเพื่อหาทุนสนับสนุนโรงเรียน โดยท่านได้มอบอำนาจบริหารให้แก่คณะกรรมการมูลนิธิช่วยและให้การศึกษาแก่คนตาบอดแห่งประเทศไทย และด้านการปกครองนักเรียนกับคณะซิสเตอร์ซาเลเซียน แต่ท่านก็กลับมาเยี่ยมพวกเราเสมอ

สำหรับข้าพเจ้าชีวิตนักเรียนประจำก็ดำเนินไปตามกาลเวลา มีแต่ความว่าเหวมาแทนที่ความอบอุ่นที่เคยได้รับจากมิสคอลฟิลด์ ความเป็นอยู่และระเบียบวินัยภายใต้การปกครองของนักบวชกับของมิสคอลฟิลด์แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง เพราะคณะซิสเตอร์ไม่คุ้นเคยกับคนตาบอดกฎระเบียบต่าง ๆ เข้มข้น ส่วนมิสคอลฟิลด์ปกครองพวกเราแบบประชาธิปไตย อบรมสั่งสอนให้

ต่อมาในเดือนพฤษภาคมโรงเรียนก็ได้ย้ายมาอยู่ที่ถนนประมวลตรงข้ามกับโรงเรียน
กรุงเทพคริสเตียน ข้าพเจ้าก็ได้เป็นนักเรียนประจำเต็มตัว และในปีนี้อเองที่ข้าพเจ้าถูกควักลูก
ตาข้างขวาอีกข้างหนึ่งเพราะหมอเขาบอกว่าหากไม่เอาออกข้าพเจ้าจะปวดหัวมากไม่สามารถเรียน
หนังสือได้และอาจบ้ำได้ ส่งผลให้ข้าพเจ้ากลายเป็นเด็กตาบอดสนิททั้งสองข้าง แต่ถึงอย่างไร
ข้าพเจ้าก็ยังคงทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้เพราะได้รับการฝึกฝนมาก่อน

โรงเรียนสอนคนตาบอดที่ถนนประมวลมีนักเรียนทั้งชายและหญิงอายุ ๒-๒๕ ปี จำนวน
ประมาณ ๒๕ คน ส่วนใหญ่อยู่ประจำอยู่กันอย่างครอบครัวใหญ่ มีครูเวรี อาวุธ เป็นครูใหญ่
ทำหน้าที่เสมือนพ่อและแม่ของเรา ส่วนน้านวลเป็นทั้งแม่บ้านและแม่ครัว มีสคอลลฟิลด์และมิล
ฮาร์โกะยังคงมาสอนที่โรงเรียนตามปกติ เนื่องจากโรงเรียนของเรายังเป็นโรงเรียนเถื่อนอยู่ชีวิตใน
โรงเรียนจึงคล้าย ๆ กับบ้าน เริ่มตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๐๙.๐๐ น. และเวลา ๑๖.๐๐-๒๐.๐๐ น.
ช่วยกันทำงานบ้าน งานครัว อาบน้ำแต่งตัวให้น้อง ๆ

๙.๐๐-๑๕.๐๐ น. เป็นเวลาเรียนตามปกติ เรียนอ่านและเขียนอักษรเบรลล์ เรียนวิชา
ภาษาไทย จีนกลาง ญี่ปุ่น อังกฤษ คณิตศาสตร์ เย็บผ้า สานใบลาน สานตะกร้า ถักนิตตั้ง
โครเช ถักเชือกกล้วยเย็บเป็นที่รองแก้ว รองจาน กระเป๋าถือ การเรียนไม่ได้จัดเป็นระดับชั้น
แต่แบ่งเป็นกลุ่มตามความสามารถของแต่ละคน

ก่อนสิ้นปี พ.ศ. ๒๔๔๔ เหตุการณ์ก็ผันแปรมากขึ้น ได้เกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ โดย
กองทัพญี่ปุ่นได้บุกเข้ามาถึงกรุงเทพฯ ในวันที่ ๘ ธันวาคม และให้รัฐบาลไทยเข้าร่วมประกาศ
สงครามกับประเทศพันธมิตร ส่งผลให้ชาวต่างชาติต้องกลับประเทศตน แต่มีสคอลลฟิลด์และ
มาแมร์ที่โรงเรียนมาแต่ร์เดอีซึ่งเป็นชาวอเมริกันได้รับอนุญาตเป็นพิเศษให้อยู่ต่อแต่ถูกกักบริเวณ
เพราะได้ทำประโยชน์และคุณงามความดีให้แก่ประเทศไทย

พวกนักเรียนตาบอดจึงไม่ได้พบกับมีสคอลลฟิลด์อีกนาน ต่อมามิสฮาร์โกะ ซึ่งเปรียบเสมือน
พี่สาวของข้าพเจ้าก็ได้เสียชีวิตลง ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกว้าวเหวเพราะไม่ได้กลับบ้านเหมือนเพื่อน
คนอื่น ๆ และไม่ได้พบมีสคอลลฟิลด์และมิสฮาร์โกะ

คืนวันหนึ่งปลายเดือนมกราคม ปี ๒๔๔๕ พวกเราถูกปลุกด้วยเสียงหวอ (silent) ตาม
ด้วยเสียงเครื่องบินแล้วก็เสียงที่ระเบิดดังตูม! ตูม! เป็นเหตุการณ์ที่ไม่เคยประสบมาก่อน
ทุกคนตกใจและร้องเรียกกันโกลาหล บ้างก็งู้ง้างก็อ้อมนั่งลงบนโถมาพักอยู่ในห้องเรียนชั้นล่าง
ด้วยความตระหนก ครั้นเมื่อเสียงหวอดังขึ้นอีกครั้งบอกว่า **“มันไปแล้ว”** พวกเราก็กลับเข้าไปนอน
จากวันนั้นมิสคอลลฟิลด์ก็ให้ครูเวรีหาช่างมาสร้างหลุมหลบภัยให้แก่พวกเรา

เสียงหวอ เสียงเครื่องบิน และเสียงที่ระเบิดนับวันก็จะถี่ขึ้น แม้แต่ในเวลากลางวัน
กำลังเรียนก็ไม่เว้น เราต้องทิ้งทุกอย่างที่กำลังทำอยู่ ตะโกนโหวกเหวกเรียกน้องเพื่อลากจูงกันไป
ลงหลุมหลบภัย แต่เหตุการณ์ดังกล่าวค่อยเบาบางซาลงตอนกรุงเทพฯ ถูกน้ำท่วม ๒ เดือนเศษ
การคมนาคมทางบกหยุดชะงักมีแต่เรือพาย เรือแจว เรือหางยาวมาแทนที่ พวกเราเหมือนถูกปล่อย

ชายผักเพื่อเก็บผักที่เขาเห็นไม่สวย ไม่น่ากินหรือเน่า โยนทิ้งเข้าไปใต้ถุนร้าน พวกเราก็เก็บไปบ้าน ไม่เคยคิดเวทนาตัวเอง นอกจากจะสนุกชุกชอนไปตามประสากับเพื่อน ๆ ตาดีรุ่นเดียวกัน ได้ยินผู้ใหญ่ในตลาดบ่นว่าบ่อย ๆ “ตาบอดแล้วยังชุกชอน”

จากวันที่ข้าพเจ้าขาดเรียนเพราะเท้าบวมเป็นหนอง และเมื่อออกจากโรงพยาบาล เซนต์หลุยส์แล้ว มิสคอลฟีลด์ก็ให้พักอยู่กับท่านเลย ท่านได้บอกกับพี่ ๆ และญาติที่ตามมาว่า ท่านจะขอรับเลี้ยงข้าพเจ้าเอง โดยมิสคอลฟีลด์ได้มอบข้าพเจ้าให้อยู่ในความดูแลของพี่พิน (แม่บ้าน) ช่วยอบรมกิริยามารยาท การพูดจาภาษาไทย เนื่องจากข้าพเจ้าเป็นลูกคนจีน สอนให้ทำงานบ้าน การครัว รับผิดชอบหน้าที่ที่ผู้ใหญ่มอบหมาย เช่น รดน้ำต้นไม้ เก็บผักจากต้นในร่องสวน หรือเก็บผักบุ้งในคูน้ำรอบบ้าน ปล่อยไก่-เป็ด ออกจากเล้าในตอนเช้าและตอนเช้าเล้าในตอนเย็น

ในด้านสังคมและบุคลิกภาพมิสคอลฟีลด์และมิสฮาร์โกะ (บุตรบุญธรรมชาวญี่ปุ่น) ซึ่งใช้ชีวิตอยู่กับมิสคอลฟีลด์ที่ญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี เป็นผู้อบรมพัฒนาข้าพเจ้าให้เหมือนเด็กทั่วไป

ภาคเช้าข้าพเจ้าเป็นนักเรียนอ่าน-เขียนอักษรเบรลล์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ การฝีมือและวิชาอื่น ๆ โรงเรียนเลิกหลังอาหารกลางวัน และหลังจากนั้นเมื่อทุกคนกลับบ้านแล้ว ข้าพเจ้าก็จะเปลี่ยนสภาพจากนักเรียนเป็นเด็กในบ้านวิ่งเล่นตามอัธยาศัย ในบริเวณบ้านอันกว้างใหญ่ หรือไปทำหน้าที่ที่ผู้ใหญ่กำหนด บางครั้งก็ติดตามมิสคอลฟีลด์กับมิสฮาร์โกะไปซื้อของตามห้าง เช่น ห้างการราจี ห้างมิดเวย์ ห้างไนติงเกล หรือไปเยี่ยมมิตรสหายของท่านไปโบสถ์ (อารามคาแมล อัลล์ม) ไปโรงเรียนมาแตร์เดอีฯ บางเวลาก็ทำหน้าที่เด็กเฝ้ารถจนกว่าท่านทั้งสองจะสิ้นภารกิจ

ก่อนเข้าเรียนข้าพเจ้าไม่มีชื่อ รุ่นพี่ที่รับส่งข้าพเจ้าจึงเรียกว่า นิด เพื่อให้สอดคล้องกับนักเรียนอีกคนที่ชื่อน้อย ส่วนชื่อออราท่านอธิการบดีโรงเรียนมาแตร์เดอีฯ กับมิสคอลฟีลด์เป็นผู้ตั้งให้เมื่อครั้งเข้าพิธีรับศีลล้างบาปทางศาสนาคาทอลิก ซึ่งมีความหมายเดียวกับ อรุโณทัย

“โซคมมนุษย์นี้ไม่มีที่แน่นอน ประเดี๋ยวเย็นประเดี๋ยวร้อนช่างแปรผัน โลกหมุนเวียนเปลี่ยนไปได้ทุก ๆ วัน สารพันหาอะไรไม่ยั่งยืน.....” หลวงวิจิตรวาทการประพันธ์เพลงบทนี้เตือนสติได้อย่างซึ่งใจทีเดียว ระยะเวลา ๑๐ กว่าปีจากวัยเด็กสู่วัยรุ่น แล้วก็ต่อวัยผู้ใหญ่ โชคชะตาของข้าพเจ้าก็ผันแปรไปตามกาลเวลา ที่บ้านตรอกพระยาพิพัฒน์ซึ่งข้าพเจ้าเคยเป็นน้องสุดท้องในหมู่เด็กเรียนตาบอด เคยได้รับความรัก ความอบอุ่นจากพี่ ๆ

จากมิสคอลฟีลด์และมิสฮาร์โกะ รวมทั้งพี่พินเป็นเวลาประมาณ ๑ ปี พอต้น พ.ศ. ๒๔๔๔ ข้าพเจ้าก็กลายเป็นพี่ รับผิดชอบดูแลเด็กชายตาบอดอายุประมาณ ๒ ขวบ ซึ่งถูกแม่ทิ้งไว้ที่โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ ชื่อ **“เฮนรีโก้”**

เมื่อต้นฤดูร้อน พ.ศ.๒๔๘๓ ข้าพเจ้ามีอายุประมาณ ๗ ปี พี่จะเสียแม่ไปไม่กี่เดือน นั่งสามล้อถีบพร้อมกับพี่สาวคนที่สาม และญาติทางแม่คนหนึ่งไปยังสถานพยาบาลรักษาตา หมอเจก๊อบสัน (Jacobson) ใกล้ไปรษณีย์กลางบางรักเพื่อติดต่อการเข้าโรงเรียนนายแพทย์ ผู้นี้มีคนใช้ชาวจีนขึ้นมาก รวมทั้งครอบครัวของข้าพเจ้าด้วย

เมื่อตอนข้าพเจ้าอายุ ๕ ขวบ ข้าพเจ้าได้รับโรคนี้มาจากแม่ซึ่งมีอาชีพเย็บผ้าโหลส่ง ลูกตาข้างซ้ายของข้าพเจ้าถูกควักออกโดยหมอเจก๊อบสัน บอกว่าเป็นริดสีดวงตา (Trachoma) ลึกเข้าไป ในลูกตาดำแล้ว ส่วนตาข้างขวายังเห็นได้พอสมควร หมอเจก๊อบสัน ให้ข้อมูลภายหลังว่า โรคริดสีดวงตา จะไม่ทำให้ตาบอด ถ้าหากผู้นั้นมีสายตาแข็งแรง สำหรับข้าพเจ้าที่ตาบอดเพราะสายตาสั้นแถม ไม่มีภูมิคุ้มกันขาดวิตามินเอ โบราณเรียกว่า **“โรคตานขโมย”**

เมื่อไปยังสถานพยาบาลของหมอเจก๊อบสัน ท่านได้ให้บุตรชายพาพวกเราไปยังตรอก พระยาพิพัฒน์ ถนนสีลม ไปหาミスเจนิวีฟคอลฟิลด์ สตรีตาบอดชาวอเมริกัน ซึ่งเปิดโรงเรียน สอนคนตาบอดแห่งแรกในประเทศไทย เมื่อมิสคอลฟิลด์รับข้าพเจ้าเป็นนักเรียนแล้ว ได้จัดแจง ให้นักเรียนรุ่นพี่คนหนึ่ง ซึ่งมีบ้านอยู่ที่ถนนตกให้แวะรับข้าพเจ้าจากตรอกไก่หรือ ซอยศรีเวียง มาโรงเรียนด้วย เนื่องจากตอนนั้น โรงเรียนยังไม่มีเด็กประจำ และสอนเฉพาะครึ่งวันเช้า เท่านั้น

ข้าพเจ้ามาโรงเรียนได้ ๒-๓ วันก็ขาดเรียน มิสคอลฟิลด์จึงส่งคณะกรรมการมูลนิธิช่วย และให้การศึกษแก่คนตาบอดแห่งประเทศไทยไปเยี่ยมข้าพเจ้าที่บ้าน ซึ่งกำลังพบข้าพเจ้ากำลังนั่ง เล่นอยู่คนเดียวที่หน้าห้องแถวไม้เก่า ๆ เพื่ابวมเป่งที่หัวแม่เท้าเป็นหนอง คณะกรรมการจึงรีบ พาข้าพเจ้าส่งพยาบาล และจากวันนั้นเป็นต้นมามีมิสคอลฟิลด์ได้อุปการะข้าพเจ้าโดยรับข้าพเจ้า ไว้เป็นส่วนหนึ่งในครอบครัวของท่าน ท่านเคยอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่นถึง ๑๔ ปี จึงทราบว่า ขนบธรรมเนียมจีนกับญี่ปุ่นคล้ายคลึงกัน คือเมื่อพี่ ๆ ในครอบครัวออกเรือนไปแล้วจะไม่ต้องมา รับผิดชอบดูแลน้อง ๆ สำหรับตัวข้าพเจ้าอยู่กับพี่สาวคนที่สี่ซึ่งอายุแก่กว่าไม่กี่ปี ส่วนเวลากลางคืน จะมีญาติผู้ใหญ่ในหมู่บ้านเดียวกันมานอนเป็นเพื่อนหลังจากเสียแม่ไปแล้ว ส่วนเตี้ยมีอาชีพก่อสร้าง ซึ่งส่วนใหญ่ไม่อยู่บ้าน

ตอนกลางวันพี่สาวจะออกจากบ้าน หน้าที่ของข้าพเจ้าคือเฝ้าบ้าน ซักผ้า ล้างจาน และเช็ดถูบ้าน พี่สาวจะหุงข้าวทั้งไว้ตั้งแต่เช้า บางครั้งข้าพเจ้าก็ออกไปเล่นกับเพื่อน หรือ ตามพี่สาวไปตลาดบางรัก ไปเก็บผักที่พ่อค้าแม่ขายทิ้งหรือให้ทาน เพื่อนำกลับไปต้มใส่ถ้วยปลา หรือซีอิ๊วถือว่าเป็นอาหารชั้นดีสำหรับเรา เนื้อหมู ไม่ต้องพูดถึง ขณะเมื่อแม่ยังมีชีวิตอยู่ก็แทบ จะไม่ได้เจอ อาหารประจำวันของข้าพเจ้าก็คือ ข้าวสวดย่นชืดคลุกน้ำปลาหรือซีอิ๊ว แล้วแต่ จะคลำหาได้ในครัว

สมัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาเราร้องเล่น **“รี รี ข้าวสาร.....”** พอร้องถึงวรรค **“เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน”** มโนภาพฉายเข้ามาในความคิดที่ข้าพเจ้าเคยคลานเข้าไปใต้ถุนร้านแม่ค้า

(ABU) หลังจากนั้นไปประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพคนตาบอดเอเชีย ณ กรุงโคลัมโบ ประเทศศรีลังกา ๓ ครั้ง ซึ่งเป็นสำนักงานเลขาของสหภาพคนตาบอดเอเชีย และ ๒ ครั้ง ในกรุงเทพฯ ครั้งสุดท้ายเข้าร่วมสัมมนาการมีงานทำของคนตาบอด ณ เมืองบันดาร์ลเลิเบกาวัน ประเทศบรูไน

- วันที่ ๒๕ - ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๒ ได้เป็นประธานจัดฝึกอบรมผู้นำคนตาบอด โดยสหภาพคนตาบอดเอเชียเป็นเจ้าภาพ โดยมีประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ๑๐ ประเทศ ส่งคนตาบอดเข้ารับการอบรมครั้งนี้ ณ เมืองพัทยา
- วันที่ ๑๑ - ๑๔ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ ได้ไปเป็นวิทยากรผู้นำคนตาบอด ที่กรุงเดลี ประเทศอินเดีย โดยมีคนตาบอดจากประเทศตะวันออกประมาณ ๘ ประเทศ เข้ารับการอบรม
- เดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๓ ไปประชุมสิทธิสตรีตาบอดและประชุมสมัชชาครั้งที่ ๕ จัดโดย World Blind Union (WBU) ณ ประเทศออสเตรเลีย
- ปี ๒๕๔๓ - ๒๕๔๗ ได้รับเป็นคณะกรรมการฝ่ายเด็กตาบอดของสหภาพคนตาบอดโลก (Blind Children Committee of the World Blind Union) และได้รับเป็นประธานฝ่ายสตรีตาบอดของสหภาพคนตาบอดเอเชีย - แปซิฟิก (กลุ่มอาเซียน) (President of blind women Asia group of the Committee world Blind Union - Asia Pacific)

ดวงตะวันภายใน

สมัยที่ข้าพเจ้าเป็นนักเรียนระดับไฮสคูลที่โรงเรียนสอนคนตาบอดโอเวอร์บรูค (Overbrook School for the Blind) เมืองฟิลาเดลเฟีย สหรัฐอเมริกา มีครอบครัวอเมริกันใต้พาข้าพเจ้าไปงานสังสรรค์จัดโดย ชมรมอาสาสมัครคาทอลิกเพื่อคนตาบอด ซึ่งชมรมฯจัดงานสังสรรค์ทุกวันศุกร์ระหว่างนักเรียน นักศึกษาและคนตาบอดที่ประกอบอาชีพกับอาสาสมัครตาดี ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น เล่นเกมส์ ลีลาศ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ข้าพเจ้าได้รับการแนะนำให้รู้จักอาสาสมัครคนหนึ่ง ซึ่งเป็นเพื่อนกับครอบครัวไลฟ์ โฮลต์ (Leif Holt) ชื่อแมรี โลแกน (Mary Logan)

ครั้นคุยถูกคอกันแล้ว แมรีพูดขึ้นว่า “ชื่อออรอร่า แปลว่า แสงสว่าง แสงเงิน แสงทอง แล้วคุณก็มาจากทิศตะวันออก ซึ่งเป็นทิศที่แสงเงินแสงทองโผล่ให้เห็น และเมื่อคุณจบการศึกษา คุณก็จะกลับไปเป็นดวงตะวันแก่คนตาบอดที่นั่น จากนั้นไปฉันขอเรียกคุณว่า Dawn (ดอว์น) ความหมายเดียวกับออรอร่า หรืออรุโณทัย”

ข้าพเจ้าฟังแมรีอุปมาอุปไมยด้วยความขบขัน แต่เธอเป็นคนจริงจังและจริงจัง ทุก ๆ ครั้งเมื่อเราพบกันแมรีจะเรียกข้าพเจ้าว่าดอว์นเสมอ

- ปี ๒๕๓๓ สมาคมพิการฯ ได้จัดการประชุมสัมมนาเชิงวิชาการ ณ เมืองพัทยา เป็นเวลา ๓ วัน สมาคมพิการฯ ได้แต่งตั้งให้นางอรรอร่า เป็นประธานจัดการประชุมสัมมนาคนพิการ
- ปี ๒๕๓๓ - ๒๕๓๕ ได้รับเลือกตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของสมาคมพิการฯ
- ในเดือนเมษายน ๒๕๓๕ เป็นผู้แทนประเทศไทย ในนามคนพิการทุกประเภท ไปร่วมประชุมสมาคมพิการทุกประเภทแห่งโลก ณ ประเทศแคนาดา เป็นเวลา ๑ สัปดาห์
- ปี ๒๕๓๕ - ๒๕๓๗ ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนคนตาบอดภาคกลางและประธานฝ่ายสตรีคนพิการทุกประเภทอีกครั้งหนึ่ง

ก่อนสิ้นสุดวาระ การเป็นประธานฝ่ายสตรีคนพิการทุกประเภทครั้งนี้ ได้ประสานงานให้สตรีคนพิการทุกประเภทเข้าเป็นสมาชิกสภาสตรีแห่งชาติ ซึ่งสภาสตรีแห่งชาติ อนุมัติรับสตรีคนพิการทุกประเภทเข้าเป็นสมาชิก

- ปี ๒๕๓๗ - ปัจจุบัน ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาของสมาคมพิการทุกประเภท เป็นที่ปรึกษาของฝ่ายสตรีฯ
- เดือนเมษายน ๒๕๓๙ - เมษายน ๒๕๔๓ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและประธานฝ่ายสตรี ๒ สมัย

มูลนิธิสิริวัฒนา เซลเซียร์

- ปี ๒๕๑๐ - ๒๕๓๑ เป็นอาสาสมัครเข้าไปช่วยเหลือคนตาบอด ณ บ้านรังสิต ของมูลนิธิสิริวัฒนา เซลเซียร์
- ปี ๒๕๓๒ - ๒๕๔๓ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาของมูลนิธิฯ

มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

- ปี ๒๕๒๒ เป็นผู้ริเริ่มเตรียมการก่อตั้งมูลนิธิฯ
- ปี ๒๕๒๓ จัดทะเบียนเป็นมูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ในวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๒๓
- ปี ๒๕๒๓ - ๒๕๓๑ เป็นกรรมการมูลนิธิฯ
- ปี ๒๕๓๑ ถึงปัจจุบัน ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขาธิการมูลนิธิฯ
- ปี ๒๕๓๔ เป็นผู้แทนมูลนิธิฯ เข้าร่วมกับสหภาพคนตาบอดไทย (Thai Blind Union) ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นสภาองค์การด้านคนตาบอดไทยโดยได้รับเป็นรองประธานสหภาพคนตาบอดไทย และเป็นผู้แทนประเทศไทยไปประชุมสมัชชาครั้งที่ ๔ จัดโดย World Blind Union (WBU) ณ กรุงโตรันโต ประเทศแคนาดา
- ปี ๒๕๔๑ ได้รับเป็นรองประธานสหภาพคนตาบอดเอเชีย Asia Blind Union

ชมรมสตรีตาบอดแห่งประเทศไทย

- เป็นสมาชิกถาวรและเป็นพี่พี่รักษาของชมรมฯ
- ปี ๒๕๓๓ เป็นประธานจัดการเลือกตั้ง ประธานชมรมสตรีตาบอดฯ

ชมรมศิษย์เก่าโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ (ภายหลังเป็นสมาคมศิษย์เก่า โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ)

- ปี ๒๕๒๔ เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งชมรมศิษย์เก่าโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ พร้อมกับเป็นประธานกรรมการก่อตั้ง
- ปี ๒๕๒๙ - ๒๕๓๑ ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานชมรมฯ
- ปี ๒๕๓๔ เป็นกรรมการจัดการจดทะเบียน สมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ
- ตลอดเวลาเป็นสมาชิกถาวร

โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

- ปี ๒๕๐๓ ร่วมกับมิสคอลฟิลด์ เปิดโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ ณ จังหวัดเชียงใหม่

โรงเรียนสอนคนตาบอดพระมหาไถ่พัทยา จังหวัดชลบุรี

- ปี ๒๕๒๙ ร่วมมือกับคณะสงฆ์พระมหาไถ่ เตรียมก่อตั้งโรงเรียนสอนคนตาบอดขึ้น ณ เมืองพัทยา
- ปี ๒๕๓๐ เปิดรับนักเรียนตาบอด
- ปี ๒๕๓๐ - ๒๕๓๔ เตรียมการขอจดทะเบียน โรงเรียนสอนคนตาบอดพระมหาไถ่พัทยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และได้รับอนุญาตเป็นโรงเรียนที่ถูกต้อง เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๓๔

สภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย

- สภาคนพิการทุกประเภทฯ ประกอบด้วย ๔ สมาคมคือ สมาคมคนตาบอดฯ สมาคมคนหูหนวกฯ สมาคมคนพิการ (แขนขาและลำตัว) และสมาคมเพื่อบุคคลปัญญาอ่อน
- ปี ๒๕๒๙ - ๒๕๓๑ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษา และปี ๒๕๓๑ สภาคนพิการฯ จัดการประชุม Asia Pacific Regional Conference ณ โรงแรมบางกอกพาเลซ คณะกรรมการจัดการประชุมได้แต่งตั้งให้นางออรอร่า ศรีบัวพันธุ์ เป็นประธานฝ่ายจัดหาอาสาสมัคร

- ปี ๒๕๐๓ - ๒๕๐๗ เปิดโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้บริหารในตำแหน่งครูใหญ่และสอนด้วย
- ปี ๒๕๐๗ - ๒๕๑๐ เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ ณ โรงเรียนเรยีนา เซลี วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ (เป็นโรงเรียนเด็กปกติ)
- ปี ๒๕๑๑ - ๒๕๑๔ เป็นครูที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ
- ปี ๒๕๑๔ - ๒๕๒๒ เป็นลูกจ้างประจำสังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา ซึ่งให้ไปช่วยสอนโรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ
- ปี ๒๕๒๒ - ๒๕๓๕ เป็นข้าราชการครูสังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา ไปช่วยราชการที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ (สอบบรรจุได้เป็นข้าราชการ ในปี ๒๕๒๒)
- ปี ๒๕๓๐ - ๒๕๓๕ ไปช่วยราชการที่มูลนิธิคอลฟิลด์เพื่อคนตาบอด ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการและครูสอน (โดยไม่รับเงินเดือน) และช่วยราชการที่โรงเรียนสอนคนตาบอดพระมหาไถ่พิทยาท ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ ครูใหญ่ และผู้รับใบอนุญาต พร้อมทั้งสอนด้วย (โดยไม่รับเงินเดือน)
- ปี ๒๕๓๕ ถึงปัจจุบัน ยังคงทำหน้าที่ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดพระมหาไถ่พิทยาท และสอนที่มูลนิธิคอลฟิลด์ เพื่อคนตาบอดฯ (โดยไม่รับเงินเดือน)

อาชีพปัจจุบัน ข้าราชการบำนาญ

ประวัติการทำงานสังคมสงเคราะห์

สมาคมคนตาบอดกรุงเทพ

- ปี ๒๕๑๐ - ๒๕๑๑ เป็นกรรมการของสมาคมฯ และเป็นผู้ติดต่อประสานงานขอจัดรายการเกี่ยวกับกิจกรรมของสมาคม ณ สถานีวิทยุ ปตอ. สีแยกเกียกกาย เขตดุสิต โดยไม่ต้องเสียค่าเช่าเวลาของสถานี รายการนี้ดำเนินมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ - ๒๕๓๖
- ปี ๒๕๒๒ สมาคมคนตาบอดกรุงเทพ เปลี่ยนชื่อเป็นสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย จึงได้เป็นอาสาสมัครของสมาคม
- ปี ๒๕๒๕ เป็นผู้แทนสมาคมไปสัมมนาและดูงานด้านคนตาบอด ณ ประเทศเยอรมัน เป็นเวลา ๖ สัปดาห์ โดยได้รับทุนจากองค์การทหารผ่านศึกตาบอดของประเทศเยอรมัน
- ปี ๒๕๒๙ - ๒๕๓๐ เป็นอุปนายกสมาคมฯ
- ปี ๒๕๓๕ เป็นประธานกรรมการจัดการเลือกตั้งนายกสมาคมฯ

นางอรรอร่า ศรีบัวพันธุ์
บุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๔

ประวัติ

นางอรรอร่า ศรีบัวพันธุ์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๔๗๕ ศาสนาคริสต์ (คาทอลิก) สมรสกับนายเครื่อง ศรีบัวพันธุ์ มีบุตร ๒ คน และบุตรบุญธรรม ๑ คน ที่อยู่ ๒๔๕/๑๐๓ หมู่ ๕ ซอยนาเกลือ ๑๖ ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๕๐

การศึกษา

- ระหว่างปี ๒๔๘๓ - ๒๔๙๓ เข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ จนจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
- ระหว่างปี ๒๔๙๔ - ๒๔๙๘ ได้ไปศึกษา ณ โรงเรียนสอนคนตาบอดโอเวอร์บรู๊ค เมืองฟิลาเดลเฟีย สหรัฐอเมริกา ได้รับประกาศนียบัตรไฮสคูล แอคคาเดอมิค ดีปโบลมา ได้รับเกียรตินิยม อันดับ ๑
- ปี ๒๕๐๖ - ๒๕๐๙ เรียนวิชาครูแบบเรียนด้วยตนเอง และสอบชุดวิชาครูของกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับประกาศนียบัตร พ.กศ.ต้น และ พ.ม.
- ปี ๒๕๑๔ - ๒๕๒๑ เป็นนิสิตภาคค่ำของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ได้รับพระราชทานปริญญาบัตร (กศ.บ.) จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๑
- ปี ๒๕๒๕ - ๒๕๒๖ ศึกษา ณ มหาวิทยาลัยบอสตันคอลเลจ ณ เมืองบอสตัน สหรัฐอเมริกา สาขาการศึกษาพิเศษด้านคนตาบอด ได้รับ M.ED.Special Education for the Visually - Handicapped และประกาศนียบัตรสอนคนตาบอดจาก Perkins School for the Blind เมืองบอสตัน สหรัฐอเมริกา

การทำงาน

- ปี ๒๔๙๔ - ๒๕๐๓ เป็นครูสอนที่โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ (ยามว่างสอนภาษาอังกฤษแก่คนตาดี)

รับพระราชทานปริญญาบัตร
เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๑

รับเข็มเชิดชูเกียรติครูอาวุโส

รางวัลครอบครัวดีเด่นจากสมาคมศิษย์
โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ
(ฉลองครบ ๑๕ ปี)

รับโล่ผู้ทรงเก้ง

สอนเขียนเบรลล์ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพที่มูลนิธิคอลฟิลด์

ที่โรงเรียนสอนคนตาบอดพระมหาไถ่ พัทยา

นางออรора ศรีบัวพันธุ์

บุคคลดีเด่นของชาติ

สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)

ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

สาขาพัฒนาสังคม

งานประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ
ครั้งที่ ๑๖

ประจําพุทธศักราช ๒๕๔๘ ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๘

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กราบบังคมทูล
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่
บุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จแทนพระองค์ประทานพระราโชวาท
ในพิธีพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จแทนพระองค์
ในการพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘
เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๘ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ผลการคัดเลือกบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

ด้วยสำนักนายกรัฐมนตรี โดยคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ได้ดำเนินการคัดเลือกบุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ ที่มีผลงานดีเด่นเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศ เพื่อรับพระราชทานรางวัลจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการนี้ การคัดเลือกบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ ได้ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งมีบุคคล หน่วยงานและโครงการที่ได้รับการคัดเลือก ดังนี้

๑. สาขาพัฒนาสังคม

ประเภทบุคคล ด้านสังคมสงเคราะห์ ได้แก่

- นางอรรอร่า ศรีบัวพันธุ์

ประเภทบุคคล ด้านพัฒนาชุมชน ได้แก่

- นางมุกดา อินดีะสาร

ประเภทหน่วยงาน ได้แก่

- โรงงานคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล วงษ์พาณิชย์

๒. สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ประเภทโครงการ ได้แก่

- โครงการวิจัย ลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทย
สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ กรมวิชาการเกษตร

๓. สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย

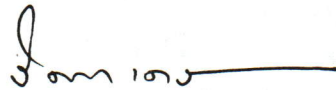
ประเภทบุคคล ด้านการศึกษา ได้แก่

- ศาสตราจารย์พิเศษ เจริญ วรธนะสิน

ประเภทหน่วยงาน ได้แก่

- สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๘

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นายทินกร ภูวะปัจฉิม)

ผู้อำนวยการสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ

สารบัญ

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี	๒๕
เรื่อง ผลการคัดเลือกบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘	
นางอรรอร่า ศรีบัวพันธุ์	๓๒
สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)	
นางมุกดา อินต๊ะสาร	๔๘
สาขาพัฒนาสังคม (ด้านพัฒนาชุมชน)	
โรงงานคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล วงษ์พาณิชย์	๖๑
หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม	
โครงการวิจัย ลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทย	๗๑
โครงการดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรรณะสิน	๘๓
สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการกีฬา)	
สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ	๙๕
หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย	
รายชื่อบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๒๗-๒๕๔๗	๑๐๖

บทอวยพรบุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ
ในพิธีประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

บุคคลดีเด่นคนเห็นค่า
อุทิศอิตรกายทรัพย์ นับอนันต์
เปรียบเหมือนเทพธิดา มากำเนิด
นางออรอร่า ศรีบัวพันธุ์

ดอกคำใต้ สดชื่น ดังที่คิด
ร่วมก่อตั้ง กลุ่มอาชีพและโครงการฯ
สร้างโรงงานแยกขยะรีไซเคิล
ปรับปรุง สิ่งใหม่ใหม่ สาระพัน

งานวิจัย ของคนไทย นั้นเป็นเลิศ
ลายพิมพ์ ดีเอ็นเอ พันธุ์ข้าวไทย
แบตมินตัน คนไทย นำสรรเสริญ
เผยแพร่เกียรติภูมิของไทย ให้ยลยิน

สถาบัน ทักษิณ ศติศึกษา
วัฒนธรรม นำทางพัฒนา พาวิถี
ขออำนาจคุณพระรัตนตรัย
อายุมั่น วัฒนา สถาพร

อารักขา ตรึงตรา หาไผ่ฝั้น
สร้างสวรรค์สมาคมฯ อักษรเบรลล์
แสนบรรเจิด สงมา อากสรวรรค์
มุ่งมั่น ช้อยชนชั้น ตาพิการ

ด้วยดวงจิต คุณมุกดา อินตะสาร
ทั้งหมู่บ้าน ธนาคร ผ่านเข้ามา
ไม่ยากเกิน วงษ์พาณิชย์ คิตสร้างสวรรค์
ล้วนสุขสันต์ สะอาดทั่ว ปฐพี

กรรมวิชาการ เกษตรเกิด คิดความคิดใหม่
สงวนไว้ คู่คนไทย ตลอดกาล
ศาลตราอารักษ์พิเศษ เจริญ วรรณะสิน
พัฒนา ทุกถิ่นที่ ทั้งใกล้ไกล

พิพิธภัณฑ์ มีค่าของ ชาอู๋ได้
ภูมิปัญญา นำมาใช้ ในปัจจุบัน
ปกป้องภัย ให้ท่านสุข สไมสร
สุขบวร อมรเกื้อ เอื้ออวยชัย

บทประพันธ์ พิมพ์นารา รัตนเรืองภิญโญ
ชมรมเยาวชนรักษ์วัฒนธรรม

ของประเทศเป็นอันมากคือ กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวจนกระทั่งสถาบันนี้เอง เคยได้รับรางวัลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในฐานะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ แหล่งการเรียนรู้ก็กลายมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้นี้ถือว่ายอดเยี่ยมมากครับ เพราะปกติ ๒ สิ่ง มักจะเป็นปรปักษ์กัน

ในนามของรัฐบาลผมต้องขอแสดงความเคารพความชื่นชมยินดีกับบรรดาท่านผู้ได้รับรางวัลทั้งหลาย ญาติสนิทมิตรสหาย ลูกศิษย์ของท่าน เพื่อนร่วมงานของท่านทุกคน และขณะเดียวกัน ก็ต้องขอขอบคุณคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติโดยมี **คุณเอนก ลิทธิประศาสน์** เป็นประธาน **ท่านอาจารย์อรุณ ปรีดีติติก** เป็นรองประธาน และ **บรรดาคณะอนุกรรมการ** หรือแม้แต่ผู้ที่เป็นกรรมการได้ใช้เวลาความอดทนเป็นอย่างมากเพราะจำต้องพิจารณางานที่ละเอียดอ่อน ขณะเดียวกันก็ต้องใช้แรง ทั้งโดยทุนส่วนตัวและอื่น ๆ อีกเป็นอันมากเพื่อให้ได้มาซึ่งรายชื่อของบุคคลผู้สมควรและเป็นอันว่าใสสะอาดหมดจดปราศจากข้อติฉินนินทาใด ๆ ทั้งสิ้น และบัดนี้บุคคลทั้ง ๖ ท่าน ก็ได้ขึ้นสู่ทำเนียบบุคคลที่มีผลงานดีเด่นของชาติไปเรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะอยู่ในความทรงจำของอนุชนรุ่นหลังตลอดไป สิ่งที่ต้องทำต่อเนื่องจากนี้ไปก็คือการเผยแพร่โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเผยแพร่ผลงานของแต่ละท่านเหมือนอย่างที่เหมาะสมแด่พระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้รับสั่งเมื่อเช้านี้ ผู้ที่ได้รับรางวัลจะเป็นแบบอย่างให้แก่อนุชนทั้งหลาย อนุชนก็คือคนรุ่นหลังที่จะตามมา ถ้าได้เรียนรู้จากสิ่งที่ท่านได้ทำไปไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จ อุปสรรคหรือความผิดพลาดเขาก็จะเรียนรู้ว่าควรจะต้องครองตัวอยู่ในสังคมนี้ให้มีประโยชน์อย่างไร ส่วนใดเป็นส่วนดีก็ควรจะมีสืบสานเจตนารมณ์เจริญรอยตาม ส่วนใดที่เป็นอุปสรรคก็ต้องเรียนรู้ที่จะต้องแก้ไขและเอาชนะให้ได้และที่สำคัญกว่านั้นอีกประการหนึ่ง นอกจากการที่ต้องเผยแพร่ผลงานของท่านให้คนทั้งหลายได้รู้กันทั่วไปแล้วก็คือขอให้ท่านทั้งหลายที่ได้รับรางวัลอย่าหยุดยั้งการทำคุณงามความดี การวิจัย การทำงานเพื่อสังคม การทำประโยชน์ การทำอะไรก็ตามที่ท่านได้ทำจนกระทั่งได้รับรางวัลในปีนี้ ขอให้ท่านทุ่มเทและก็ทำต่อไปเพื่อประโยชน์ของสังคมและประเทศชาติโดยส่วนรวม ผมขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้มาร่วมงานในคืนวันนี้ ถือเป็นเกียรติยศทั้งแก่รัฐบาลและแก่ท่านทั้งหลาย ในคืนที่ได้ร่วมกันแสดงความยินดีต่อบรรดาผู้ที่ได้รับรางวัลบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติครั้งที่ ๑๖ ขอขอบคุณครับ

หรือแม้แต่บรรยายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดฟังในทีใด ๆ ก็ตามผมจะยกคำพูดของครูมุกดาฯ เสมอ และครูมุกดาฯ ก็ไม่ได้เพียงแต่พูดหรือแนะนำให้คนอื่นทำ ครูมุกดาฯ ได้ทำมาตลอดชีวิตของท่าน จนกระทั่งถึงบัดนี้จึงสมควรแก่รางวัลที่รับการยกย่องเป็นอย่างยิ่ง

อีกท่านหนึ่งได้รับรางวัลในฐานะที่ประกอบกิจการที่เราเรียกว่า**การรีไซเคิลขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล (โรงงานคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลเวชภัณฑ์)** ใครเลยจะไปนึกว่าขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลซึ่งเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจนั้นสามารถทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มได้เอามาคิดประดิษฐ์เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จนกระทั่งออกจำหน่ายหรือส่งออกจำหน่ายในต่างประเทศได้ บัดนี้โรงงานดังกล่าวได้ทำสาขาแพร่หลายทั่วไปกว่าร้อยแห่งทั่วราชอาณาจักร และก็ประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างอย่างที่ดีทำด้วยกระบวนการที่เป็นวิทยาศาสตร์แล้วแถมยังสร้างงานให้แก่คนในพื้นที่อีกด้วยจึงเป็นตัวอย่างที่ควรแก่การยกย่องอีกประการหนึ่ง

สำหรับกรณีของกรมวิชาการเกษตรนั้นได้รับยกย่องในฐานะของหน่วยงานที่ได้ประกอบกิจกรรมสำคัญ คือ **ทำงานด้านดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทย** ที่จริงก็เป็นหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตร และหน่วยงานทั้งหลายในสังกัดอยู่แล้ว แต่การที่หน่วยงานนี้ได้หยิบเรื่องนี้มาทำจนสำเร็จเป็นผล และก็มีผู้ได้เห็นผลงานก็นำมายกย่องนั้น น่าจะเป็นแบบอย่างให้แก่ส่วนราชการทั้งหลายรู้จักพลิกโอกาสทำสิ่งที่เป็นเรื่องที่ต้องทำอยู่แล้วให้ดีเด่นยิ่งขึ้นได้ดังกรณีของกรมวิชาการเกษตร

ท่านอาจารย์เจริญ วรธนะสิน เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้รับการยกย่องผลงานของท่านเป็น เรื่องของเกียรติคุณด้านการกีฬา เมื่อเจ้าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้รับสั่งว่า **“ติเบตมินตันไหวอยู่หรือเปล่า”** ผมจำไม่ได้ว่าท่านอาจารย์เจริญ วรธนะสินได้ตอบว่าอย่างไร แต่พูดถึงเบตมินตันก็ต้องนึกถึงอาจารย์เจริญพอ ๆ กับพูดถึงอาจารย์เจริญฯ ก็ต้องนึกถึงใจกับเจละครับ ผมโตมาด้วยการได้ยินชื่ออาจารย์เจริญฯ มานานแล้วว่าเป็นนักกีฬาที่ดีเด่น ยอดเยี่ยมทำชื่อเสียงให้กับประเทศไทยเป็นอันมากยิ่งตอนหลังท่านมาจับงานด้านอื่น โดยเฉพาะงานด้านสื่อสารมวลชนก็ประสบความสำเร็จผมเชื่อว่าในวงการกีฬาถ้ามีคนที่รักงานด้านนี้รู้จริงทำจริง อย่างกรณีของอาจารย์เจริญฯ วงการกีฬาของชาติจะเจริญรุ่งเรืองเฟื่องฟูกว่านี้มาก

สุดท้ายนี้ก็คือ**สถาบันทักษิณคดีศึกษา** ซึ่งอยู่ที่จังหวัดสงขลา ผมมีโอกาสดำเนินเยี่ยม มาแล้วครั้งสองครั้ง ด้วยความตื่นตาตื่นใจและตื่นเต้นเป็นอย่างมากที่สถาบันแห่งนี้ได้ทำงานด้านคติชนวิทยาเก็บรวบรวมบรรดาสรรพสิ่งทั้งหลาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของ ผู้คนในพื้นที่เป็นอย่างดี งานอย่างนี้ต้องใช้วิชาการ ความวิริยะอุตสาหะ อดทนอดกลั้น ที่สำคัญ ก็คือสถาบัน ซึ่งควรจะเป็นแหล่งเรียนรู้ในวันนี้อำนวยประโยชน์แก่จังหวัดสงขลาและพื้นที่ภาคใต้

แต่ก็ได้ตั้งหลักกันไว้ตั้งแต่แรกแล้วครับว่าถ้าสาขาใดไม่มีบุคคลที่สมควรก็ไม่จำเป็นต้องมีการเสนอชื่อให้เป็นผู้ได้รับรางวัลและจาก ๕ สาขานั้นในปีนี้ก็ปรากฏแล้วว่ามีผู้สมควรได้รับรางวัลเพียง ๓ สาขาเท่านั้นคือ สาขาพัฒนาสังคม สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทยให้เป็นที่ปรากฏ ส่วนสาขาพัฒนาเศรษฐกิจ และสาขาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมนั้น เป็นอันว่าคณะกรรมการคัดเลือกฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่มีผู้สมควรได้รับรางวัลในปีนี้อีกประการหนึ่งซึ่งแสดงว่ารางวัลนี้เป็นรางวัลสำคัญของชาติก็ถือเป็นรางวัลที่ได้มีการจัดมอบกันมาเป็นเวลานานต่อเนื่องยาวนานจนกระทั่งมากกว่าอายุของหลายคนที่อยู่ในที่นี้ด้วยเหตุนี้เองต้องถือว่าคตินี้อยู่ในท่ามกลางของผู้ที่มีผลงานดีเด่นจริง ๆ ผมไม่แปลกใจเมื่อได้ยินชื่อผู้ที่ได้รับรางวัลทั้ง ๖ ท่าน ไม่ว่าจะรับรางวัลในฐานะบุคคล หน่วยงาน หรือโครงการก็ตาม เพราะว่าเกียรติคุณของแต่ละท่านเป็นที่ประจักษ์มาช้านานแล้ว ผมบังเอิญมีโอกาสได้ร่วมพิธีในตอนเช้าสังเกตเห็นได้ชัดว่าเมื่อพระราชทานรางวัลเสร็จเรียบร้อยแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินลงมาด้านล่าง เพื่อรอเจ้าหน้าที่ที่จะปรับเปลี่ยนสถานที่เตรียมถ่ายภาพก็ได้มีพระราชดำรัสกับบรรดาผู้ที่ได้รับรางวัลทุกท่านถึงผลงานต่าง ๆ ซึ่งไม่เคยมีการประกาศในที่สาธารณะให้ผู้ใดทราบมาก่อน และก็เป็นที่น่าทึ่งว่าฝ่าละอองพระบาทเมื่อผสมกับสิ่งที่ผมได้เคยรู้ได้เข้าใจแต่แรกแล้วว่า แต่ละคนมีผลงานดีเด่นจนกระทั่งบางคนผมนึกว่าเคยได้รับการประกาศยกย่องอย่างยิ่ง อย่างเช่น

คุณอรอร่า ศรีบัวพันธุ์ ต้องถือว่ามีความโดดเด่นด้านสังคมสงเคราะห์ ขอภัยแม้ท่านจะสูญเสียสายตาไปแต่ใจของท่านสว่างไสวยิ่งนักและท่านพลอยให้คนอื่นบังเกิดความสุขสว่างไสวตามไปด้วย ด้วยการบำเพ็ญตนอุทิศตนแก่ส่วนรวมต่อเนื่องมาเป็นเวลายาวนานตัวท่านเองเป็นตัวอย่างของผู้ที่มีความมานะวิริยอุตสาหะคงจะทราบกันแล้วนะครับว่าคุณอรอร่า ศรีบัวพันธุ์ นั้น แม้ท่านจะอยู่ในลักษณะที่พิการเสียดวงตาทั้งสอง ท่านได้เรียนหนังสือจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีและก็ยังสำเร็จชั้นปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยบอสตันสหรัฐอเมริกาด้วย

क्रमुक्ता อินตะसार นั้นผมรู้จักมานานแล้วก็มีความประทับใจเป็นพิเศษเมื่อครั้งที่ผมได้รับมอบหมายให้ดูแลพื้นที่ในจังหวัดภาคเหนือและก็ครอบคลุมจังหวัดของท่าน วันหนึ่งได้มีการประชุมร่วมกัน หัวข้อที่ประชุมก็คือบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดแบบ CEO ผมจำไม่ได้ว่าक्रमुक्ता อินตะसार ได้เข้าร่วมประชุมในฐานะใดเพราะท่านคงไม่ใช่ CEO แน่ ท่านลุกขึ้นยืนพูดในที่ประชุมว่า ผู้ว่าราชการจะเป็น CEO ในด้านใดนั้นไม่สำคัญ แต่อย่าทิ้งด้านสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม เพราะถ้าหากว่าให้ความสนใจกับเรื่องเศรษฐกิจมากเกินไปก็จะเสียในด้านสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ความข้อนี้เป็นที่น่าประทับใจยิ่งและเมื่อผมเข้าร่วมประชุมสัมมนา

คำกล่าวของ

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)

ในพิธีประกาศเกียรติคุณบุคคลหน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ

ครั้งที่ ๑๖ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๘ เวลา ๑๘.๐๐ น.

ณ ตึกสันติไมตรี (หลังนอก) ทำเนียบรัฐบาล

ท่านคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ท่านผู้ได้รับรางวัลยกย่องให้เป็นบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นของชาติหรือหน่วยงานดีเด่นของชาติหรือโครงการดีเด่นของชาติทุกท่านและผู้มีเกียรติที่มาร่วมงานในคำคืนนี้ ถือว่าเป็นการจัดต่อเนื่องจากงานสำคัญที่ได้จัดไปแล้วเมื่อเช้านี้ เพราะว่าเมื่อเช้านี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ พระราชทานรางวัลแก่บุคคล หน่วยงานและโครงการที่ได้รับการยกย่องว่ามีผลงานดีเด่นของชาติไปแล้ว ที่ศาลาดุสิตาลัย พระตำหนักจิตรลดารโหฐานและก็เป็นธรรมเนียมว่าในคำวันเดียวกันรัฐบาลจะจัดงานอีกส่วนหนึ่งเพื่อมอบโล่สดุดีประกาศเกียรติคุณและจัดงานเลี้ยงรับรอง ปกติแล้วการจัดงานภาคค่ำ ซึ่งรัฐบาลเป็นเจ้าภาพนั้น ท่านนายกรัฐมนตรีจะรับเป็นเจ้าภาพ และมาปฏิบัติหน้าที่นี้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามในคำวันนี้ท่านนายกรัฐมนตรีติดภารกิจจึงได้มอบหมายให้ผมมาปฏิบัติหน้าที่แทนในนามของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐบาล

ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่านครับ รางวัลที่ได้มีการมอบกันเมื่อเช้านั้นกระทั่งถึงช่วงคำนี้ ต้องถือว่าเป็นรางวัลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นพิจารณาจากองค์ผู้พระราชทานซึ่งก็คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แม้ในที่สุดจะได้พระราชทานให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ฯ ก็ตาม ขณะเดียวกันถ้าดูในแง่ของขั้นตอนการสรรหา การคัดเลือก การพิจารณา ก็ต้องถือว่าเป็นรางวัลที่พิจารณาด้วยความยุ่งยากซับซ้อนลำบากอย่างยิ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ที่มีผลงานดีเด่นควรแก่การยกย่องสดุดีจริง ๆ พูดกันตามภาษาตลาดทั่วไปก็คือ เพื่อไม่ให้เป็นการรางวัลไหลและผมขอเรียนต่อท่านทั้งหลายว่ารางวัลแก่บุคคล คณะบุคคล หน่วยงาน และโครงการต่าง ๆ ๕ ประเภท คือ สาขาพัฒนาสังคม สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ สาขานุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย รวมทั้งสิ้น ๕ สาขา

นับตั้งแต่ได้เริ่มปฏิบัติหน้าที่ครั้งแรกในเดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๒๗ มาจนถึงปัจจุบัน คณะอนุกรรมการฯ ได้ทำการคัดเลือกบุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ สาขาต่าง ๆ ไปแล้ว ๑๖๓ ราย และในพุทธศักราช ๒๕๔๔ อีก ๖ ราย รวมทั้งสิ้น ๑๖๙ ราย

เพื่อเป็นเกียรติและสร้างขวัญกำลังใจ ตลอดจนแสดงความยินดีแก่บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ จึงจัดให้มีงานประกาศเกียรติคุณบุคคล และหน่วยงานดีเด่นของชาติขึ้น ในวันที่

บัดนี้ ได้เวลาอันสมควรแล้ว กระผมขออนุญาตให้ นายอรุณ ปรีดีติลล รองประธานอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ อ่านรายชื่อบุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๔ เพื่อรับโล่เกียรติคุณ และขอเรียนเชิญท่านรองนายกรัฐมนตรี มอบโล่เกียรติคุณและกล่าวแสดงความยินดี เพื่อเป็นเกียรติแก่บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติต่อไป

คำกล่าวรายงาน

ของ

นายเอนก สิทธิประศาสน์

ประธานอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
เนื่องในงานประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ

ครั้งที่ ๑๖ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๘ เวลา ๑๘.๐๐ น.

ณ ตึกสันติไมตรี (หลังนอก) ทำเนียบรัฐบาล

เรียน รองนายกรัฐมนตรี

ในนามของคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ พร้อมทั้งบุคคล ผู้แทนหน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ซึ่งพร้อมกันอยู่ ณ ที่นี้ ขอขอบพระคุณ ท่านรองนายกรัฐมนตรีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในงานประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ครั้งที่ ๑๖ ในวันนี้

กระผมขออนุญาตรายงานถึงความเป็นมาของการคัดเลือกบุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ เพื่อโปรดทราบโดยสังเขปดังต่อไปนี้

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาสรรหาบุคคล หน่วยงานและโครงการต่าง ๆ ทั่วประเทศ ที่มีผลงานดีเด่นเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติโดยส่วนรวมแล้วนำมาประกาศเกียรติคุณยกย่องเชิดชูเพื่อเป็นการส่งเสริมและให้กำลังใจอีกทั้งเพื่อให้ผลงานซึ่งเป็นแบบอย่างอันดีเหล่านั้นเป็นที่ปรากฏต่อสังคมในวงกว้าง โดยมุ่งหวังให้บุคคลและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนได้ยึดถือเป็นแบบอย่างต่อไป

ในการพิจารณาคัดเลือกผลงานดีเด่นนี้ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณา ซึ่งพอสรุปสาระสำคัญได้ว่า จะต้องเป็นผลงานของคนไทยที่ได้กระทำมาแล้วในช่วงระยะเวลาหนึ่งจนเห็นผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และเป็นที่ภาคภูมิใจร่วมกันในระดับชาติตลอดจนผลงานของบุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับรางวัลนั้นจะต้องเป็นผลงานที่มีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อสังคมในวงกว้าง สามารถเป็นตัวอย่างให้แก่บุคคล หน่วยงาน ยึดถือเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามได้

พระราชดำรัส

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ในพิธีพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคล หน่วยงาน
และโครงการดีเด่นของชาติ
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘
ณ ศาลาดุสิดาลัย
วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๘

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ข้าพเจ้า
มาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในพิธีพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคล
หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปี ๒๕๔๘ ซึ่งคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่
ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ เป็นผู้คัดเลือก อีกวาระหนึ่ง

ข้าพเจ้าขอแสดงความนิยมชื่นชมด้วยกับทุกท่านและทุกหน่วยงานที่ได้รับรางวัลในฐานะที่
มีผลงานดีเด่นระดับชาติ รางวัลและการยกย่องที่ท่านได้รับครั้งนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ท่าน
ทั้งหลายได้อุทิศตน ใช้ความรู้ความสามารถ ปฏิบัติงานด้วยดีมาโดยตลอด จึงขอให้ทุกท่านภูมิใจได้
เต็มที่ และตั้งใจรักษาคุณความดีที่ได้กระทำมานี้ไว้ให้มั่นคง พร้อมทั้งพยายามปฏิบัติสร้างเสริม
ให้ดีเด่นยิ่งขึ้น มากขึ้น การประพฤติปฏิบัติชอบของท่านจะได้เป็นแบบอย่างน้อมนำให้บุคคล
อื่น ๆ มีศรัทธายึดมั่นในการทำดี พร้อมทั้งจะเสียสละกำลังกายกำลังความคิด ตลอดจนประโยชน์สุข
ส่วนตัว เพื่อสร้างเสริมประโยชน์สุขและความเจริญรุ่งเรืองให้แก่สังคมและชาติบ้านเมือง

ในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขออวยพรให้ท่านทุกคนประสบ
ความสุขความเจริญ และความสำเริงสมประสงค์ทุกประการ

๖. หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย ได้แก่ สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ก่อตั้งเมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๔

สถาบันทักษิณคดีศึกษา จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ศึกษา วิจัย วัฒนธรรมภาคใต้อย่างลึกซึ้ง และกว้างขวาง ผลงานด้านการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา เช่น สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ นอกจากนี้ยังให้บริการทางวิชาการแก่สังคมในรูปแบบของเอกสารสิ่งพิมพ์ ภาพและเสียงเกี่ยวกับวัฒนธรรมภาคใต้ ซึ่งมีข้อมูลมากกว่า ๔๐,๐๐๐ รายการ งานที่โดดเด่นของสถาบันทักษิณคดีศึกษา คือ พิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา ที่จัดแสดงวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวภาคใต้ทั้ง ๑๔ จังหวัด เพื่อให้ผู้เข้าเยี่ยมชมได้ศึกษา รู้จักและตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมภาคใต้ และเมื่อพุทธศักราช ๒๕๔๓ สถาบันทักษิณคดีศึกษาได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ครั้งที่ ๓ จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จึงทำให้สถาบันแห่งนี้มิใช่เป็นเพียงสถาบันทางวิชาการในระดับสูงเท่านั้น แต่ได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญ และมีชื่อเสียงของประเทศไทยเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

รองศาสตราจารย์สมเกียรติ สายธนู

อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ชื่อเทคโนโลยีเท่านั้น ยังอาจต้องซื้อพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีให้เกษตรกรไทยปลูก ทั้งที่พันธุ์ข้าวเหล่านั้นเป็นของไทย

โครงการวิจัย ลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทย เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อทำลายพิมพ์มาตรฐานหรือลายพิมพ์เอกลักษณ์ของข้าวพันธุ์ดีของไทยไว้เป็นหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในการป้องกันข้าวหอมมะลิไทย เพื่อไม่ให้ต่างชาตินำไปจดสิทธิบัตร โครงการนี้ได้รับผลสำเร็จเกินเป้าหมายคือ สามารถนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาวิธีการตรวจสอบการปลอมปนของพันธุ์ข้าวเพื่อควบคุมมาตรฐานการส่งออกข้าวไปต่างประเทศ ซึ่งผลการตรวจพิสูจน์ด้วยวิธีนี้มีความถูกต้องแม่นยำเป็นที่ยอมรับแก่นานาประเทศ

นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

๕. บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย ด้านการศึกษา ได้แก่ ศาสตราจารย์พิเศษ เจริญ วรรณะสิน เกิดเมื่อวันที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๐ สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยการพาณิชย์ซีต้อพลีเวอร์พูล ประเทศอังกฤษ

ศาสตราจารย์พิเศษ เจริญ วรรณะสิน เป็นนักกีฬาทีมชาติแบดมินตันไทยที่รับใช้ทีมชาติไทยเป็นเวลา ๑๑ ปี และมีผลงานที่เผยแพร่เกียรติภูมิของไทยในด้านกีฬา เช่นได้ครองแชมป์เปียนโซนเอเชียเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของวงการกีฬาไทย เข้าชิงชนะเลิศแชมป์เปียนชายเดี่ยวอล-อิงแลนด์แบดมินตันแชมป์เปียนชิพ ๒ ครั้ง นอกจากนี้ยังได้เผยแพร่วิธีการเล่นแบดมินตันมาตรฐานโลกให้แก่อนุชนรุ่นหลัง โดยเขียนตำราการเล่นแบดมินตัน ชื่อว่า “มาเล่นแบดมินตันกันเถอะ” และ “Badminton A Simple Way” และมีการพิมพ์เผยแพร่เป็นภาษาอื่น ๆ ถึง ๗ ภาษา

ศาสตราจารย์พิเศษ เจริญ วรรณะสิน เป็นนายกสมาคมแบดมินตันไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้พัฒนาและปรับปรุงสร้างนักกีฬาทีมชาติแบดมินตันไทย ให้มีความสามารถจนนักกีฬาแบดมินตันทั้งชายและหญิงสามารถติดอันดับโลกในทุกประเภท จากผลงานต่าง ๆ ทำให้ศาสตราจารย์พิเศษ เจริญ วรรณะสิน ได้รับการยกย่องคัดเลือกให้เข้าสู่ “ทำเนียบหอเกียรติคุณ” ของสหพันธ์แบดมินตันนานาชาติ โอบีเอฟ ซึ่งเป็นนักแบดมินตันคนไทยคนแรกที่ได้รับเกียรติยศสูงสุดนี้

ศาสตราจารย์พิเศษ เจริญ วรรณะสิน

ครูมุกดา อินตะสาร เกิดที่อำเภอดอกคำใต้ จึงได้สัมผัสความทุกข์ยากของชาวบ้านและรับฟังคำถูกเหยียดหยามหญิงสาวชาวดอกคำใต้ จึงมีความมุ่งมั่นที่จะลบคำสบประมาท และพัฒนาชุมชนบ้านเกิดให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยการพยายามหาทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียน เพราะทราบดีว่าการศึกษานั้นจะทำให้เด็กคิดดี ทำดี นอกจากนี้ยังได้จัดทำโครงการบ้านพักพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่ออบรมเลี้ยงดูเด็กนักเรียนที่มีปัญหาต่าง ๆ และเพื่อส่งเสริมรายได้ของครอบครัว จึงได้จัดตั้งธนาคารหมู่บ้าน

ความมุ่งมั่นในการทำงานที่ทำอย่างต่อเนื่องทำให้ครูมุกดา อินตะสาร ได้รับรางวัลต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รางวัลต่อผู้ความยากจน จากโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ เมื่อพุทธศักราช ๒๕๔๔

นางมุกดา อินตะสาร

๓. หน่วยงานดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม ได้แก่ โรงงานคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล วงษ์พาณิชย์

โรงงานคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล วงษ์พาณิชย์ มีเป้าหมายที่จะสร้างวัฒนธรรมและปลูกฝังจิตสำนึกแก่ประชาชนในการจัดการขยะ โดยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อประโยชน์ในการรักษาสีสิ่งแวดล้อม และมีรายได้จากการนำขยะที่คัดแยกมาสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยการเป็นที่ศึกษาดูงาน และฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะอย่างถูกวิธีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง โดยมีหลักสูตรฝึกอบรมการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลเชิงธุรกิจ รวมทั้งได้ดำเนินการโครงการต่าง ๆ ร่วมกับชุมชนเพื่อรณรงค์เกี่ยวกับการทิ้งขยะ เช่น โครงการธนาคารขยะ ผลสำเร็จของการดำเนินการของโรงงานทำให้นายสมไทย วงษ์เจริญ ประธานกรรมการ บริษัทฯ ได้รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษา UNDP โครงการกำจัดขยะแบบมีส่วนร่วม ณ นครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นายสมไทย วงษ์เจริญ

ประธานกรรมการ บริษัท วงษ์พาณิชย์ จำกัด

๔. โครงการดีเด่นของชาติ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ โครงการวิจัยลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทย สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำโครงการวิจัย ลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทย เนื่องจากข้าวหอมมะลิไทยได้ถูกบริษัทต่างชาตินำไปจดสิทธิบัตร ถ้าหากไม่รีบหาวิธีการแก้ไข อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศได้อย่างมหาศาล เพราะไม่เพียงแต่ประเทศไทยจะต้อง

**คำกราบบังคมทูลเบิกบุคคล ผู้แทนหน่วยงาน
และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘**

โดย

นายเอนก สิทธิประศาสน์

**ประธานอนุกรรมการคัดเลือกบุคคล หน่วยงาน
และโครงการดีเด่นของชาติ**

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบบฝ่าละอองพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า นายเอนก สิทธิประศาสน์ ประธานอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นแห่งชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ขอพระราชทานพระราชนุญาตเบิกบุคคล ผู้แทนหน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ จำนวน ๖ ราย เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานรางวัลเกียรติคุณดังต่อไปนี้

๑. บุคคลดีเด่นแห่งชาติ สาขาพัฒนาสังคม ด้านสังคมสงเคราะห์ ได้แก่ นางอรรอร่า ศรีบัวพันธุ์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ปัจจุบันเป็นผู้บริหารโรงเรียนสอนคนตาบอดพระมหาไถ่พัทยา นางอรรอร่า แม่จะตาบอดทั้งสองข้างตั้งแต่เด็ก แต่มีความเพียรสูงจนสามารถจบปริญญาตรี สาขาการศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และสำเร็จการศึกษาปริญญาโท สาขาการศึกษาพิเศษ ด้านคนตาบอดจากมหาวิทยาลัยบอสตัน สหรัฐอเมริกา เนื่องจากนางอรรอร่า ตาบอด จึงรู้ซึ่งในความทุกข์ของคนตาบอด เมื่อตนมีช่องทางที่จะทำคุณประโยชน์อย่างไรให้กับคนตาบอดได้ก็จะทำเต็มกำลังตามความสามารถ จึงได้อุทิศชีวิตสงเคราะห์คนตาบอดทั้งในประเทศและต่างประเทศ และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ จนได้รับรางวัลนักสังคมสงเคราะห์ดีเด่นจากมูลนิธิปกรณ์ อังศุสิงห์

นางอรรอร่า ศรีบัวพันธุ์

๒. บุคคลดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาสังคม ด้านพัฒนาชุมชน ได้แก่ นางมุกดา อินต๊ะสาร เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๐๒ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และมนุษยวิทยาจากมหาวิทยาลัยพายัพ ปัจจุบันรับราชการครูสอนอยู่ที่โรงเรียนถ้ำปีนวิทยาคม อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

และสร้างสรรค์ความดียิ่ง ๆ ขึ้นไป สำหรับในพุทธศักราช ๒๕๔๘ มีบุคคล หน่วยงานและโครงการ ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้มีผลงานดีเด่นระดับชาติ จำนวน ๖ ราย แยกเป็น

๑. ประเภทบุคคล จำนวน ๓ ราย
๒. ประเภทหน่วยงาน จำนวน ๒ ราย
๓. ประเภทโครงการ จำนวน ๑ ราย

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระราชนุญาตเบิก นายเอนก ลิทธิประศาสน์ ประธานอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ กราบบังคมทูลเบิกบุคคล ผู้แทนหน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ ดังกล่าว รับพระราชทานรางวัลเกียรติคุณ และขอพระราชทานพระราชนุญาต กราบบังคมทูลได้ ฝ่าละอองพระบาท พระราชทานพระราโชวาท เพื่อความสิริสวัสดิ์พัฒนามงคล สืบไป

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

คำกราบบังคมทูล

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในการพระราชทานรางวัลเกียรติคุณบุคคล ผู้แทนหน่วยงาน
และผู้แทนโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

โดย รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)

ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๘ เวลา ๐๙.๐๐ น.

ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา

ขอพระราชทานกราบบังคมทูลทราบบ้างละของพระบาท

ข้าพระพุทธเจ้า นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ พร้อมด้วยผู้เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทอยู่ ณ ที่นี้ต่างปลื้มปีติโสมนัสและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ได้เฝ้าละอองพระบาทเสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์มาพระราชทานรางวัลเกียรติคุณแก่บุคคล หน่วยงานและโครงการที่มีผลงานดีเด่นระดับชาติในวันนี้

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ได้คัดเลือกบุคคลและหน่วยงานที่สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ จำนวน ๕ สาขา คือ สาขาพัฒนาสังคม สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ สาขานวัตกรรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย โดยจำแนกผู้รับรางวัลเกียรติคุณออกเป็นประเภทบุคคล หน่วยงานและโครงการครอบคลุมทั่วประเทศ ทั้งนี้ได้แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ขึ้นทำหน้าที่คัดเลือกสรรหาและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติมาตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๖ และสืบเนื่องต่อมาถึงปัจจุบันโดยกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาไว้ว่าผลงานที่จะนำมาพิจารณานั้นต้องดีเด่นยังเกิดประโยชน์แก่ชาติและต้องเป็นของคนสัญชาติไทย หากเป็นผลงานของบริษัท ห้างร้าน ผู้ถือหุ้นใหญ่จะต้องเป็นคนสัญชาติไทย ซึ่งในอดีตมีบุคคล หน่วยงาน และโครงการที่คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติประกาศเกียรติคุณไปแล้วทุกสาขา นับได้ว่าโครงการนี้มีส่วนช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มุ่งมั่นปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และเป็นกำลังสำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจแก่ผู้ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติที่จะปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง

ด่วนที่สุด

ที่ รล ๐๐๐๓.๒/๑๓๘๓๐

สำนักราชเลขาธิการ

พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๒๐ กันยายน ๒๕๔๔

เรื่อง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าฯ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แทนพระองค์

เรียน ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ที่ นร ๐๑๐๘/๑๘๐๘

ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสนำ บุคคล ผู้แทนหน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปี ๒๕๔๔ จำนวน ๖ คน เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานรางวัลเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ ในเดือนกันยายน ๒๕๔๔ วัน เวลา และสถานที่สุดแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ และขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้รองประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ คณะอนุกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ข้าราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กับผู้ติดตามบุคคล ผู้แทนหน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ รวม ๘๐ คน ร่วมเข้าเฝ้าฯ ในโอกาสดังกล่าวด้วย กับขอพระราชทานพระบรมราโชวาทเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ และขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนายพระบรมรูปร่วมกับคณะผู้เข้าเฝ้าฯ เพื่อเป็นสิริมงคล ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แทนพระองค์ ซึ่งพระราชทานพระราชวโรกาสให้เข้าเฝ้าฯ ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา และพระราชทานพระราชนุญาตตามที่ขอพระมหากรุณา

(ท่านผู้หญิงบุตร วิระไวทยะ)

รองราชเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

ราชเลขาธิการ

หลักการและวิธีพิจารณาผลงานดีเด่น

ของ

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ

ความเป็นมา

คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี โดยประธานกรรมการ เอกลักษณ์ของชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชนและเจ้าหน้าที่ของ สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติได้เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๗ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันได้มีการคัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติและเผยแพร่ผลงานทางสื่อมวลชนสาขาต่าง ๆ ไปแล้วรวมทั้งสิ้น ๑๖๙ ราย และจะได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลและหน่วยงานดีเด่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ต่อไปตามลำดับ

วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติในการเผยแพร่ผลงานดีเด่นระดับชาติ ประเภทบุคคล หน่วยงานต่าง ๆ และงานพัฒนาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมและให้กำลังใจแก่บุคคลและหน่วยงานดังกล่าวตลอดจนกระตุ้นให้หน่วยงานและประชาชนทั่วไปถือเป็นแบบอย่างในการที่จะสร้างสรรค์ผลงานที่ดีเด่นให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติมากขึ้น

หน้าที่

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติมีหน้าที่พิจารณาคัดเลือกผลงานดีเด่นของบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ระดับชาติ และงานพัฒนาในสาขาต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนแล้วนำมาประกาศเกียรติคุณยกย่องเพื่อให้สาธารณะได้รับทราบและถือเป็นแบบอย่างสำหรับการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

หลักการพิจารณาผลงานดีเด่น

การพิจารณาผลงานดีเด่นมิใช่พิจารณาแต่เฉพาะผลงานดีเด่นของหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น แต่ให้ครอบคลุมถึงผลงานดีเด่นขององค์กรภาคเอกชน และบุคคลที่เป็นตัวอย่างในการทำคุณ

คำนำ

ในปัจจุบันนี้ ย่อมเป็นที่ทราบกันดีว่าได้มีหน่วยงาน มูลนิธิ สมาคมหรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนหลายแห่ง ดำเนินการประกาศเกียรติคุณ มอบรางวัลและสดุดีผลงานของบุคคล หน่วยงานที่มีผลงานดีเด่นสาขาต่าง ๆ แต่ละสาขาอยู่เป็นประจำ แต่การประกาศเกียรติคุณดังกล่าวก็ยังอยู่ในวงจำกัดเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งเท่านั้นไม่ถึงกับเป็นการเผยแพร่ผลงานดีเด่นในระดับชาติ ดังนั้นคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จึงได้ดำเนินการคัดเลือกบุคคล หน่วยงาน และโครงการที่มีผลงานดีเด่นของชาติในสาขาต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนแล้วนำมายกย่องประกาศเกียรติคุณและเผยแพร่ผลงานไปสู่สาธารณชนทั่วประเทศ โดยการคัดเลือกบุคคล หน่วยงาน และโครงการต่าง ๆ เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นต้นมา

สำหรับนโยบายสำคัญของคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ในการเผยแพร่ผลงานดีเด่นของบุคคล หน่วยงาน และโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวก็เพื่อเป็นการส่งเสริมให้กำลังใจแก่บุคคลและหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่น และกระตุ้นให้เยาวชนของชาติ ตลอดจนประชาชนชาวไทยทั่วไปได้ยึดถือเป็นแบบอย่าง และเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติตนด้วยความภาคภูมิใจต่อไป

นอกจากนี้ก็เพื่อให้การเผยแพร่ผลงานดีเด่นระดับชาติได้เป็นไปอย่างกว้างขวาง คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ จึงได้รวบรวมผลงานดีเด่นของบุคคลและหน่วยงานในลักษณะหนังสืออ้างอิง สำหรับเผยแพร่แก่สาธารณชนในโอกาสที่มีการจัดงานประกาศเกียรติคุณบุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ และหวังว่าหนังสือเล่มนี้ซึ่งนับเป็นเล่มที่ ๑๔ ของหนังสือลักษณะเดียวกันคงเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจในงานพัฒนาสาขาต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์และนโยบายดังกล่าวข้างต้นเป็นอย่างดี

**คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ**

นางมุกดา อินต๊ะสาร
บุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาพัฒนาสังคม (ด้านพัฒนาชุมชน)
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๔

ประวัติ

นางมุกดา อินต๊ะสาร เกิดวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๐๒ ที่อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา บิดาชื่อ นายบุญถือ วิทยานันท์ มารดาชื่อ นางขจร วิทยานันท์ สมรสกับนายสังวร อินต๊ะสาร มีบุตร ๑ คน

ประวัติการศึกษา

ประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านปินเหนือ ตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนบ้านปิน ตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

มัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนศิริมัตยเทวี อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

มัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา) มหาวิทยาลัย

พายัพ จังหวัดเชียงใหม่

ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาพัฒนาสังคม) มหาวิทยาลัยนเรศวร

วิทยาเขตสารสนเทศพะเยา

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.๒๕๒๕ อาจารย์ ๑ ระดับ ๓ โรงเรียนภูซางวิทยาคม อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

พ.ศ.๒๕๒๙ - ปัจจุบัน ครู คศ. ๒ โรงเรียนถ้ำปินวิทยาคม อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ชีวิตครอบครัวของเด็กหญิงมุกดา วิทยานันท์ ไม่ได้ร่ำรวย แต่ก็นับว่าพอจะมีโอกาสได้เรียนรู้ มากกว่าเพื่อนในหมู่บ้านอีกหลาย ๆ คน ได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนศิริมัตยเทวี ที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย เป็นโรงเรียนคาทอลิกเนื่องจากบ้านอยู่ห่างไกลจึงจำเป็นต้องอยู่ประจำ ถือเป็น โรงเรียนที่ดีแห่งหนึ่งในภาคเหนือตอนบน ครูมุกดาฯ เป็นนักเรียนประจำอยู่ที่นั่นถึง ๔ ปี โดยที่บิดาและมารดาไม่มีเวลามาเยี่ยมบ่อยครั้งนัก ในขณะที่เพื่อน ๆ กลับมีบิดาและมารดา

มาเยี่ยมตลอด นาน ๆ ถึงจะมีโอกาสกลับบ้านสักครั้งหนึ่งสมัยนั้นถนนหนทางยังไม่ดีเหมือนปัจจุบัน ในฤดูฝนไม่มีรถเข้าหมู่บ้านต้องเดินเท้าเป็นระยะทางถึง ๑๖ กิโลเมตร บิดาและมารดาสอนให้เป็น นักสู้ตามพวกท่าน เด็กหญิงมุกดาฯ จึงต้องอดทนต่อสภาพปัญหาเหล่านั้น และตระหนักอยู่ในใจ เรื่อยมา

ในช่วงที่เรียนอยู่ที่นั่น เพื่อน ๆ บางคนมักล้อเลียนและเหยียดหยามเด็กหญิงมุกดาฯ ในฐานะที่เป็นชาวดอกคำใต้ ซึ่งเป็นอำเภอที่มีชื่อเสียงไม่ด้นักในด้านหญิงชายบริการ ซึ่งต้อง ขอบคุณพวกเขาอย่างยิ่งที่ช่วยเป็นแรงกระตุ้นให้เรียนและกลับมาตั้งหลักต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีของลูก ผู้หญิงดอกคำใต้ โดยมีจุดมุ่งหมายจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้หญิงและผู้ที่ขาดโอกาสในการเรียน รู้ให้ได้

หลังจากเรียนจบมัธยมต้น นางสาวมุกดาฯ กลับไปอยู่บ้าน และเตรียมตัวสอบเข้าเรียนต่อ ชั้นมัธยมปลายที่โรงเรียนพะเยาพิทยาคม ตอนแรกนั้นฝันอยากเป็นพยาบาล แต่ก็ไม่กล้าไม่มั่นใจ ที่จะสอบเรียนในสายวิทยาศาสตร์ เพราะว่ามีวิชาที่ต้องเรียนหนักมาก จึงมาเลือกเรียนสาย คณิตศาสตร์แทน แต่แล้วก็ไม่ได้เรียนอีกเพราะเพื่อนส่วนใหญ่ไม่เลือก จึงได้เรียนสายศิลป์ทั่วไป เมื่อจบมัธยมแล้วก็ยังดันทุรังสอบเข้าเรียนพยาบาลอีกผลที่ออกมาคือสอบไม่ได้จึงไปสอบเข้าเรียน ที่วิทยาลัยพยาบาลหรือมหาวิทยาลัยพยาบาลในปัจจุบัน ช่วงนั้นทางวิทยาลัยเปิดโอกาสให้เรียนโดย ไม่กำหนดวิชาเอก ๑ ปีก่อน แล้วจึงค่อยเลือกวิชาที่ถนัดในปีที่ ๒ ด้วยใจที่อยากเป็นพยาบาล นางสาวมุกดาฯ จึงเลือกสาขาวิชานี้ทั้งที่ไม่ได้เรียนสายวิทยาศาสตร์มาก่อน แต่ก็เลือกสาขาที่ยัง ไม่กำหนดวิชาเอกไว้ด้วย เหตุที่อยากเรียนพยาบาลก็เพราะตอนนั้น ในหมู่บ้านไม่มีสถาน พยาบาลเลยสักแห่ง โรงพยาบาลก็อยู่ไกล เวลาใครเจ็บป่วยจะลำบากมาก บางครั้งก็ถึงกับ ต้องเสียชีวิตกลางทาง ถ้ามีพยาบาลสักคนคงจะช่วยพวกเขาได้ จึงอยากช่วยพวกเขาแม้จะผิดหวัง และเสียใจที่ไม่ได้เรียนพยาบาลอย่างที่ตั้งใจ แต่เมื่อเวลาผ่านไป ตอนนีกลับภูมิใจที่ได้เรียน สังคมวิทยาและมานุษยวิทยาและได้มาเป็นครู

ช่วงที่เรียนอยู่นั้น วันหยุดก็ได้ร่วมกิจกรรมกับเยาวชนในหมู่บ้าน โดยเข้ารับการฝึกหัดเย็บ เสื้อผ้า ซึ่งทางพัฒนาชุมชนจัดขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้สนใจและศรัทธาในงานพัฒนามาก ต่อมาก็ได้เข้าร่วมรับการอบรมลูกเสือชาวบ้านในสมัยนั้นด้วย ซึ่งทำให้ได้สัมผัสชีวิตจริงของ ชาวบ้านที่หลากหลายมากขึ้น บทเรียนจากตรงนั้นทำให้นางสาวมุกดาฯ เข้าใจชีวิตรู้จักตนเอง เข้าใจ การทำงานร่วมกับชาวบ้านได้ดีขึ้น

ขณะเรียนอยู่ที่วิทยาลัยพยาบาลนั้น ได้เรียนวิชาหนึ่งคือ สังคมวิทยา เกิดความรู้สึกชอบ วิชานี้มาก เพราะทำให้เข้าใจชีวิต เข้าใจสังคมมากขึ้น จึงเริ่มสนใจในสาขาวิชาสังคมวิทยาและ มานุษยวิทยาหลังจากศึกษาดูแล้วก็ทราบว่า ถ้าเลือกสาขาวิชานี้ จบแล้วจะสามารถสมัครเข้า งานพัฒนากรได้ ในปีที่ ๒ จึงได้ตัดสินใจเลือกเรียนสาขานี้และตั้งใจศึกษาอย่างเต็มที่ ได้เรียนรู้ อะไรต่ออะไรหลายรูปแบบ แม้กระทั่งการทำวิจัยในช่วงที่เรียนปีสุดท้าย โดยมีการฝึกงานภาคสนาม

ที่อำเภอดอกคำใต้ ได้รวบรวมข้อมูลโดยมีเจ้าหน้าที่หลายคนในอำเภอ รวมทั้งผู้นำชุมชนเป็นผู้ให้ข้อมูล ทำให้ได้เห็นปัญหาหลายอย่างที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน แต่ก็ไม่รู้ว่าจะแก้ไขได้อย่างไร และในที่สุดท้ายนี้เอง ได้เข้าร่วมกับเพื่อน ๆ ออกค่ายอาสาพัฒนา ไปจัดสร้างโรงเรียนในหมู่บ้าน หาเงินให้กับโรงเรียนในชนบท และได้เข้าร่วมศึกษาเรียนรู้กับแพทย์แผนโบราณในวันเสาร์และอาทิตย์ บางครั้งก็ไปช่วยทางโรงพยาบาลแผนโบราณภาคเหนือ ออกไปบำบัดทุกข์ ดูแลสุขภาพให้กับผู้ป่วย โดยวิธีแพทย์แผนโบราณ บทเรียนต่าง ๆ เหล่านี้มีผลสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตการทำงานของนางสาวมุกดา ในเวลาต่อมา ๒๐ ปีของการพัฒนาสังคม

เมื่อได้รับความผิดหวังจากการไม่ได้เรียนพยาบาลและพัฒนารเพื่อที่จะช่วยเหลือผู้ยากลำบากตามที่ได้ตั้งใจไว้ จึงหันมาศึกษาในวิชาชีพ ซึ่งเมื่อได้ศึกษาจึงได้รู้ว่าสาขาวิชานี้เป็นอีกสาขาวิชาหนึ่งที่จะสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสได้หลากหลายกว่า โดยมีเด็กเป็นจุดเชื่อมโยงในการที่จะเกื้อกูลและเมื่อเริ่มทำงานรับราชการครูครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ ที่โรงเรียนภูซางวิทยาคม อำเภอเชียงคำ จังหวัดเชียงราย จึงได้รู้ว่าอาชีพครูคืออาชีพที่สามารถทำงานอย่างตั้งใจปรารถนาได้และดีใจมากที่ได้พบกับผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นนักพัฒนา ท่านทราบว่าครูมุกดาเรียนจบทางด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาจึงมอบหน้าที่พิเศษคือเป็นครูฝ่ายแนะแนว เนื่องจากขณะนั้นยังไม่มีคนทำงานในตำแหน่งนี้ การทำงานในส่วนนี้ทำให้ได้เห็นชีวิตของเด็กนักเรียนอย่างละเอียด เป็นงานที่ให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหา หลังเลิกเรียนครูมุกดา มักจะออกเยี่ยมบ้านเด็ก และพูดคุยกับผู้ปกครองทำให้ทราบถึงปัญหาของครอบครัว บางครั้งก็ได้รับทราบภูมิปัญญาของชาวบ้าน ทำให้เกิดความคิดหลายอย่างที่มีประโยชน์ต่อเด็กนักเรียนและชุมชน

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ ทางโครงการพัฒนาผู้นำต้องเปลี่ยนชื่อโครงการ เนื่องจากการพัฒนาผู้นำนั้นดำเนินไปได้ดีแล้ว จึงหันมาพัฒนาคนโดยทั่วไป ครูมุกดาได้เสนอชื่อโครงการกับทางหน่วยงานว่า โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชียงคำ ๘๓ ซึ่งก็ได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการ และได้นำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชียงคำ ๘๓ นั้นมาขยายแนวคิดโดยได้จัดทำโครงการบ้านพักพัฒนาคุณภาพชีวิตขึ้น เริ่มแรกทำในโรงเรียนที่เชียงคำ จากนั้นนำวิธีคิดกระบวนการดำเนินการต่อบ้านเกิด และตรงนี้ทำให้ครูมุกดา คิดเสมอว่าจะต้องทำเพื่อเด็กที่ไร้โอกาส ดังจะได้กล่าวรายละเอียดต่อไป

นอกจากร่วมงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเชียงคำ ๘๓ แล้วครูมุกดา ยังได้พยายามจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นผลประโยชน์ต่อนักเรียน ต่อชุมชนที่นั่น เท่าที่จะสามารถทำได้ และครูมุกดาได้อาสาสมัครเป็นครูผู้ดูแลติดตามเด็กนักเรียนทุนของมูลนิธิการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคมจึงทำให้ได้มีโอกาสเข้าไปร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รู้จักครูผู้ทำงานพัฒนาหลายคน ซึ่งทำให้เห็นว่าผู้มีโอกาสในสังคมอย่างเราควรช่วยผู้ที่ไม่มีโอกาส ในการสัมมนาแต่ละครั้งนอกจากเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์แล้ว ยังเป็นการให้กำลังใจกับผู้ที่พบปัญหาอุปสรรคในการทำงาน การเป็นอาสาสมัครครั้งนี้มีผลสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตการทำงานทำให้ครูมุกดา ได้มองเห็น

ตนเองชัดเจนมากขึ้น เพราะก่อนที่จะมาเป็นครูนั้น ไม่เคยคิดว่าครูจะมีโอกาสทำงานเพื่อสังคม และไม่รู้ว่าจะทำได้อย่างไร เมื่อได้สัมผัสกับครูที่ร่วมติดตามเด็กนักเรียนของมูลนิธิการศึกษาเพื่อสังคม ทำให้รู้ว่าตนเองตัดสินใจไม่ผิดเลยที่มาเป็นครู คำ ๆ นี้ช่างใหญ่หลวงจริง ๆ

ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๒๙ ครูมุกดาฯ ได้จัดทำโครงการเพาะเห็ดโดยกลุ่มนักเรียนทุนและอาสาสมัคร ตรงจุดนี้เองทำให้ได้เริ่มเรียนรู้โครงการ การขออนุมัติจากหน่วยงานเอกชนเป็นครั้งแรก โดยมีคุณบุษบา ปรัตถจริยา คอยให้คำปรึกษา กว่าจะได้งานที่ดีก็ทำผิดพลาดอยู่หลายครั้ง จนได้เป็นโครงการขึ้นมา ขณะที่เด็ก ๆ ก็มีความตั้งใจดีมากได้แนะแนวทาง รวมทั้งพูดคุยเรื่องพฤติกรรมไปด้วยผลจากการดำเนินงานทำให้เด็กนักเรียนในโครงการส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จ มีการทำงานที่เป็นหลักมั่นคง เป็นนักเรียนที่มีคุณภาพ จากนั้นครูมุกดาฯ ก็ร่วมแลกเปลี่ยนแนวคิดกับมูลนิธิฯ มาโดยตลอด นอกจากเรื่องทุนแล้วยังได้ประสานกับทางโรงเรียนประถมศึกษาทำโครงการสมุนไพรอีกด้วย

ในปีการศึกษา ๒๕๒๙ ครูมุกดาฯ วิทยานันท์ ได้ย้ายมาทำการสอนที่โรงเรียนถ้ำปินวิทยาคม อำเภอดอกคำใต้ ซึ่งเป็นบ้านเกิดและได้แต่งงานกับนายสังวร อินต๊ะสาร ทำหน้าที่เป็นครูสอนชั้นประถมศึกษา สังกัดประถมศึกษาอำเภอดอกคำใต้ หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน

ในพ.ศ. ๒๕๒๙ เมื่อครูมุกดาฯ มาสอนในหมู่บ้านใหม่ ๆ นั้น ก็ได้พยายามสังเกตการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ของสถานศึกษาตลอดจนถึงชุมชน ขณะเดียวกันก็ยังคงประสานงานกับมูลนิธิการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคมอยู่เหมือนเดิมโดยได้ขอความอนุเคราะห์ไปยังมูลนิธิฯ ในการขยายพื้นที่จัดสรรทุนการศึกษามาที่โรงเรียนถ้ำปินวิทยาคม ทางมูลนิธิฯ ได้เห็นว่าผู้มีประสานงานที่เข้าใจจึงได้มอบทุนการศึกษาให้ส่วนหนึ่ง มีครูมุกดาฯ ทำหน้าที่ดูแลติดตามรายงานผลและประสานงาน ระยะเวลาที่ทำงานร่วมกับองค์กรเอกชน ได้เข้าร่วมประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านเด็กด้านชุมชน

การจัดตั้งกลุ่มออมข้าว

ครูมุกดาฯ ได้พบกับบุคคลในชุมชนของตนเอง ที่มีแนวความคิดด้านการพัฒนาร่วมกัน ถึงแม้ว่าจะเป็นเพียงจุดเล็กๆ ไม่ใช่งานระดับประเทศก็ตาม แต่ก็ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่แท้จริงของงานด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม นั่นคือการจัดตั้งกลุ่มออมข้าวหมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยกลุ่มชาวบ้านเอง ไม่ได้เกี่ยวข้องหรือมีหน่วยงานใด ๆ ให้การสนับสนุนมาก่อน จากการที่ได้เข้าไปพูดคุยแลกเปลี่ยนและติดตามดูการบริหารงานของกลุ่มมาโดยตลอดจึงได้ทราบว่ามีสมาชิกกลุ่มต้องการช่วยเหลือกันเองในด้านแหล่งเงินทุนในการกู้ยืม เป็นแหล่งจัดเก็บจัดซื้อโดยกลุ่มเอกชน เพื่อขอจัดปัญหานายทุนที่เอารัดเอาเปรียบชาวบ้านมาโดยตลอดครูมุกดาฯ จึงเข้าไปร่วมประสานงานกับทางกลุ่มออมข้าวจัดสร้างยุ้งฉางที่ถาวรขึ้นเพื่อไว้เป็นที่จัดเก็บข้าวรวมทั้ง

คอยให้คำปรึกษาในการบริหารงานของกรรมการกลุ่มมาโดยตลอด

กรณีกลุ่มออมข้าวหมู่ที่ ๔ นี้ ก็ได้เป็นตัวอย่างที่ทำให้หมู่บ้านอื่น ๆ ที่อยู่บริเวณใกล้เคียง ต่างก็พากันจัดตั้งกลุ่มออมข้าวขึ้นบริหารงานในรูปแบบเดียวกันนี้ นับว่าเป็นผลสำเร็จส่วนหนึ่งที่ครูมุกดาฯ ช่วยผลักดันในการรวมกลุ่มออมข้าวขึ้น นอกจากนี้ทางกลุ่มออมข้าวที่มีกิจกรรม เป็นปึกแผ่นมั่นคงแล้ว จึงได้ขยายแนวคิดในรูปของการจัดตั้งร้านค้าสหกรณ์ขึ้นมาอีกส่วนหนึ่ง นอกจากนั้น ยังมีกิจกรรมอื่นที่แตกย่อยกิจกรรมไปตามความต้องการของสมาชิก เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกิดกลุ่มไม้ผลขึ้น กลุ่มออมข้าวที่กล่าวมาแล้วนั้น สมาชิกทั่วไปที่เป็นหลักอยู่ ก็คือหัวหน้าครอบครัว หรือพ่อบ้านนั่นเอง

การจัดตั้งกลุ่มตัดเย็บ

ครูมุกดาฯ อยู่ในชุมชนจึงรู้และเข้าใจว่า ส่วนหนึ่งที่ต้องพัฒนาคือบทบาทของสตรี เพื่อให้สตรีในชนบทได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาอีกทางหนึ่งด้วย โดยเริ่มจากการขอของบประมาณซื้อ จักรเย็บผ้าและวิทยากรจากมูลนิธิฟื้นฟูชนบทมีกลุ่มแม่บ้านมาเรียน เมื่อเรียนจบแล้วได้รวมตัวกัน เป็นกลุ่มงานตัดเย็บเสื้อผ้ารับงานตัดเย็บเสื้อผ้าของมูลนิธิศุภนิมิต

การจัดตั้งกลุ่มกระดาษสา

และโครงการต่อมาคือ โครงการผลิตกระดาษสาครูมุกดาฯ นำสมาชิกกลุ่มแม่บ้านไปศึกษาดูงานผลิตกระดาษสาที่บ้านขรัวแคร่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จากนั้นจึงติดต่อวิทยากรมาฝึกสอนให้กลุ่มแม่บ้านจนสามารถผลิตกระดาษสาส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดในเมืองพะเยาได้ โดยมีครูมุกดาฯ คอยให้คำแนะนำและจัดประชุมปรึกษาหารือในกลุ่มสมาชิกแม่บ้านกระดาษสาเรื่อยมา ขณะนี้กลุ่มก็สามารถบริหารงานเองได้อย่างมั่นคง จนกระทั่งได้รับรางวัลจากการประกวดกิจกรรมกลุ่มแม่บ้านระดับจังหวัด กิจกรรมต่อมาของกลุ่มแม่บ้านคือ ทำหน่อไม้อัดปีบส่งขาย ซึ่งนับว่าทำรายได้เป็นอย่างดี สิ่งที่ครูมุกดาฯ ภูมิใจเป็นอย่างยิ่งคือการที่รวมกลุ่มประกอบกิจกรรมขึ้นนั้น ได้ทำให้คนในกลุ่มเกิดความสามัคคี รู้จักกันมากขึ้น ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน รู้และเข้าใจในระบอบการปกครองพื้นฐานประชาธิปไตยอีกส่วนหนึ่งด้วย

การจัดหาทุนการศึกษาเด็กนักเรียน

ในช่วง พ.ศ. ๒๕๓๑ ครูมุกดาฯ ได้รู้จักกับมูลนิธิดวงประทีป และได้ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของโครงการทุนการศึกษาดวงประทีป ในครั้งแรกได้รับเงินทุนจำนวน ๕๐ ทุน ๆ ละ ๒,๐๐๐ บาท ต่อปี ส่วนเด็กทุนนั้นก็จัดหากิจกรรมประกอบให้เพื่อเป็นรายได้พิเศษระหว่างเรียน เช่น โครงการเลี้ยงสุกร โครงการเลี้ยงไก่ เป็นต้น โดยประโยชน์ที่นักเรียนทุนจะได้รับจากกิจกรรมเหล่านี้ก็คือ การจัดการ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และเสริมสร้างนิสัยให้รักงานยิ่งขึ้นไม่เพียงแต่

ด้านการพัฒนาเด็กนักเรียนเท่านั้น ทางโครงการกองทุนดวงประทีป โรงเรียนลำปาววิทยาคม ยังได้ขยายโครงการอาชีพให้กับผู้ปกครองของเด็กให้ได้รับประสบการณ์ ตลอดจนถึงรายได้ส่วนหนึ่ง ซึ่งได้จัดสรรตกลงกันแล้ว เพื่อพัฒนารายได้ให้แก่ชุมชนอีกด้วย

เมื่อมูลนิธิดวงประทีปหยุดโครงการในบางส่วนไปครมุกดาฯ ก็ได้ประสานงานกับแหล่งทุนอื่น ๆ โดยตรง โดยประสานงานให้โรงเรียนในกลุ่มกรมสามัญจังหวัดพะเยา จำนวน ๓๓๔ ทุน และ พ.ศ. ๒๕๓๙ ก็เพิ่มอีก ๔๐๐ ทุน เพื่อให้โอกาสและใช้ทุนการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็กในโรงเรียนอื่นในเขตพื้นที่พะเยา ครมุกดาฯ ได้ทำงานอย่างหนัก และต่อเนื่อง ทั้งในหน้าที่ปกติและงานชุมชน จึงไม่สังเกตความผิดปกติของร่างกายตนเอง จนวันหนึ่งได้รู้สึกปวดท้องมาก จึงไปพบแพทย์ตรวจร่างกายจึงได้ทราบว่าตนเองตั้งครรภ์ เนื่องจากร่างกายไม่แข็งแรง แพทย์ตรวจพบว่าแท้งคุกคาม เพราะมีอาการตกเลือดอยู่เรื่อย ๆ ต้องเข้ารักษาตัวและพักฟื้นที่โรงพยาบาลหลายครั้ง

เหตุการณ์ที่ประสบพบเห็นในดวงของผู้ป่วยในโรงพยาบาลระยะเวลานานพอสมควรที่ครูได้พักรักษาตัวอยู่ได้พบกับเด็กหญิงแรกรุ่งแอบลักลอบทำแท้งมาจากหมอนัดในหมู่บ้านจนมีอาการผิดปกติ ต้องรีบรักษาตัวในโรงพยาบาลกับแฟนหนุ่มคนนั้น โดยที่บิดามารดาของเด็กไม่ทราบ ทำให้ครมุกดาฯ คิดถึงสังคมที่ควรให้การศึกษาทบตาของสตรีมากขึ้นกว่านี้ ถ้าหากมีโอกาสก็อยากช่วยแก้ไขปัญหาด้วย

อีกกรณีหนึ่งก็คือ เด็กสาววัยแรกรุ่งที่แต่งงานกับหนุ่มนักธุรกิจซึ่งผ่านผู้หญิงขายบริการมามากนับไม่ถ้วน หลังจากแต่งงานไปไม่กี่เดือนเท่านั้น ผลของโรคร้ายก็เริ่มปรากฏที่ร่างกายของหญิงสาวผู้น่ารักคนนี้ โรคที่รักษาไม่หายมีแต่ป้องกันเท่านั้น แม้ว่าจะเป็นระยะเริ่มแรก แต่รู้ว่าเธอติดเชื้อเอดส์เนื่องจากการปฏิบัติรักษาคนไข้ที่แตกต่างจากคนไข้อื่น และพยาบาลที่ครมุกดาฯ สนิทก็บอกให้ทราบเพื่อให้ระมัดระวังตัว เพราะชอบไปพูดคุยกับคนไข้ใกล้เคียงอยู่เสมอ ทั้งนี้ได้นำกรณีปัญหาเหล่านี้มาเผยแพร่ให้กับกลุ่มนักเรียนและแม่บ้านที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วย ให้รับทราบผลร้ายของโรคนี้เพื่อช่วยกันป้องกันต่อไป

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๓๓ ครมุกดาฯ ได้เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนกลุ่มครูที่ทำงานในเรื่องปัญหาของผู้หญิง โครงการนี้ได้ดำเนินกิจกรรมด้านเยาวชน เด็ก การเกษตร ป่าชุมชน และกลุ่มสตรีแม่บ้าน เพื่อช่วยเหลือพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จากนั้นองค์กรต่างประเทศชื่อแตรมาซอม ก็ได้ส่งงบประมาณเพื่อใช้บริหารงานในโครงการนิเวศน์ชุมชนเชิงรายได้ช่วยแก้ปัญหาการออกไปหางานทำในเมืองใหญ่คุยแลกเปลี่ยนร่วมกับกลุ่มเพื่อนครูพัฒนาการแลกเปลี่ยนแนวคิดและมีกิจกรรมร่วมกันก็เกิดขึ้นในรูปแบบของกองทุนการศึกษา มอบให้เด็กนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และจะเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา โดยการติดตามของสมาชิกกลุ่มเพื่อนครูพัฒนา ครมุกดาฯ ทำหน้าที่ฝ่ายเด็กและเยาวชนของกลุ่ม ในระยะแรกทางโครงการนิเวศน์ชุมชน โดยองค์กรแตรมาซอมได้มอบทุนการศึกษาจำนวน ๕๐ ทุน ๆ ละ ๒,๐๐๐

บาทต่อคน ในรอบ ๑ ปี ให้กับเด็กผู้หญิงที่ทางกลุ่มได้คัดเลือกตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขคือ ให้การศึกษาเด็กที่ไร้โอกาสศึกษา ให้กิจกรรมเปลี่ยนแปลงความคิดในการดำรงชีวิตในสังคมที่ถูกต้องเหมาะสมกับบทบาทของผู้หญิง ตลอดเวลาเด็กนักเรียนทุนดังกล่าวได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครูที่ปรึกษา มีการจัดอบรมเข้าค่ายช่วงปิดภาคเรียนปีละครั้ง สืบเนื่องมาถึงปัจจุบัน ทางโครงการนิเวศน์ชุมชน โดยองค์กรแดร์มาซอม ได้จัดสรรวงเงินทุนการศึกษาเพิ่มขึ้นในปีต่อมาเป็นรุ่นที่ ๒ อีกจำนวน ๕๐ ทุน รวมทั้งในส่วนของทุนการศึกษาเดิมนั้นยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง นับว่าเป็นความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ครูมุกดาฯ ได้มีส่วนประสานงานในการนำเอากิจกรรมมาให้กับทางกลุ่มเพื่อนครูพัฒนา ได้ช่วยเหลือสังคมอีกทางหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในชุมชน

การจัดตั้งธนาคารหมู่บ้าน

ครูมุกดาฯ และตัวแทนกลุ่มแม่บ้านได้เข้าร่วมการประชุมสัมมนาว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับธนาคารหมู่บ้านขึ้นที่เชียงใหม่ และรับทราบรายละเอียดของกิจกรรมในโครงการอย่างเข้าใจดี เมื่อกลับมาจากการสัมมนาแล้ว ก็ได้จัดประชุมกลุ่มแม่บ้านร่วมกันเพื่อตั้งธนาคารหมู่บ้านขึ้น และมีการจัดการอย่างดี จากตัวอย่างของธนาคารทำให้หมู่บ้านใกล้เคียงเห็นความสำคัญ หมู่บ้านเหล่านั้นได้มาเยี่ยมชมกิจการและจึงขอให้เปิดในหมู่บ้านอื่นด้วย ครูมุกดาฯ จึงได้มีการอบรมสัมมนาจัดการธนาคารครั้งที่ ๑ ณ โรงเรียนถ้ำปินวิทยาคมขึ้น มีทั้งผู้นำหมู่บ้านเหล่านั้นและคนสนใจจำนวนมาก ผลของการจัดการอบรมสัมมนาที่ทำให้เกิดการจัดตั้งธนาคารหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ในการประชุมครั้งที่ ๒ จึงได้ทำการเปิดธนาคาร การจัดตั้งรูปแบบธนาคารเองนั้นทำให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกในการสะสมเงินฝาก การกู้ยืมเงินที่ยุติธรรม ช่วยเหลือเจือจุนกัน และยังมีการช่วยเหลือด้านการพัฒนาหมู่บ้านอีกส่วนหนึ่งด้วย ทั้งยังแบ่งกำไรจัดสรรในส่วนของทางกุศลอีก การก่อตั้งธนาคาร สิ่งที่สำคัญมากที่สุดคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน บทบาทที่แท้จริงของประชากรเพื่อช่วยเหลือตนเอง การพัฒนาที่ยั่งยืน ในปัจจุบันกลุ่มทั้งหมดรวมเป็นเครือข่ายชื่อว่าศูนย์รวมนำใจธนาคารหมู่บ้านเป็นที่ยอมรับของสังคมและมีการจัดตั้งธุรกิจของชุมชน มีการแลกเปลี่ยนพูดคุยกันทุก ๓ เดือน

การจัดตั้งกลุ่มประดิษฐ์ดอกไม้

กลุ่มของแม่บ้านหมู่ที่ ๗ ตำบลบ้านปิน ได้มาพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันกับครูมุกดาฯ ในงานด้านการประกอบกิจกรรมในกลุ่มแม่บ้าน ที่มีเวลาว่างในฤดูแล้งบ้าง หรือจากฤดูทำนาที่แม้จะเป็นอาชีพหลักแต่ก็ขาดความแน่นอนจากธรรมชาติ ตัวแทนกลุ่มแม่บ้านจึงได้กลับไปปรึกษากันว่าอยากจะทำอะไรให้มีการฝึกประดิษฐ์ดอกไม้ขึ้น เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านมีรายได้เสริมแก้ครอบครัว ครูมุกดาฯ จึงให้ตัวแทนแม่บ้านไปรวบรวมรายชื่อแม่บ้านที่สนใจ และเสนอโครงการให้กับมูลนิธิการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม เพื่อจัดหาวิทยากรตลอดจนถึงให้เงินงบประมาณ ซึ่งก็มีการ

ฝักอบรมดอกไม้ประดิษฐ์ขึ้น หลังจากฝักอบรมเสร็จแล้ว กลุ่มแม่บ้านได้ประชุมจัดตั้งรูปแบบคณะกรรมการดำเนินงานบริหารธุรกิจภายในกลุ่ม และสามารถดำเนินงานประดิษฐ์ดอกไม้ส่งขายได้ ครมูกตาฯ ได้ให้คำปรึกษาอยู่อย่างต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงบัดนี้

ศูนย์เลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน พื้นที่ของตำบลบ้านปิน ยังขาดการดูแลเด็กที่พ่อแม่ผู้ปกครองออกไปทำงานปกติประจำวันต้องปล่อยให้เด็กอยู่บ้านกับตายาย ทำให้เกิดปัญหาในการเจริญเติบโตทางด้านสุขภาพ และสติปัญญา ครมูกตาฯ จึงมีความคิดรวมเยาวชนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้วว่างงาน และมีใจอยากช่วยเลี้ยงดูเด็ก ได้มาร่วมกันปรึกษาหารือกัน รับเอาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนอายุ ๔ - ๕ ปี เข้ามาจำนวน ๒๐ คน มีพี่เลี้ยงอยู่ ๒ คน ผู้ปกครองได้ช่วยค่าใช้จ่ายเพียง ๕๐ บาทต่อเด็ก ๑ คนต่อเดือนเท่านั้น พอผ่านมาได้ ๑ ปี แล้วก็ขยายขยายที่เลี้ยงเด็ก จากบ้านครมูกตาฯ ที่วัดเรื่อยมา ปัจจุบันได้รับการสนับสนุนจากกรมศาสนาให้เงินเดือนและสนับสนุนศูนย์เด็กเล็ก

โครงการบ้านพักพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่นี่เป็นบ้านหลังที่สองของเด็กนักเรียนนับร้อย ครมูกตาฯ และสามีก็กลายเป็นคุณพ่อคุณแม่ลูกตกไป ในพื้นที่ ๒๐ ไร่ ซึ่งเป็นมรดกจากคุณพ่อคุณแม่ และบ้านหลังเล็ก ๆ น้อยอยู่จากเงินที่สองคนเก็บหอมรอมริบ ยังมีบ้านสำหรับเด็กนักเรียนชาวไทยภูเขาเผ่าเมี่ยนที่มาเรียนหนังสือชั้นมัธยมที่โรงเรียนถ้ำปินวิทยาคม เนื่องจากที่หมู่บ้านพวกเขาไม่มีโรงเรียน บ้านที่สร้างให้เด็กอยู่เป็นบ้านแบบง่าย ๆ ไม่ต่างจากบ้านพวกเขาบนดอย แบ่งเป็นบ้านของเด็กหญิงและชาย ปัจจุบันมีนักเรียนทั้งสิ้น ๒๑ คน มาจากเด็กที่มีปัญหาทางครอบครัว ปัญหาทางสังคม และปัญหาจากภาวะเศรษฐกิจ ขาดโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นเผ่าเมี่ยน และชนพื้นเมือง ต่างก็ได้รับการศึกษาในระบบทั้งสิ้นนอกจากนี้ยังได้พัฒนาคุณภาพชีวิตในบ้านพักตลอด ๒๔ ชั่วโมง

ในการเรียนการสอนและการทำงานกับชาวบ้าน สิ่งที่ครมูกตาฯ พยายามทำอยู่คือการแก้ปัญหาเรื่องผู้หญิงขายบริการและการลดปัญหาโสเภณีให้โอกาสกับคนที่ขาดโอกาส ซึ่งเป็นสิ่งที่ตั้งใจมาตั้งแต่เด็ก และผลความพยายามของครมูกตาฯ ก็เห็นผลแล้ว

จากเดิมเด็กนักเรียนที่จบประถมจะไปเป็นผู้หญิงขายบริการไม่ต่ำกว่า ๑๕ เปอร์เซนต์ ปัจจุบันมีเพียง ๑ เปอร์เซนต์เท่านั้นที่ไปเป็นผู้หญิงขายบริการ ครมูกตาฯ ยังพูดถึงความเลวร้าย ความทุกข์ของอาชีพผู้หญิงขายบริการ และให้ผู้ที่เคยไปเป็นผู้หญิงขายบริการมาเล่าให้เด็กฟังถึงความเลวร้ายซึ่งทำให้เกิดความน่าเชื่อถือมากขึ้น การพยายามให้โอกาสในการเรียนรู้ที่จะพึ่งพาตนเองของผู้ที่ขาดโอกาส ครูได้ประสานภาคีพี่น้องผู้ใจดีที่รู้จัก ให้ทุนการศึกษาตลอดจนทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเวทีพูดคุย การจัดค่าย การใช้กิจกรรมทุกอย่างที่ทำเป็นเครื่องมือครูยังพยายามอธิบายและเชิญผู้หญิงที่เคยทำงานขายบริการมาเล่าถึงผลกระทบและความยากลำบากของการเดินทางผิด ไม่เท่าทันคนที่เขาเปรียบตน ครูทำด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจจริง มีอุปสรรคมากมาย แต่ไม่ท้อถอย จึงทำให้เกิดความศรัทธาและน่าเชื่อถือมากขึ้น และปัจจุบัน

การเรียนการสอนเน้นวิธีคิดให้เด็กเรียนรู้วิธีการจัดการกับปัญหาของตนเอง ซึ่งมีเงื่อนไขและปัจจัยหลากหลายที่มากกระทบกับเด็กและชุมชน ไม่ได้ง่ายอย่างเดิมอีก แต่ก็พยายามทำเต็มที่โดยนำ

หลักธรรมมาประกอบกับการทำงาน ใช้องค์กรการเงินเป็นเครื่องมือให้คนในชุมชนได้มาร่วมคิดตัดสินใจดำเนินการในการป้องกันและการแก้ไขปัญหาของชุมชน

ครูมีโอกาสดำเนินงานเพื่อสังคมมากกว่าที่บ้านเกิดของตนเอง นั่นคือการได้เข้าไปร่วมเป็นกรรมการบริหารของกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม เพื่อบริหารงานในการให้โอกาสต่อยอดกระบวนการที่จะไปเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และหลังจากนั้นก็ได้รับการเสนอชื่อจากชุมชนเป็นกรรมการบริหารสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน องค์กรมหาชนร่วมเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กรรมการศูนย์ต่อสู้ความยากจนภาคประชาชนระดับชาติ กรรมการบริหารจัดการสังคมสุขภาพ ฯลฯ การมีโอกาสดำเนินงานเพื่อสังคมมากขึ้น ยอมรับว่าเหน็ดเหนื่อยในการทำงานมาก แต่ใจเราเป็นสุขในการทำ เพราะครูได้มีโอกาสดำเนินงานเพื่อผู้อื่น ซึ่งคนที่จะมีโอกาสดังนั้นครูเชื่อว่าจะมีมากในสังคม ชีวิตครูเกิดมาคุ้มค่าจริง โดยเฉพาะชีวิตความเป็นครูที่ไม่ใช่เฉพาะในห้องสี่เหลี่ยมเท่านั้น

ครูมุกดาฯ ได้รับรางวัลนักต่อสู้ผู้บรรเทาปัญหาความยากจน (The Race Against Poverty Award) จากโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ซึ่งครูมีโอกาสรับรางวัลจากมือของเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ นายโคฟี อันนัน รางวัลนี้แม้จะไม่ได้เงินสักบาท แต่สิ่งที่ได้รับนั้นยิ่งใหญ่โดยเฉพาะการได้นำเสนอแนวคิดประสบการณ์ด้านบวกและลบ เพื่อผู้ขาดโอกาสไปทั่วโลก คักดีศรีของผู้หญิงดอกคำใต้ ผู้หญิงไทย ความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย ที่ได้มีโอกาสทำในสิ่งที่มีความหมายให้แก่สังคม

ครูยึดมั่นในการกระทำเพื่อพัฒนาคนงานเหล่านี้ครูไม่ได้เพิ่งเริ่มทำ แต่ทำมานานแล้ว และทำร่วมกับพี่น้องภาคีหลายฝ่าย สิ่งเหล่านี้เป็นเส้นสานักทอเกี่ยวร้อยกันมา เป็นแนวคิดความภูมิใจในวิชาชีพครูมีเพิ่มมากขึ้น ความตั้งใจที่จะทำงานเพื่อพื้นที่นี้พื้นที่นั้นเพิ่มตัวมากขึ้นด้วยสำนึกของคนในชุมชนจากแรงกระตุ้นของบุคคลหลายฝ่าย และสิ่งที่เป็นกำลังใจของครูมากที่สุดคือ ผลที่เกิดขึ้นจากการทำและเป็นประโยชน์ต่อเด็ก ต่อชุมชนทำให้เขามีทางเลือกมากขึ้นในการดำรงชีวิต เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ในชีวิตครอบครัวของครูนั้นตอนนี้มีทายาทแล้ว ๑ คน เป็นชายให้ชื่อว่าบุญปลื้มครูคิดว่าจะไม่มียุที่จะได้ เมื่อได้เขามาทำให้ชีวิตของครูสมบูรณ์มากขึ้น มีทายาทสืบทอดเจตนารมณ์ครูได้ ยิ่งทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าต้องมีคนที่ดำเนินกิจกรรมต่อไป สามีเป็นบุคคลใกล้ชิดที่จะเป็นกำลังใจและร่วมเส้นทางนี้ต่อไป... ก็เราเป็นเหมือนกัน...แม้จะเหนื่อย...จะยากสักขนาดไหนก็ตาม เพื่อสวัสดิการภาคประชาชน

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จิงเห็นสมควรยกย่อง
นางมุกดา อินต๊ะสาร
เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

นายสมไทย วงษ์เจริญ
ประธานกรรมการ บริษัท วงษ์พาณิชย์ จำกัด
โรงงานคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล วงษ์พาณิชย์

หน่วยงานดีเด่นของชาติ
สาขาพัฒนาสังคม
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

โรงงานคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล วังพานิชย์

หน่วยงานดีเด่นของชาติ

สาขาพัฒนาสังคม

ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

โรงงานคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล วังพานิชย์

โรงงานคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล

วังพานิชย์ ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าทอง อำเภอเมือง

พิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลกเป็นองค์กรที่ดำเนิน

กิจการรับซื้อขยะเพื่อรีไซเคิล โดยนายสมไทย วงษ์เจริญ เริ่มเมื่อปี ๒๕๑๗ จากการประกอบอาชีพค้าของเก่า ที่เรียกว่า **“ค้าขยะเพื่อรีไซเคิล”** โดยตระเวนรับซื้อของเก่าตามท้องถนนบทรอบจังหวัดพิษณุโลก ขณะนั้นปริมาณขยะที่จะนำมารีไซเคิลยังมีไม่มากนัก

ต่อมาในปี ๒๕๒๐ ได้ขยายกิจการเปิดเป็นร้านเล็ก ๆ รับซื้อขยะรีไซเคิล โดยรับซื้อได้วันละ ๑,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ กิโลกรัม

และในปี ๒๕๓๒ - ๒๕๔๕ ธุรกิจรับซื้อของเก่าได้เจริญรุดหน้าอย่างเห็นได้ชัด ได้สร้างโรงงานคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล เป็นโรงงานที่ทันสมัยมากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย สามารถรองรับปริมาณขยะวันละประมาณ ๘๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ กิโลกรัม รับซื้อวัสดุเหลือใช้และวัสดุที่ต้องการกำจัดประเภทพลาสติก กระดาษ โลหะ ขวดแก้ว อุปกรณ์สำนักงานหรือแม้แต่ขยะเศษอาหารและขยะที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้รวมทั้งขยะอุตสาหกรรมเพื่อคัดแยกสิ่งที้นำมาใช้ประโยชน์ได้และฝังกลบสิ่งปฏิกูลที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ ปัจจุบันนี้ได้สร้างเครือข่ายเพื่อรับซื้อขยะไปรีไซเคิล ธุรกิจแบบแฟรนไชส์ เปิดสาขาต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย และสาขาพิเศษที่นครเวียงจันทร์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวด้วย

ขยะที่นำมาคัดแยกเพื่อรีไซเคิล แบ่งเป็น ๕ ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ ขยะประเภทโลหะ กระดาษ พลาสติก ขวดแก้ว และประเภทอื่น ๆ ซึ่งแต่ละประเภทจะต้องผ่านกระบวนการคัดแยกตามขั้นตอนอีกครั้งหนึ่ง ก่อนจะเข้าโรงงานอุตสาหกรรม ดังนี้

๑. ขยะประเภทโลหะ ได้แก่ เศษเหล็ก เศษอลูมิเนียม ทองแดง ทองเหลือง ตะกั่ว รวมทั้งกระป๋องน้ำอัดลม และแบตเตอรี่ หลังจากคัดแยกประเภทโดยละเอียดแล้ว จึงเข้าสู่การบรรจุถุง แปรสภาพ และการจัดเก็บเพื่อรอการขนส่งต่อไป

๒. ขยะประเภทกระดาษ ได้แก่ กระดาษกล่องสีน้ำตาล กระดาษเอกสาร กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษสมุด ฯลฯ ยกเว้นกระดาษที่เคลือบพิเศษบางชนิด กล่องนมที่มีชั้นของ

พลาสติกและพอยล์ ซึ่งยังอยู่ในขั้นการศึกษาวิจัยวิธีการรีไซเคิล รวมทั้งกระดาษที่ติดกาวหรือ อาบมัน หลังจากคัดแยกประเภทโดยละเอียดแล้ว สินค้าจะถูกอัดก้อน หรือบรรจุถุง หรือใส่ถัง และจัดเก็บเพื่อรอการขนส่ง

๓. ขยะประเภทพลาสติก ได้แก่ บรรจุภัณฑ์ ภาชนะ ของใช้ที่ทำจากพลาสติกเกือบทุกประเภท ยกเว้นประเภทเทอร์โมเซตติ้งที่เป็นเมลามีน ยูเรีย และอีพอกซี หลังจากคัดแยกประเภทแล้ว วัสดุจะถูกบดย่อยเป็นชิ้นเล็ก ๆ ล้างทำความสะอาด อบแห้ง บรรจุ และจัดเก็บเพื่อรอการขนส่ง

๔. ขยะประเภทแก้ว แบ่งเป็นขวดแก้วดีที่สามารถขายในสภาพที่เป็นใบให้กับผู้ผลิตสินค้า เพื่อนำไปทำความสะอาดแล้วบรรจุสินค้าใหม่ และเศษแก้วแตกที่แยกเป็นสี (แดง ขาว และเขียว) ซึ่งโรงงานอุตสาหกรรมจะนำไปหลอมแล้วขึ้นรูปเป็นขวดใหม่

๕. ขยะประเภทอื่น ๆ ได้แก่ ขยะที่มาจากผลิตผลจากพืช เช่น เนื้อมะพร้าว กากมะพร้าว กะลามะพร้าว ฟินนอนุ่นเก่า น้ำมันพืชเก่า (เศษ) เทียนไข เป็นต้น ขยะประเภทนี้จะถูกนำไปแปรรูปหรือปรับสภาพให้สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ หรือนำไปเป็นส่วนประกอบของสินค้าชนิดอื่นต่อไป

โรงงานคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล วงษ์พาณิชย์ ประสบผลสำเร็จอย่างมาก จึงเป็นที่ยอมรับของสังคม และเป็นกิจการรีไซเคิลขยะแห่งแรกของประเทศไทยที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO:14001 เนื่องจากการดำเนินการที่โดดเด่นใน ๒ เรื่องคือ การสร้างและพัฒนาเครือข่ายและที่สำคัญคือ การมีความรับผิดชอบต่อสังคมและการสนับสนุนชุมชนให้เกิดการมีส่วนร่วม

๑.การสร้างและพัฒนาเครือข่าย

๑.๑ สร้างผู้ร่วมอุดมการณ์ในธุรกิจรีไซเคิล

กลยุทธ์ในการสร้างเครือข่ายวงษ์พาณิชย์ เริ่มจากการจัดตั้งโครงการอบรมการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล ซึ่งเปิดอบรมให้กับทุกคนที่สนใจ โดยไม่จำกัดพื้นฐานความรู้ โดยเป็นการอบรม ๕ วัน ซึ่งครอบคลุมหัวข้อสำคัญต่าง ๆ ในการทำธุรกิจขยะรีไซเคิล ตั้งแต่การแยกลักษณะและชนิดของขยะรีไซเคิลแต่ละประเภท รวมทั้งเทคนิคการคัดแยกขยะ ระบบการจัดการขยะ การทำให้ขยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น มาตรฐานการผลิต มาตรฐานการตรวจรับของโรงงานที่ซื้อสินค้า กิจกรรมส่งเสริมการรีไซเคิลขยะระดับชุมชน ความรู้เรื่องขนาดของการลงทุน และกลไกตลาด รวมทั้งกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเนื้อหาการสอนจะเน้นให้มีความถนัดเฉพาะด้าน เช่น การจัดการในส่วนโรงแรม โรงเรียน หรือโรงพยาบาล เนื่องจากในแต่ละธุรกิจจะมีความแตกต่างกันซึ่งต้องมองภาพให้ออกว่า ในแต่ละธุรกิจมีขยะอะไรที่สามารถขายได้ โดยจะอบรมที่สำนักงานใหญ่วงษ์พาณิชย์ที่จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งทำให้ผู้เข้าอบรมได้เห็นการปฏิบัติงานจริงและมีการศึกษาดูงานตามสถานที่ต่าง ๆ ด้วย ซึ่งเมื่อผู้เข้ารับการอบรมจบ

หลักสูตรนี้สามารถนำไปประกอบอาชีพและกลายเป็นเครือข่ายของวงษ์พาณิชย์ ซึ่งในปัจจุบัน มีผู้ผ่านการอบรมจากวงษ์พาณิชย์ไปแล้ว ๒๙ รุ่น เฉลี่ยรุ่นละ ๑๒๐ คน รวมจำนวนแล้ว มากกว่า ๓,๖๐๙ คน

๒. ความรับผิดชอบต่อสังคมและการสนับสนุน

เป็นที่ทราบดีว่าความสำเร็จของกิจการจะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่ได้รับความร่วมมือที่ดีจากชุมชน บริษัทจึงได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนและสังคมเกิดความตื่นตัวในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยบริษัทจะจัดสรรเงิน ๑ เปอร์เซ็นต์ของกำไร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและนำเงินส่วนนี้คืนให้สังคม โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่บริษัทดำเนินการได้แก่

๒.๑ โครงการทอดผ้าป่าสามัคคีด้วยขยะรีไซเคิล

การทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิลเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อพุทธศักราช ๒๕๔๓ ที่วัดวังมะสระ จังหวัดพิษณุโลก โดยเป็นการบอกบุญไปยังประชาชนทั่วไป บริษัท ห้างร้านต่าง ๆ ให้นำขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้มารวบรวมกันเป็นกองผ้าป่า นำไปเป็นทุนการศึกษาแก่นักเรียนยากจน กองทุนเพื่อคนชราในชุมชน กองทุนเพื่อกิจกรรมทางศาสนา และกองทุนเพื่อการรักษาสภาพแวดล้อมในชุมชน ซึ่งโครงการลักษณะนี้นอกจากจะกระตุ้นให้สังคมมีความตื่นตัวเรื่องการนำขยะกลับมาใช้ใหม่แล้วยังสามารถนำเงินที่ได้ไปทำประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมอีกด้วย

๒.๒ ส่งเสริมการสร้างกลุ่มกิจกรรมในชุมชน

บริษัทจะเข้าไปส่งเสริมให้ชุมชนมีการรวมตัวกัน เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านขยะรีไซเคิลและขยะมูลฝอย ชุมชนจะเป็นผู้เลือกรูปแบบของกิจกรรมเอง เช่น การจัดตั้งธนาคารขยะ หรือการรับขยะไปคัดแยกประเภทหรือการใช้ไส้เดือนแดงกำจัดขยะชีวภาพ เป็นต้น

“ชุมชนบรมไตรโลกนาถ ๒๑” สังกัดเทศบาลพิษณุโลก เป็นตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จในกิจกรรมดังที่ได้กล่าวมา ชุมชนนี้ได้รับการยกย่องว่าเป็นชุมชนที่มีการจัดการกับขยะมูลฝอยดีที่สุดที่ชุมชนหนึ่งของประเทศไทยซึ่งวงษ์พาณิชย์ก็ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนมาโดยตลอด โดยเฉพาะ **ธนาคารขยะ (Recycling Bank)** คือ กิจกรรมที่มีเป้าหมายเพื่อให้เยาวชนในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนรวมในการจัดการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของชุมชน และเสริมสร้างจิตสำนึกในการคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับเยาวชน รวมทั้งเป็นการส่งเสริมนิสัยการออมทรัพย์แก่เยาวชน รูปแบบของกิจกรรมธนาคารขยะเป็นรูปแบบที่เยาวชนสามารถเข้าใจง่ายและปฏิบัติได้ โดยให้ครูเป็นที่ปรึกษาและดูแลโครงการ นักเรียนเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ลักษณะของกิจกรรมคือ ให้เยาวชนสมัครเป็นสมาชิกของธนาคาร และนำวัสดุรีไซเคิลมาคิดชั่งน้ำหนักและคำนวณเป็นเงิน และบันทึกลงสมุดคู่ฝากโดยใช้ราคาทางโรงเรียนประมาณ

กับร้านรับซื้อของเก่าเป็นเกณฑ์ ในการกำหนดราคารายได้ของกิจกรรมมาจากผลต่างของราคา ที่คณะทำงานของโรงเรียนกำหนดกับราคาที่สามารขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าที่รับซื้อซึ่งต้องมีการหักค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์ติดต่อประสานงาน ซึ่งรายได้ที่ได้สามารถใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน

๒.๓ การจัดตั้งกองทุนขยะรีไซเคิลในโรงพยาบาล

วงษ์พาณิชย์เข้าไปมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะรีไซเคิลในโรงพยาบาลที่มีทั้งขยะธรรมดา และขยะติดเชื้อ โดยการฝึกอบรมบุคลากรของโรงพยาบาลให้มีความรู้พื้นฐานในการคัดแยกขยะเบื้องต้นและยังสนับสนุนด้านการตลาดแก่กองทุน เพื่อนำผลกำไรจากการขายขยะมาเป็นทุนกั๊ยมแก้สมาชิก

โรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก ได้จัดตั้งกองทุนนี้เป็นแห่งแรกของ ประเทศไทย และประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ พร้อมจะขยายผลสู่โรงพยาบาลอื่น ๆ ต่อไป

๒.๔ โครงการจัดการประกวดคำขวัญ ระดับเยาวชน

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กและเยาวชน ได้ตระหนักถึงปัญหาขยะ และร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดการเก็บขยะ ผ่านคำขวัญที่กลั่นออกมาเป็นข้อความสั้น ๆ แต่แฝงด้วยจิตสำนึกแห่งการรักษาสิ่งแวดล้อม

๒.๕ เปิดเป็นศูนย์ศึกษาดูงาน และเผยแพร่ความรู้ด้านการจัดการขยะรีไซเคิล

ศูนย์แห่งนี้มีการสาธิตการคัดแยกวัสดุรีไซเคิลอย่างถูกวิธี พร้อมทั้งจัดประกายการประกอบอาชีพแก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา หรือหน่วยงานต่าง ๆ มากมาย ซึ่งมีผู้เข้ามาศึกษาดูงานแล้วกว่า ๑,๐๐๐ คน (๑๐๐,๐๐๐ คน)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Critical Success Factors)

การรณรงค์ให้ประชาชนรู้จักการคัดแยกขยะ

มีการประชาสัมพันธ์ในที่ต่าง ๆ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล และชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้รู้จักวงษ์พาณิชย์ไม่ว่าจะเป็นลักษณะการแจกใบปลิว การตั้งป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ เพื่อให้ทุกคนเห็นถึงคุณค่าของขยะ และการทำโครงการธนาคารขยะ ทอดผ้าป่าขยะ ถือเป็นการใช้กลยุทธ์หนึ่ง ซึ่งสร้างความแปลกใหม่ให้กับลูกค้า และเมื่อมีการทำโครงการลักษณะนี้ที่ไหนคนทั่วไปก็จะนึกถึงวงษ์พาณิชย์ โดยวงษ์พาณิชย์จะใช้วิธีเจาะเข้าไปเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้ทราบว่าแต่ละกลุ่มมีความต้องการอย่างไร เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงในการทำแบบประชาสัมพันธ์ เช่น กลุ่มนักเรียน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มโรงพยาบาล และบริษัทจะต้องทราบว่า จะทำการตลาดอย่างไร ต้องมีการปรับเปลี่ยน และสร้างความเข้าใจให้ประชาชนรู้จักชนิดของขยะแต่ละประเภท สร้างกระแสของการรักษาสิ่งแวดล้อมมาเป็นกลยุทธ์ แม้ว่าผลลัพธ์ที่ได้ อาจจะไม่ได้เกิดขึ้น

เฉพาะกับวงษ์พาณิชย์เพียงแห่งเดียว ลูกค้าอาจจะนำสินค้าไปขายให้ที่อื่น แต่ก็ไม่สำคัญ เพราะเมื่อเกิดกระแสรัศสิ่งแวดลอมขึ้นมาแล้ว ก็ง่ายที่จะสร้างนิสัยให้ประชาชนเกิดการ คัดแยกขยะ

“มีขวดมาขาย...ย...ย” นานมาแล้วตั้งแต่สมัยปู่ ย่า ตา ยาย ร้างเล็ก ๆ กำยำของชาย ชาวจีนหาบเชิงใบเบ้อเริ่ม ๒ ใบ ตระเวนไปตามตรอกซอกซอยต่าง ๆ พร้อมกับส่งสำเนียงเชิญ ชวนให้คนในบ้านนำขวดใช้แล้วทุกขนาดออกมาขาย เป็นภาพที่ชินตา เขามีอาชีพที่ใคร ๆ เรียก จนนิตติปากว่า **“แป๊ะขายขวด”** อาแป๊ะเริ่มมีการพัฒนาขึ้นตามยุคสมัยมีชาเล้งถีบแท่น ๒ ขา และ เปลี่ยนคำตะโกนใหม่เป็น **“มีขวด เศษเหล็ก เศษกระดาด หนังสือพิมพ์ มาขาย...ย...ย”** แต่ แม้ว่า **“ของเก่า”** ที่รับซื้อจะมีหลายชนิดมากขึ้น เราก็กังให้สมญานามเขาว่า แป๊ะขายขวดอยู่ดี มาจนถึงทุกวันนี้ **“แป๊ะขายขวด”** ได้กลายเป็นภาพลักษณ์เก่า ๆ ของ **“ชาเล้ง”** อาชีพ ที่คนไทยผู้มีรายได้น้อยส่วนใหญ่มาทำหน้าที่สืบทอดมรดกอาชีพ **“รับซื้อของเก่า”** หาเลี้ยงตนเอง และครอบครัว

รับซื้อของเก่า... นักอนุรักษ์รุ่นเก่า...

อาชีพ **“รับซื้อของเก่า”** เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งเกิดจากชาวจีนที่เล็งเห็นคุณค่าของ **“ของเก่า”** เนื่องจากพวกเขาารู้ถึงสภาวะขาดแคลนมาตั้งแต่ สมัยอยู่ในแผ่นดินเกิด จึงหาช่องทางนำของเก่าที่ใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์อีก แนวความคิดการนำ ของเก่ามาใช้ใหม่นี้ จึงเชื่อว่า น่าจะเกิดขึ้นในประเทศที่ยากจนและมีประชากรมาก เช่น จีน อินเดีย ซึ่งไม่มีเทคโนโลยีในการค้นหาและนำทรัพยากรแร่ธาตุใหม่มาถลุงใช้อย่างเหลือเฟือ จึงเห็นคุณค่า ของทรัพยากรที่ถูกนำไปใช้แล้ว และไม่ยอมให้ทิ้งขว้างไปโดยง่ายตาย จึงพยายามหาหนทาง นำกลับมาใช้ใหม่ โดยการบด หลอม แล้วทำขึ้นมาใหม่ เช่น แก้ว และเป็นทีลันนิษฐานกันว่า การนำทรัพยากรกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่นี้ น่าจะเกิดหลังยุคที่มีการนำโลหะมาใช้ใหม่และ เทคโนโลยีการหลอมหล่อโลหะเป็นที่รู้จักกันแล้วคือ ตั้งแต่เมื่อ ๖,๐๐๐ - ๗,๐๐๐ ปีมาแล้ว

แต่สำหรับคนในวงการรับซื้อของเก่าและนำของเก่าไปผลิตใหม่ซึ่งดำเนินมานับสิบปีแล้ว นั้นรับรู้กันแต่เพียงว่ามันเป็นกระบวนการลดต้นทุนการผลิตสินค้าในขณะที่ผู้มีอาชีพรับซื้อของเก่า ก็มีรายได้ในการยังชีพไม่มีใครเคยคิดว่าพวกเขากำลังทำหน้าที่เป็นนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจบจน กระทั่งปัญหา **“ขยะล้นโลก”** ถูกนำมาถกเถียงและหาแนวทางแก้ไขกันมากขึ้น ผู้ที่มีอาชีพรับซื้อ ของเก่า จึงถูกมองว่าเป็นกลไกสำคัญในการนำขยะใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ ด้วยวิธีการบด หลอม แล้วทำขึ้นมาใหม่ที่เรียกกันว่า **“Recycle”** เพื่อแก้ปัญหาขยะเป็นพิษในสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จิตเห็นสมควรยกย่อง
โรงงานคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล วงษ์พาณิชย์
เป็นหน่วยงานดีเด่นของชาติ
สาขาพัฒนาสังคม
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๘

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

นายฉกรรจ์ แสงรักษาวงศ์
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร
โครงการวิจัยลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทย
โครงการดีเด่นของชาติ
สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ กรมวิชาการเกษตร
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

โครงการส่วนที่ 1

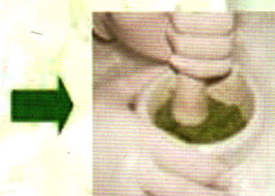
การวิเคราะห์ลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่รวบรวมไว้ในศูนย์ปฏิบัติการ
เชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติ

วิธีการดำเนินการ

ตัวอย่างข้าว

ข้าวพันธุ์รับรอง
ข้าวพันธุ์พื้นเมืองของไทยที่เก็บรวบรวมไว้ในธนาคารเชื้อพันธุ์พืช
อาหารทางการแพทย์ พืชสมุนไพร สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ
สังกัดดีเอ็นเอ

บดในโถงพร้อมกับ
ไนโตรเจนเหลว

HTM extraction buffer

เติม isopropanol,
ได้ตะกอนดีเอ็นเอ

เติม chloroform:isoamyl alcohol(24:1),
ปั่นเหวี่ยง, ตูดน้ำใส

การทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอ

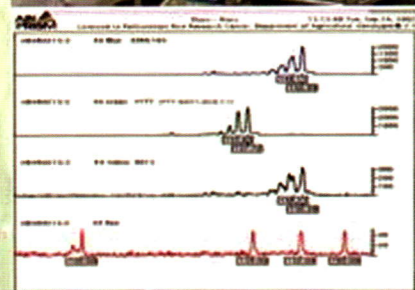
สามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. การขยายชิ้นในหลอดทดลอง (PCR Amplification)

นำ primer ที่คัดเลือกไว้จำนวน 20 คู่ ไปเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอ
ในส่วนที่ต้องการในหลอดทดลอง โดยอาศัยปฏิกิริยา
PCR

2. การวิเคราะห์ PCR Product (Fragment Analysis)

โดยวิธี electrophoresis บนที่กมดโดยใช้
โปรแกรม Gene Scanner และวิเคราะห์ขนาดของดี
เอ็นเอด้วยโปรแกรม Genotyper ซึ่งทุกขั้นตอน
เครื่องจะทำงานโดยอัตโนมัติ

ผลการวิจัย: ได้ลายพิมพ์ดีเอ็นเอของข้าวไทยจำนวนไม่น้อยกว่า 2,467 ตัวอย่างพันธุ์ รวมข้อมูลที่ได้ทั้งหมดถึง 70,943 ข้อมูล (records)

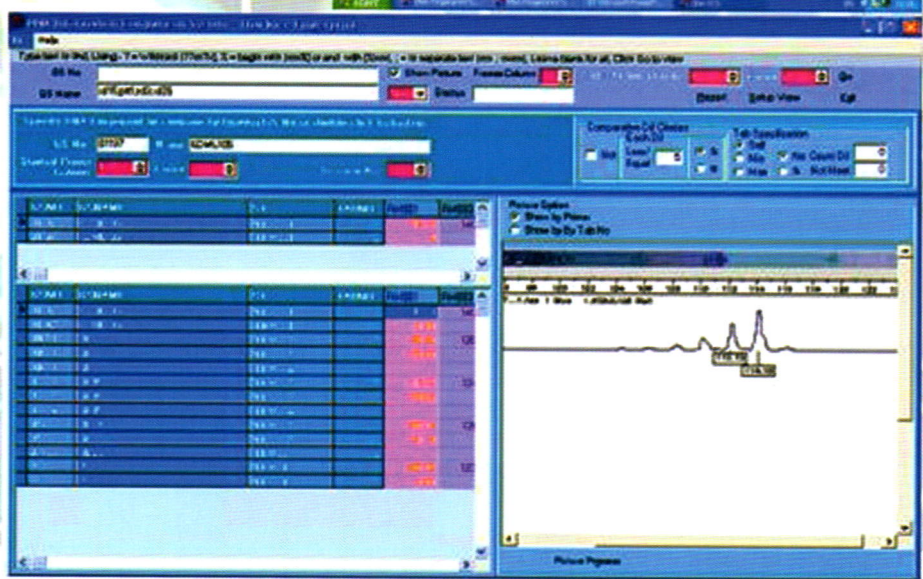
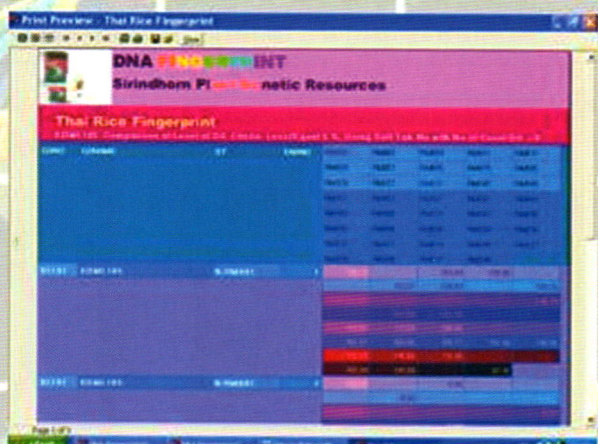
โครงการส่วนที่ 2

การวิจัยและพัฒนาระบบสารสนเทศสายพันธุ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทย

เป็นการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการปฏิบัติงาน โดยช่วยในการจัดเก็บข้อมูล ประมวลผลข้อมูล และแสดงผลข้อมูลที่มีจำนวนมากในรูปแบบต่างๆ โดยจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูลที่มีโปรแกรมการจัดการที่มีความสัมพันธ์กัน ประกอบด้วย โปรแกรมต่างๆ ทำให้ผู้ใช้สามารถใช้งานได้ง่าย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ (1) รวบรวมข้อมูล

สายพันธุ์ดีเอ็นเอของข้าวพันธุ์รับรอง ข้าวสายพันธุ์ดี และข้าวพื้นเมืองที่เก็บรวบรวมไว้ในธนาคารเชื้อพันธุ์ (2) จัดทำระบบฐานข้อมูลสายพันธุ์ดีเอ็นเอ ของพันธุ์ข้าวไทย

ผลการศึกษา:

1. ได้ระบบสารสนเทศสายพันธุ์ดีเอ็นเอ ของพันธุ์ข้าวไทย ที่จัดเก็บข้อมูลลักษณะเฉพาะตัวของข้าวพันธุ์ต่างๆ ในรูปแบบฐานข้อมูล (Database) มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ สามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว สะดวกต่อความต้องการใช้
2. ได้ข้อมูลสายพันธุ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทย เพื่อเป็นหลักฐานทางวิทยาศาสตร์แสดงความเป็นเจ้าของพันธุ์กรรมนั้นๆ
3. ช่วยให้นักวิชาการที่ทำงานวิจัยสามารถเปรียบเทียบสายพันธุ์ดีเอ็นเอ ของข้าวที่ปรับปรุงพันธุ์ใหม่ ว่าเหมือนกับพันธุ์ที่มีอยู่เดิมหรือไม่อย่างรวดเร็ว

โครงการส่วนที่ 3

การตรวจสอบพันธุ์ในข้าวสาร

วัตถุประสงค์

ใช้เครื่องหมายดีเอ็นเอในการตรวจสอบ

- เปรียบเทียบข้าวหอมมะลิไทย (ข้าวขาวดอกมะลิ 105, กข 15)
- ข้าวพันธุ์อื่นๆ ที่ปน เช่น ปทุมธานี 1, กข 23 ฯลฯ
- เพื่อควบคุมคุณภาพ และคงไว้ซึ่งภาพลักษณ์ของข้าวหอมมะลิไทย

ขั้นตอนการตรวจสอบ

1. ลงทะเบียนรับตัวอย่าง > ให้รหัสส่งตรวจ (Lab Code)

2. แบ่งและบรรจุภาชนะตัวอย่างให้เข้ากัน

การกตุกเกตุกตุก

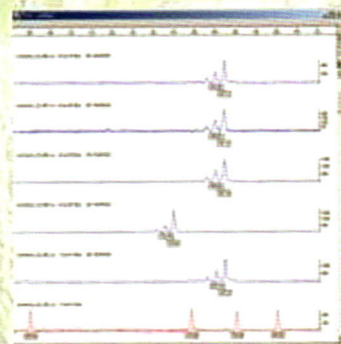
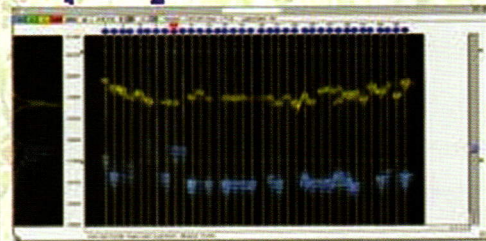

3. สกัดดีเอ็นเอข้าวสารแต่ละเม็ดด้วยวิธีการนำไปต้ม และนำไปแช่แข็งแล้วปล่อยให้ละลาย (Freeze and Thaw)

4. เพิ่มปริมาณดีเอ็นเอเพื่อหาความแตกต่างด้วยวิธี Microsatellite PCR

5. การวิเคราะห์ผลการแยกขนาดดีเอ็นเอ เพื่อหาความแตกต่างด้วยวิธี electrophoresis เทียบกับพันธุ์มาตรฐาน

ผลของการตรวจสอบการปลอมปนของข้าวสารปทุมธานี 1 ในข้าวหอมมะลิไทย โดยให้เครื่องจักรอัตโนมัติ

โครงการส่วนนี้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้ โดยการเปิดให้บริการตรวจวิเคราะห์การปลอมปนของข้าวหอมมะลิไทยแก่ผู้ส่งออก โรงสี เพื่อควบคุมปรับปรุงคุณภาพข้าวและเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน

โครงการวิจัยลายพิมพ์ดีเอ็นเอ
ของพันธุ์ข้าวไทย
สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ
กรมวิชาการเกษตร
โครงการดีเด่นของชาติ
สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

ผู้รับผิดชอบโครงการ

หทัยรัตน์ อุไรวงศ์^{*} ญัฐหทัย เอพาณิช^{*}

เสริมพร กิ่งพุทธพงศ์^๒ ญัฐวุฒิ ภาษะยวรรณ^๓ และ ฉกรรจ์ แสงรักษาวงษ์^๔

ความเป็นมา

ในช่วงปี ๒๕๔๑ เกิดกระแสการปกป้องข้าวหอมมะลิไทย หลังจากที่มีมวชนมีการ ประโคมข่าวของบริษัท Rice Tech Inc. ทำการจดสิทธิบัตรและวางจำหน่ายข้าวในชื่อ Jasmati ซึ่งเป็นคำสมาส ระหว่างคำว่า Jasmin ซึ่งเป็นชื่อเรียกข้าวหอมมะลิไทยในต่างประเทศ กับคำว่า Basmati ชื่อข้าวหอมของอินเดียและปากีสถาน และในปีต่อมาบริษัทดูเก้ต์ จำกัด (Douget Rice Mill Co.) ได้จดสิทธิบัตรพันธุ์ข้าว Jasmin 85

ทั้งสองกรณีนี้ ทำให้สื่อมวลชนและองค์กรเอกชนออกมาเคลื่อนไหวปกป้องข้าวหอม มะลิไทย และทรัพยากรพันธุกรรมข้าว ที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย เพราะถ้าไม่หาวิธีการ แก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศอย่างมหาศาลในอนาคต เพราะอาจจะทำให้ประเทศไทย ไม่เพียงแต่เป็นผู้ซื้อเทคโนโลยีเท่านั้น อาจต้องซื้อเมล็ดข้าว พันธุ์ดี ให้เกษตรกรปลูกด้วย ทั้งที่พันธุ์ข้าวเหล่านั้นเป็นของไทย (ไทยเป็นประเทศผู้ส่งข้าว อันดับ ๑ ของโลก และมีแหล่งพันธุกรรมข้าวพันธุ์ดี เป็นจำนวนมากคิดเป็นมูลค่ามิได้) เพื่อ แก้ไขปัญหาดังกล่าว สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ กรมวิชาการเกษตร จึงได้จัดทำ โครงการวิจัยลายพิมพ์ดีเอ็นเอของข้าวไทยขึ้น เพื่อใช้เป็นหลักฐานทางวิทยาศาสตร์แสดงความเป็นเจ้าของพันธุ์ข้าวไทย

^{*} นักวิชาการเกษตร ๘๘ สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ กรมวิชาการเกษตร

^๒ นักวิชาการเกษตร ๘๘ ศูนย์สารสนเทศ กรมวิชาการเกษตร

^๓ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ กรมวิชาการเกษตร

^๔ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

คำนำ

ข้าวมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตและเศรษฐกิจของคนไทย มีความสำคัญต่อมนุษยโลกพอ ๆ กับข้าวสาลี ประชากรกว่าครึ่งโลกบริโภคข้าวเป็นอาหาร คนไทยมากกว่า ๘๐% บริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก โดยบริโภควันละ ๓ ครั้ง เฉลี่ยประมาณ ๑๓๐ กิโลกรัมต่อคนต่อปี นอกจากนั้นข้าวยังเป็นสินค้าภายในประเทศและสินค้าส่งออกที่สำคัญ นำรายได้เข้าประเทศปีละไม่ต่ำกว่า ๔ หมื่นล้านบาททุกปี สำหรับด้านการผลิต แรงงานอย่างน้อย ๑ ใน ๓ ประกอบอาชีพการทำนาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและต่อเนื่องกับการผลิตข้าว เช่น การขนส่ง แปรสภาพ แปรรูป การค้าข้าว ฯลฯ ซึ่งเมื่อรวมกันแล้วแรงงานเหล่านี้จะมากกว่าครึ่งของแรงงานในภาคเกษตรกรรมทั้งหมด ประเทศไทยมีการปลูกข้าวมานานกว่า ๓๐๐ ปี ตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี จึงทำให้มีพันธุ์ข้าวปลูกมากมายรวมทั้งพันธุ์ข้าวป่าหลายชนิดและเป็นประเทศที่มีการบริโภคทั้งข้าวเหนียวและข้าวเจ้า ซึ่งมีเพียงไม่กี่ประเทศในโลก จึงมีความหลากหลายทั้งข้าวไร่ ข้าวนาดำ ข้าวขึ้นน้ำ ข้าวฟางลอย ในข้าวแต่ละชนิดดังกล่าวยังมีข้าวอายุเบา อายุกลาง และอายุหนัก นอกจากนี้ยังมีข้าวที่มีลักษณะเด่นทางพันธุกรรม เช่น ข้าวหอม ข้าวเฉพาะถิ่น ข้าวทนเค็ม ข้าวต้านทานโรค และแมลง นอกจากนี้มีแหล่งความหลากหลายทางพันธุกรรมของข้าวแล้วยังมีการรวบรวมและอนุรักษ์ความหลากหลายของข้าวพันธุ์ดีไว้เป็นสมบัติของอนุชนรุ่นหลัง กล่าวคือ ใน พ.ศ. ๒๔๕๙ พระยาโกษากร (ตรี มลินทสูตร) ได้ทำการรวบรวมพันธุ์ข้าวทั่วประเทศ เพื่อใช้ปลูกทดลองคัดเลือกหาพันธุ์ดี ผลของการรวบรวม และคัดเลือกทำให้ได้ข้าวพันธุ์ดีส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก ๘ พันธุ์ และเมื่อส่งข้าวเข้าประกวดที่เมืองเรจินา ประเทศแคนาดา พ.ศ. ๒๔๗๖ ประเทศไทยได้รางวัลที่ ๑ - ๓ และรางวัลอื่น ๆ อีกรวม ๑๑ รางวัล พันธุ์ข้าวที่ชนะเลิศที่ ๑ ชื่อ ปิ่นแก้ว การรวบรวมพันธุ์ข้าวครั้งใหญ่ทั่วประเทศครั้งต่อมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๓ ถึง ๒๕๑๐ ได้ข้าวทั้งหมด ๖,๗๓๙ พันธุ์ งานรวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์ข้าวได้ทำเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันมีพันธุ์ข้าวมากกว่า ๒๔,๐๐๐ ตัวอย่างพันธุ์ เก็บอนุรักษ์ไว้ในธนาคารเชื้อพันธุ์ข้าว ที่อาคารทรัพยากรพันธุกรรมพืชลirinธร อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ซึ่งจะแน่ใจได้ว่า เชื้อพันธุกรรมเหล่านี้จะไม่สูญหายไปเนื่องจากความเจริญทางวิชาการของบ้านเมือง ได้มีความพยายามที่จะประเมินลักษณะที่เป็นประโยชน์นำไปใช้สร้างพันธุ์ใหม่ให้มีลักษณะดีตามต้องการ แต่เนื่องจากปัจจัยหลายประการจึงทำให้ยังไม่ได้ใช้เชื้อพันธุ์เหล่านี้ให้เกิดประโยชน์เต็มที่ ปัจจุบันประเทศที่เจริญกว่าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พยายามจะเข้าครอบครองสิทธิด้านทรัพยากรชีวภาพของประเทศที่กำลังพัฒนา ประเทศไทยนอกจากจะอนุรักษ์ไว้แล้วยังจำเป็นต้องปกป้องทรัพยากรเหล่านี้ไว้ไม่ให้ผู้อื่นนำไปครอบครอง ขณะที่เรายังไม่มีความสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรนี้ได้อย่างเต็มที่ และวิธีที่ดีที่สุดคือการจดสิทธิบัตรหรือใช้พระราชบัญญัติ เพื่อคุ้มครองพันธุ์พืช แต่การยึดถือข้อมูลทางลัษฐานวิทยาและทางการเกษตรอาจไม่เพียงพอ เพราะข้าวบางพันธุ์มีลักษณะคล้ายกันมาก จำเป็นต้องมีการทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ซึ่งจะใช้เป็นหลักฐานยืนยันได้แน่นอนกว่า

ลายพิมพ์ดีเอ็นเอ (DNA fingerprinting) เป็นเทคโนโลยีชีวภาพแขนงหนึ่งที่กำลังเข้ามามีบทบาทในการตรวจพิสูจน์วินิจัยพันธุ์กรรมหรือดีเอ็นเอของพันธุ์พืชว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อใช้ในการจำแนกพันธุ์ได้แม่นยำเหมือนการใช้ลายพิมพ์นิ้วมือในคน ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาวิทยาศาสตร์ด้านนี้ได้รับความนิยมและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันลายพิมพ์ดีเอ็นเอของสิ่งมีชีวิตสามารถทำได้ ๒ วิธีใหญ่ ๆ วิธีแรกคือ Hybridization-based fingerprinting สามารถทำได้โดยการตัดดีเอ็นเอของสิ่งมีชีวิตที่ต้องการศึกษาอย่างจำเพาะด้วย Restriction enzymes แยกขนาดของดีเอ็นเอที่ถูกตัดแล้วด้วยกระแสไฟฟ้า (electrophoresis) บนตัวกลางที่เป็นวุ้นจากนั้นย้ายดีเอ็นเอจากแผ่นวุ้นไว้บนแผ่นเมมเบรน ตรวจความแตกต่าง (polymorphism) ของ banding pattern โดยทำปฏิกิริยาคู่ผสม (hybridization) กับตัวตรวจจำเพาะที่เรียกว่า Probe ที่ติดฉลากด้วยสารรังสีหรือปลดรังสี ทำให้ allele ที่ต้องการปรากฏ วิธีการนี้เรียกว่า RFLP ซึ่ง Probe จะมีทั้ง RFLP probe, Minisatellite probe (Jeffreys et al., 1985) และ Microsatellite probe (Panand et al., 1996) วิธีที่ ๒ คือ PCR-based fingerprinting คือการใช้ Random primer ๑ สาย หรือ sequence specific primer ๒ สาย ในขบวนการเพิ่มปริมาณดีเอ็นเอ (DNA amplification) ในหลอดทดลองโดยใช้เครื่อง PCR หลังจากนั้นจึงทำการวิเคราะห์แถบที่ปรากฏ ซึ่งได้แก่ RAPD technique, DAF และ Microsatellite PCR เป็นต้น นอกจากวิธีการใหญ่ ๆ ทั้ง ๒ วิธีดังกล่าวมาแล้ว AFLP (Amplification Fragment Length Polymorphism) ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ได้รับคามนิยมสูง ซึ่งเป็นการทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอโดยใช้เทคนิค Hybridization-based ร่วมกัน PCR-based fingerprinting และอีกวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจคือ Microsatellite หรือ Simple Sequence Repeats (SSR) หรือ Short Tandem Repeats (STR) เป็นคำที่ใช้เรียกการเรียงตัวของเบส (A, G, C, T) บนส่วนของโครโมโซมที่มีลำดับซ้ำกันตั้งแต่ ๒-๗ คู่เบส การซ้ำกันของแต่ละหน่วยเกิดอยู่ในช่วงตั้งแต่ ๒ ถึง ๒๕ ครั้ง ลำดับการซ้ำที่พบมากที่สุด ได้แก่ di และ tri-nucleotide repeats ตัวอย่าง dinucleotide repeats ที่พบมากที่สุดในช่วงได้แก่ (GA)_n (Chen et al., 1997) ส่วนที่ซ้ำกันดังกล่าวนี้จะเกิดกระจายทั่วจีโนมของพืช ในพืชแต่ละพันธุ์จะพบการซ้ำที่ไม่เท่ากัน (Variable Numbers of Tandem Repeated = VNTR) ทำให้สามารถบอกความแตกต่างของพันธุ์พืชได้ ดังนั้นจึงได้จัดทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อจัดทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอของข้าวพันธุ์รับรองและข้าวพันธุ์พื้นเมืองที่เก็บรวบรวมไว้ในธนาคารเชื้อพันธุ์พืช
๒. เพื่อใช้เป็นข้อมูลหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ในการแสดงความเป็นเจ้าของพันธุ์กรรมข้าวไทย

๓. เพื่อเป็นข้อมูลให้กับนักวิจัยใช้เป็นแนวทางในการนำไปพัฒนางานวิจัยและปรับปรุงพันธุ์ให้ดีขึ้น
๔. เพื่อจัดทำระบบสารสนเทศลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทย เพื่อให้สามารถบริการสืบค้นข้อมูล
๕. เพื่อพัฒนาวิธีการตรวจสอบการปลอมปนของข้าวสารพันธุ์อื่น ในข้าวหอมมะลิไทย

ผลการวิจัย

โครงการลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทยเกิดจากการบูรณาการของเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้าด้วยกันเพื่อนำมาขยายผลในทางปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ ผลการทดลองของแต่ละโครงการมีดังนี้

โครงการส่วนที่ ๑ การวิเคราะห์ลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวพื้นเมืองที่รวบรวมไว้ในศูนย์ปฏิบัติการเชื้อพันธุ์ข้าวแห่งชาติ โครงการนี้ได้ศึกษาเทคนิคการทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทยที่เก็บรวบรวมไว้ในธนาคารเชื้อพันธุ์พืช มาจัดทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอ โดยแบ่งออกเป็น ๙ กลุ่ม ได้แก่ ข้าวพันธุ์รับรอง ข้าวชาวเขา ข้าวเก่า ข้าวเหนียว ข้าวไร่ ข้าวนาสวน ข้าวขึ้นน้ำ ข้าวหอมพื้นเมือง และข้าวภาคเหนือ รวม ๒,๔๖๗ พันธุ์ คิดเป็น ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของข้าวที่เก็บรวบรวมไว้ในธนาคารเชื้อพันธุ์ โดยใช้ไพรเมอร์จากไมโครแซทเทลไลท์ จำนวน ๒๙ คู่ ที่สามารถทำให้ได้ข้อมูลลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ถึง ๗๐,๙๔๓ ข้อมูล สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปศึกษาความผันแปรทางพันธุกรรมของข้าวไทยสามารถนำไปวิเคราะห์แสดงความสัมพันธ์ของข้าวแต่ละกลุ่ม หรือภายในกลุ่ม และพบว่าข้าวขึ้นน้ำและข้าวเก่า มีฐานพันธุกรรมที่แคบกว่าข้าวกลุ่มอื่น ๆ พบว่าข้าวพวงนาค ๑๖ มีความแตกต่างจากพันธุ์อื่นมาก มีการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แบบจัดกลุ่มย่อย (sub group) ข้าวที่มีฐานพันธุกรรมคล้ายกันจะอยู่ในกลุ่มย่อยเดียวกัน ช่วยให้นักวิจัยตัดสินใจเลือกพ่อแม่พันธุ์ในการปรับปรุงพันธุ์ได้ง่ายขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ในการจำแนกพิสุจน์พันธุ์ และใช้ในโครงการปรับปรุงพันธุ์ข้าวให้มีคุณภาพหุงต้มอร่อย ด้านทานโรคแมลงและสภาพแวดล้อมได้ปกติ ตลอดจนสามารถบอกได้ว่าพันธุกรรมข้าวแบบใดหายาก มีเพียงตัวอย่างเดียว (rare collection) ในธนาคารเชื้อพันธุ์ ต้องดูแลเป็นอย่างดี หรือพันธุกรรมแบบใดพบมากในธนาคารเชื้อพันธุ์ (core collection) ข้อมูลลายพิมพ์เหล่านี้จะเป็นหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้ว่าพันธุ์ข้าวเหล่านี้เป็นของประเทศไทย

โครงการส่วนที่ ๒ การวิจัยและพัฒนาระบบสารสนเทศลายพิมพ์ดีเอ็นเอ ของพันธุ์ข้าวไทย โครงการนี้เป็นการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการปฏิบัติงาน โดยช่วยในการจัดเก็บข้อมูล ประมวลผลข้อมูล และแสดงผลข้อมูลที่มีจำนวนมากในรูปแบบต่าง ๆ ให้ทันต่อเวลา ความต้องการใช้ข้อมูล โดยจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูลที่มีโปรแกรมการจัดการที่มีความสัมพันธ์กันที่พัฒนาด้วยโปรแกรม Delphi ประกอบด้วย โปรแกรมสำหรับระบบบันทึก แก้ไข หรือเพิ่ม

เติมจำนวน primer โปรแกรมสำหรับระบบบันทึก แก๊สหรือเพิ่มเติมข้อมูลชื่อและ GS NO ของพันธุ์ข้าว และขนาดของชิ้น DNA (ขนาด Allele) โปรแกรมสำหรับระบบการค้นหาความเหมือน หรือความต่างของขนาดชิ้น DNA โปรแกรมสำหรับระบบการแสดงผลข้อมูล โปรแกรมสำหรับระบบการ Import ข้อมูลจากโปรแกรม MS Excel หรือ โปรแกรมสำหรับระบบการ Generate Web page โปรแกรมสำหรับระบบการจัดเก็บข้อมูลบน CD ROM โปรแกรมสำหรับระบบการจัดพิมพ์ข้อมูล และโปรแกรมสำหรับระบบตรวจเช็คและให้สิทธิ์เข้าใช้งานระบบ ซึ่งมีลักษณะเป็น Graphical User Interface ทำให้ผู้ใช้สามารถใช้งานได้ง่าย นำข้อมูลลักษณะเฉพาะตัวของข้าวพันธุ์ต่าง ๆ ในรูปแบบดิจิทัล (Digital) มาเปรียบเทียบความเหมือน หรือความต่างของข้าวพันธุ์รับรอง ข้าวสายพันธุ์ดี และข้าวพันธุ์พื้นเมืองได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ช่วยให้นักวิชาการที่ทำงานวิจัยสามารถเปรียบเทียบลายพิมพ์ ดี เอ็น เอ ของข้าวที่ปรับปรุงพันธุ์ใหม่ว่าเหมือนกับพันธุ์ที่มีอยู่เดิมหรือไม่อย่างรวดเร็ว และด้วยค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่าการนำไปปลูกแล้วเปรียบเทียบดูลักษณะ Phenotype ตลอดจนกรมวิชาการเกษตรมีข้อสนเทศลักษณะประจำพันธุ์ข้าวไทยเพื่อเป็นหลักฐานความเป็นเจ้าของพันธุ์กรรมนั้น ๆ นอกจากนั้นยังพบว่าการออกแบบตัวโปรแกรมของฐานข้อมูลนี้ มีรูปแบบมาตรฐานเพียงพอที่จะสามารถนำไปใช้เป็นโปรแกรมฐานข้อมูลลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพืชอื่น ๆ ได้โดยไม่ต้องปรับปรุง โปรแกรมใหม่ หรืออาจกล่าวได้ว่า ไม่ว่าจะทำลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพืชใด โดยเทคนิค RAPD, AFLP, SSLP หรืออื่น ๆ ก็สามารถใช้โปรแกรมนี้ได้ เพียงแต่นำข้อมูล (data) ลายพิมพ์ดีเอ็นเอมาใส่ไว้เท่านั้น ก็จะสามารถสืบค้นข้อมูลได้เช่นเดียวกับระบบสารสนเทศลายพิมพ์ดีเอ็นเอของข้าวไทย

โครงการส่วนที่ ๓ การตรวจสอบพันธุ์ปนในข้าวสาร ตามที่กระทรวงพาณิชย์ได้จัดทำมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย (Thai Hom Mali Rice Standards) โดยยอมให้มีข้าวพันธุ์อื่นปนได้ไม่เกิน ๘% สำหรับข้าวคุณภาพดีเลิศ ปนไม่เกิน ๒๐% และ ๓๐% สำหรับชั้นคุณภาพรองลงมาตามลำดับ การควบคุมมาตรฐานโดยใช้วิธีตรวจสอบทางเคมีจะไม่สามารถตรวจสอบข้าวปนที่มีโมลิสเหมือนกัน การใช้เทคโนโลยีลายพิมพ์ดีเอ็นเอตรวจสอบการปลอมปนในข้าวสารต่างจากการตรวจพันธุ์ปนในเมล็ดพันธุ์ เพราะเมล็ดพันธุ์สามารถเพาะให้งอก เป็นต้นอ่อนแล้วนำไปสกัดดีเอ็นเอเพื่อทำการตรวจสอบ แต่ในข้าวสารที่ผ่านกระบวนการขัดสีจนส่วนของ embryo หลุดไปไม่สามารถงอกเป็นต้นอ่อนได้ ในเมล็ดข้าวสารมีแบ่งเป็นองค์ประกอบหลัก และมีปริมาณดีเอ็นเอเล็กน้อย ทำให้ขั้นตอนการสกัดดีเอ็นเอจากข้าวสารเป็นขั้นตอนที่ยากมากที่สุด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องวิจัยและพัฒนาวิธีการสกัดดีเอ็นเอจากข้าวสารที่ทำได้ง่ายรวดเร็ว และไม่แพงจนเกินไป โดยทำการทดลองสกัดดีเอ็นเอจากข้าวสารแต่ละเมล็ด เปรียบเทียบกัน ๒ วิธี วิธีละ ๒ พันธุ์ ๆ ละ ๙๔ เมล็ด จำนวน ๓ ซ้ำ โดยวิธีที่ ๑ ทำการต้มข้าวสารแล้วแช่แข็ง ส่วนวิธีที่ ๒ ทำการต้มข้าวสารแล้วแช่แข็งและตามด้วยการตกตะกอนดีเอ็นเอแล้วดูดน้ำใสหรือดีเอ็นเอจากทั้ง

๒ วิธี ไปทำ PCR เปรียบเทียบกับดีเอ็นเอที่สกัดจากใบโดยใช้ primer จำนวน ๑๒ คู่ ได้แก่ RM1 RM4 RM17 RM21 RM55 RM157 RM168 RM202 RM209 RM213 RM217 RM247 ผลการทดลองพบว่า วิธีที่ ๑ ดีเอ็นเอที่นำไปทำ PCR ได้ผล ๕๐ - ๖๐% ส่วนวิธีที่ ๒ ได้ผล ๙๕ - ๑๐๐% การวิเคราะห์ขนาดของลายพิมพ์ดีเอ็นเออาจใช้เครื่องอัตโนมัติ หรือแยกด้วย Submarine gel electrophoresis โดยใช้ ๑.๕% Metaphore + ๒% Sea Kem LE Agarose หรือ ๓.๕% Metaphore Agarose ก็ได้ เมื่อผลการทดลองนี้สำเร็จได้ขยายผลการทดลองสู่ การบริการตรวจสอบการปลอมปนในข้าวสารให้กับกระทรวงพาณิชย์ บริษัทผู้ส่งออก โรงสีข้าว และบริษัท serveyer ต่าง ๆ พบว่าความรวดเร็วในการตรวจยังไม่เป็นที่พอใจของลูกค้า เช่น กระทรวงพาณิชย์ต้องการให้ขบวนการตรวจสอบทั้งหมดเสร็จสิ้นภายใน ๑ วัน นับตั้งแต่ ได้รับตัวอย่างจนถึงผลการตรวจ (วิธีเดิม ทุกขั้นตอนของการตรวจใช้เวลา ๙ - ๑๑ ชั่วโมง) ผู้ทำการวิจัยจึงมาดูขั้นตอน การตรวจวิเคราะห์ทั้งหมดอีกครั้ง พบว่าการสกัดดีเอ็นเอของข้าวสาร เป็นจุดที่ทำให้งานช้า จึงได้ปรับปรุงวิธีการสกัดข้าวสารเป็นวิธีที่ ๓ ซึ่งมีข้อดีคือ สกัดดีเอ็นเอ จากทั้งข้าวสาร 100 เมล็ด เร็วขึ้นกว่าเดิม ๑ ๑/๒ - ๒ ชั่วโมง ประหยัด pipette tip อีกประมาณ ๑๐๐ อัน (๖๐ บาท) ลดขั้นตอนการใช้เครื่องปั่นเหวี่ยงลงได้ ขณะที่ต้นทุนราคาสารเคมีที่ต้องใช้ เพิ่มขึ้น สำหรับขั้นตอนอื่น ๆ ยังคงเดิม

การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมในปัจจุบัน

๑. การตรวจสอบข้าวสารพันธุ์อื่นที่ปนในข้าวหอมมะลิไทย (ข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ และพันธุ์ กข ๑๕ ตามประกาศของกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๔๒)
๒. การตรวจสอบข้าวหอมมะลิไทยเพื่อควบคุมคุณภาพและรักษาภาพลักษณ์ของข้าวหอมมะลิไทย
๓. ออกใบรับรองข้าวหอมมะลิไทย (Certificate of Variety) ตามมาตรฐานกระทรวงพาณิชย์เพื่อการส่งออก

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. สามารถใช้วิธีการตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพข้าวสารที่บริโภคภายใน และส่งออก ต่างประเทศโดยเฉพาะข้าวหอมมะลิไทย เพื่อสร้างตราสินค้า brand name ได้
๒. ส่งเสริมภาพลักษณ์ของข้าวหอมมะลิไทย ซึ่งเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ของข้าวคุณภาพดีของไทยให้คงความน่าเชื่อถือในหมู่ผู้บริโภค
๓. เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในตลาดข้าวคุณภาพดีและเพิ่มมูลค่าสินค้า

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงเห็นสมควรยกย่อง
โครงการวิจัยลายพิมพ์ดีเอ็นเอของพันธุ์ข้าวไทย
สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ กรมวิชาการเกษตร
เป็นโครงการดีเด่นของชาติ
สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย

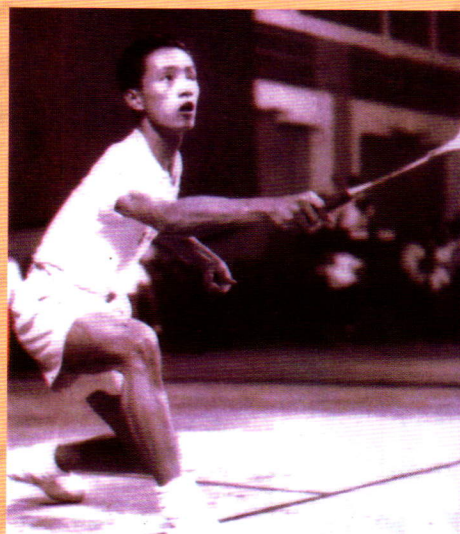
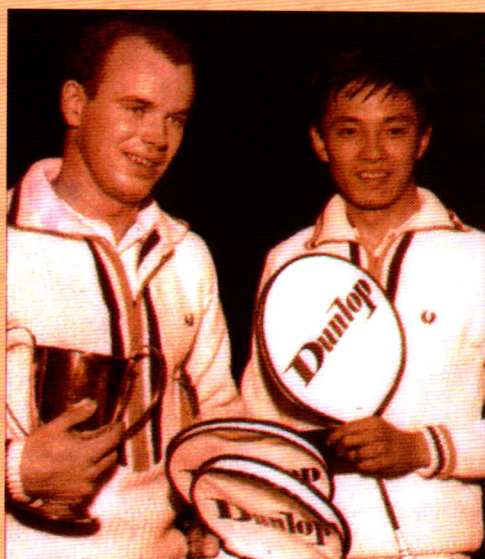
ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรรณะสิน

บุคคลดีเด่นของชาติ

สาขาเผยแพร่งานเกียรติภูมิของไทย (ด้านการกีฬา)

ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

ศาสตราจารย์ (พิเศษ)
เจริญ วรรณะสิน
บุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านการกีฬา)
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๔

ประวัติ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรรณะสิน
เกิดที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน

พ.ศ. ๒๔๘๐ คุณพ่อเป็นพ่อค้า คุณแม่เป็นครู สมรสกับนางสาวจิตรา สิงหนेत्र มีบุตร และธิดา
๓ คน คือ นางสาวจิตติมา วรรณะสิน อดีตนักว่ายน้ำทีมชาติ นายจิรายุส วรรณะสิน เป็น
นักกีฬา หัวหน้าวงนูโว นายเจตริน วรรณะสิน นักร้องป๊อปร็อค และแซมเปียนโลกเจ็ตสกี
๒ สมัย

การทำงาน

เมื่อจบการศึกษาจากประเทศอังกฤษแล้วได้งานทันทีโดยเริ่มต้นชีวิตการทำงานกับบริษัท
ลีเวอร์บราเธอร์ (ประเทศไทย) จำกัด ในตำแหน่ง Marketing Trainee ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๕ ด้วย
ความมีวินัย ประกอบด้วยอุตสาหวิริยะทำอะไรทำจริงตามอุปนิสัยที่ถูกบ่มมาจากการเล่นกีฬาเพื่อ
ความเป็นเลิศ ได้ปฏิบัติหน้าที่ได้ไต่เต้าจากตำแหน่งเล็ก ๆ จนขึ้นมาเป็นฝ่ายบริหารอาวุโสภายใน
ไม่กี่ปี และได้รับความไว้วางใจจากบริษัทมาโดยลำดับ เป็นผู้จัดการฝ่ายขายทั่วไป ซึ่งเป็นตำแหน่ง
ของชาวต่างชาติในสมัยนั้น หลังจากทำงานอยู่กับยูนีลีเวอร์ ๑๐ ปี ต่อมาได้ตัดสินใจรับงานที่
ท้าทายความสามารถของตัวเองรับตำแหน่งผู้จัดการทั่วไปของบริษัท ไทยอมฤตบรวิเวอรี่ จำกัด
ซึ่งเป็นบริษัทคนไทยปฏิบัติหน้าที่ได้ประมาณ ๔ ปี ได้รับการทาบทามให้ไปรับตำแหน่งกรรมการ
ผู้จัดการ บริษัท อินเตอร์เนชั่นแนล เฟลเวอร์ แอนด์ เฟรกร้านซ์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็น
บริษัทใหญ่ข้ามชาติผู้ผลิตจำหน่ายเคมีหัวน้ำหอมที่ใหญ่ที่สุดในโลกของสหรัฐอเมริกา โดยทำหน้าที่
ปฏิบัติการหลายประเทศในภูมิภาคแถบอินโดจีนเป็นเวลา ๒๐ ปี

ในระหว่างที่ทำงานอาชีพอยู่นั้น ได้ทำงานเพื่อสังคมอย่างสม่ำเสมอได้ขาด เป็นผู้หนึ่ง
ที่ช่วยงานสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทยตั้งแต่เริ่มต้นก่อตั้ง รับเชิญเป็นวิทยากรตาม
สถาบันการศึกษาระดับสูงต่าง ๆ ด้วยการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์การบริหารจัดการ
การตลาดและการขายด้านปฏิบัติที่ตนกลายเป็นผู้ชำนาญการให้แก่คนรุ่นหลังอย่างเอาจริง

อาจารย์ ได้รับเชิญไปเป็นอาจารย์พิเศษสอนระดับปริญญาโท วิชาการบริหารการตลาด ภาควิชาการตลาด คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำการสอนอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๑๗ ปี จนได้รับพระราชทานเกียรติทางวิชาการให้เป็น ศาสตราจารย์พิเศษใน พ.ศ. ๒๕๓๐

กิจกรรมด้านงานวิชาการและงานเขียน

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรรณะสิน เปิดเผยว่าเขาเป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือ อ่านตั้งแต่อายุ ๑๒ - ๑๓ ปี ที่อ่านเพราะเป็นเด็กต่างจังหวัด ด้วยอุปนิสัยที่อยากรู้อยากเห็น ทำให้พบว่าหลายสิ่งหลายอย่างในโลกนี้เรามีข้อสงสัย ล้วนแต่มีคำตอบอยู่ในหนังสือต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวเราทั้งนั้น “การอ่านหนังสือทำให้เรามีโอกาสวิเคราะห์ พร้อมทั้งต่อยอดให้สิ่งที่เรารู้ แดกถึงกันสาขาออกไปไม่รู้สิ้นสุดทำให้เรารู้และเข้าใจในสิ่งที่เรายังไม่รู้หรือรู้แล้วให้รู้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น”

ตำนานชีวิตคนกีฬา

จากเด็กชนบทที่ชอบเล่นกีฬา เคยเล่นเทเบิลเทนนิสมาก่อน แต่หันมาจับแร็กเก็ตเล่น แบดมินตันเมื่ออายุ ๑๕ ปี ด้วยความอุตสาหะวิริยะฝึกซ้อมเล่นอย่างจริงจัง ในเวลาเพียงไม่ถึง ๒ ปี ได้กลายเป็่นนักแบดมินตันที่มีฝีมือดีที่สุดของภาคเหนือ จนกระทั่งใน พ.ศ. ๒๔๙๔ จึงได้รับการติดต่อให้เข้ามาอยู่ในสังกัดสโมสรแบดมินตันยูนิต์ ซึ่งเป็นสโมสรแบดมินตันชั้นนำในกรุงเทพมหานครของหลวงธรรมาภรณ์ และคุณอวยพร ปัตตพงศ์ หลังจากฝึกซ้อมอย่างหนัก เพียง ๒ เดือนได้เข้าร่วมการแข่งขันชิงชนะเลิศแบดมินตันแห่งประเทศไทยเป็นครั้งแรก ได้ครองตำแหน่งแชมป์ชายเดี่ยวเยาวชนทุกรุ่น และเข้าถึงรอบ ๑ ใน ๔ คน เชมไฟแนล ประเภทชายเดี่ยวรุ่นทั่วไป และใน พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้รับการคัดเลือกเป็นนักแบดมินตันทีมชาติไทย กลายเป็นดาวรุ่งแบดมินตันจรัสแสงของวงการแบดมินตันไทยตั้งแต่นั้นมา

ความสำเร็จในช่วงแรกที่เกิดขึ้นนั้น เต็มไปด้วยความยากลำบาก ต้องผ่านอุปสรรคมากมาย ซึ่งศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรรณะสินได้เล่าให้ฟังว่า “ต้องปรับชีวิตประจำวัน ต้องอยู่ในวินัยอย่างเคร่งครัด ฝึกซ้อมอย่างหนักสร้างทักษะฝีมือทั้งเข้าและเย็น วันละไม่ต่ำกว่า ๖ ชั่วโมง เสริมสร้างพลังกำลังให้แข็งแกร่งอดทน อีกทั้งยังต้องบริหารเวลา ลงสนามแต่ละครั้งต้องฝึกจิตใจให้เข้มแข็ง เป็นนักสู้ ไม่ท้อถอยถอดใจง่าย ๆ”

“คุณลุง (หลวงธรรมาภรณ์) ท่านสอนไว้ว่า คนเราจะทำอะไรได้สำเร็จเสมอ ถ้าเราถอดหัวใจให้กับสิ่งที่เราทำ” ซึ่งเขาได้ใช้คำสอนนี้กำกับชีวิตกีฬาและชีวิตการทำงานมา โดยตลอด

ใน พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๐๑ ได้นำทีมชาติแบดมินตันไทยชนะเลิศทีมชาติต่าง ๆ ในเอเชีย

จนได้ครองตำแหน่งแชมป์ชายโซนเอเชียเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของวงการกีฬาไทย ทำให้ทีมชาติแบดมินตันไทยได้เข้ารอบอินเตอร์โซนของการแข่งขันชิงชนะเลิศประเภททีมชาย โธมัสคัพของโลก โดยสามารถเอาชนะทีมชาติสหรัฐอเมริกาได้เข้ารอบชิงชนะเลิศของโลกและในปีเดียวกันนั้นได้ครองแชมป์ชายเดี่ยว และชายคู่ ออล-มลายันแบดมินตันแชมป์ชายชีพ พ.ศ.๒๕๐๑ ซึ่งเป็นประเทศแชมป์แบดมินตันของโลกในยุคนั้น

ใน พ.ศ.๒๕๐๒ ได้รับเชิญจากสหพันธ์แบดมินตันนานาชาติ ให้ไปร่วมการแข่งขันแบดมินตันในยุโรปเป็นครั้งแรก ได้ครองแชมป์ชาย World Invitation Badminton Championships 1959 เป็นครั้งแรกเช่นเดียวกัน ซึ่งเทียบเท่ากับเวิลด์คัพและ ชิงแชมป์ชายโลก ในปัจจุบัน (The forerunner of the current World Badminton Championships - IBF) ในปีเดียวกันนี้ ได้เข้ารอบเซมิไฟแนลชายเดี่ยวอล-อิงแลนด์ และเริ่มสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิให้แก่ประเทศชาติทางกีฬาแบดมินตันไปทั่วโลกเป็นเอนกอนันต์ตั้งแต่นั้นมา

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรธนะสิน เล่าถึงชีวิตการเล่นกีฬาระดับโลกให้ฟังอีกว่า “มีคนบอกว่าคนเราถ้าขึ้นไปยิ่งสูงก็ยิ่งหนาวยิ่งเปล่าเปลี่ยวช่างเป็นคำกล่าวที่พรรณนาได้ตรงกับความจริง พอเรากลายเป็นมือหนึ่งหรือมือสองของโลก ก็จะมีนักเล่นจากทั่วโลกคอยจ้องที่จะโค่นเรา ยิ่งในยุคนั้นไม่มีผู้จัดการทีม ไม่มีผู้ฝึกสอนคอยประกบ ผมอยู่ต่างประเทศอย่างโดดเดี่ยวจริง ๆ สิ่งที่ได้ในต่อนั้นคือบอกตัวเองว่าเราต้องเตรียมพร้อม เตรียมพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับทุกอย่างที่จะเข้ามาในวิถีชีวิตกีฬาของเรา เราไม่เพียงแต่ต้องฝึกซ้อมหนักขึ้น แต่ต้องฝึกซ้อมให้ถูกวิธีมากยิ่งขึ้น มีวินัยกับชีวิตประจำวันของตัวเองมากขึ้น นำเสียตายที่ไม่มีทางลัดสำหรับที่จะเดินไปสู่ความสำเร็จ ทุกอย่างต้องอาศัยความขยันทำงานหนักเท่านั้น”

ตลอดระยะเวลา ๑๐ ปี ที่แข่งขันแบดมินตันในนามทีมชาติไทย ทั้งโธมัสคัพในประเภททีมและบุคคล รวมทั้งการแข่งขันในนามทีมชาติไทยเซียพเกมส์ และเอเชียนเกมส์ ได้รับเหรียญทอง เหรียญเงิน และเหรียญทองแดง ในการแข่งขันทั้งประเภททีมชายเดี่ยวและชายคู่ รวมทั้งเข้าชิงชนะเลิศชายเดี่ยวอล-อิงแลนด์ใน พ.ศ.๒๕๐๓ และ พ.ศ.๒๕๐๕ และครองตำแหน่งแชมป์ชายเดี่ยว World Invitation Badminton Championships 1962 เป็นครั้งที่สอง ครองแชมป์ชายเดี่ยวอล - มลายันแชมป์ชายชีพ ๓ ปี พ.ศ.๒๕๐๑ พ.ศ.๒๕๐๒ และ พ.ศ.๒๕๐๕ รวมชีวิตการแข่งขันแบดมินตัน ๑๐ ปี ครองตำแหน่งแชมป์ชายระหว่างชาติ ๕๒ ตำแหน่งใน ๒๓ ประเทศ โดยได้ครองเหรียญทองและเหรียญทองแดงในการแข่งขันเอเชียนเกมส์ใน พ.ศ. ๒๕๐๙ ที่กรุงเทพฯ ก่อนที่จะอำลาจากการรับใช้ทีมชาติไทยในที่สุด

ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดกีฬาแบดมินตัน และทรงแบดมินตันเป็นประจำ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญฯ จึงเป็นนักกีฬาไทยคนหนึ่งที่โชคดีที่สุด ที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมเข้าถวายทรงแบดมินตัน ณ พระราชวังจิตรลดารโหฐาน และได้เข้าเฝ้าใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทอย่างใกล้ชิด พระองค์ท่านรับสั่งถามถึง

ปัญหาอุปสรรคในการแข่งขันแบดมินตันระดับโลก อีกทั้งยังทรงเปี่ยมด้วยพระเมตตา พระราชทานพระบรมราโชวาทในการแก้ไขปัญหาเกมเล่น ตลอดจนยุทธศาสตร์ที่จะนำออกใช้ เล่นเกมของนักเล่นยุโรปที่มีพลังกำลังและมีลูกตบที่รุนแรง ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญฯ เปิดเผยภายหลังว่า **“พระองค์ท่านทรงศึกษาและรู้เกมด้วยพระปรีชาสามารถ ผมได้จำใส่เกล้า แล้วนำไปใช้สู้กับมิสเตอร์เออร์แลนด์คอปส์ ของเดนมาร์คอย่างได้ผล โดยดึงให้เขามาเล่น ลูกหยอดมาก ๆ และหลีกเลี่ยงการส่งลูกโซย ๆ ให้เขา ในขณะเดียวกันพยายามปิดโอกาส ที่เขาจะใช้ลูกตบอันหนักหน่วงได้ถนัด”**

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญฯ เล่าต่อไปว่า **“สิ่งแรกที่พระองค์ท่านรับสั่งชม ทำให้ผมถึงกับขนลุกชูไปทั้งตัว พระองค์ท่านรับสั่งว่าท่านโปรดที่เห็นผมเล่นโดยไม่เครียด หน้าตามีรอยยิ้มไม่เอาเปรียบคู่แข่ง เล่นสมกับเป็นนักกีฬาที่ดี...สิ่งนี้จะสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาตินอกจากฝีมือ”**

รับสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทำให้ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญฯ ได้ยึดมั่น ในสไตล์การแข่งขันแบดมินตันระหว่างชาติมาโดยตลอด ๑๑ ปีของการรับใช้ทีมชาติ

ใน พ.ศ.๒๕๐๒ ได้รับพระราชทานทุนส่วนพระองค์ไปศึกษาต่อวิชาการบริหารที่ประเทศ อังกฤษ ระหว่างที่อยู่ในอังกฤษได้บริหารเวลาทั้งเรียนพร้อมกับตระเวนแข่งขันแบดมินตัน ในหลายประเทศทั้งในยุโรปและอเมริกาทุกครั้งที่มีโอกาสจนได้ครองตำแหน่งแชมป์แบดมินตัน ระหว่างชาติในอีกหลายประเทศ เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ ไอร์แลนด์ สกอตแลนด์ สหรัฐอเมริกา และแคนาดา เป็นต้น

สิ่งที่ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญฯ มีความปลาบปลื้มปิติเป็นล้นพ้นพร้อมกับถือเป็นมงคล ชีวิตคือพระบรมราโชวาทในวันเข้าเฝ้ากราบบังคมทูลลาไปศึกษาต่อ พระองค์ท่านรับสั่งกับผมว่า ให้ไปศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของเขา แล้วกลับมาปรับปรุงชีวิตของตนเอง ซึ่งศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญฯ วรรณะสิน ยืนยันว่าได้จดจำพระบรมราโชวาทประโยคนี้ใส่เกล้าใส่กระหม่อม แล้วดำเนิน ชีวิตตามมาโดยตลอดในทุกสิ่งที่ทำตั้งแต่นั้นจนถึงบัดนี้

บริหารรับใช้วงการกีฬาของโลก

กีฬาแบดมินตันกับชีวิตของศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญฯ วรรณะสิน เป็นสิ่งที่แยกกัน ไม่ออก แม้ว่าหน้าที่ตำแหน่งงานอาชีพผู้บริหารระดับสูงจะมีความรับผิดชอบหนักหนาสาหัส สากรรจ์อย่างไร เขาก็ไม่เคยละเลยวงการแบดมินตันที่เขารักและผูกพัน จากการเป็นนักกีฬา ทีมชาติได้กลายเป็นหนึ่งในกรรมการบริหารของสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ อาศัยที่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษดี จึงได้เป็นผู้แทนของประเทศไทยในการเข้าร่วม ประชุมสหพันธ์แบดมินตันนานาชาติ โอบีเอฟ จนได้รับเลือกตั้งจากประเทศสมาชิกให้เป็นมนตรี สหพันธ์ฯ ใน พ.ศ.๒๕๑๗ ทำงานให้กับสหพันธ์ฯ ในตำแหน่งอนุกรรมการชุดต่าง ๆ เป็นคน

ไทยคนแรกที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตัดสินชี้ขาด (Hon.Referee) ในการแข่งขันแบดมินตัน โธมัสคัพ อุเบอร์คัพ สุวีร์มันคัพ รวมทั้งรายการชิงแชมป์เวิลด์แบดมินตันของโลก เป็นผู้อำนวยการหลักสูตร ผู้ฝึกสอนแบดมินตัน เป็นต้นคิดของคลินิกแบดมินตันเคลื่อนที่ (Mobile Badminton Training Clinic) สำหรับการพัฒนามาตรฐานกีฬาแบดมินตันในประเทศกำลังพัฒนา โดยใช้งบประมาณน้อยที่สุด แต่ได้ผลมากที่สุดของแต่ละโครงการภายในสหพันธ์ฯ จนเป็นที่ชื่นชอบของประเทศสมาชิกเป็นอันมาก นอกจากนี้ ยังเขียนตำราการเล่นแบดมินตันฉบับภาษาไทย **“มาเล่นแบดมินตันกันเถอะ”** ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๑๓ และเขียนฉบับอ่านง่ายเป็นภาษาอังกฤษ **“Badminton “A Simple Way”** มอบให้สหพันธ์ฯ นำออกเผยแพร่เป็นวิทยาทานจนมีการนำไปแปลถึง ๗ ภาษานำไปใช้กันในหลายประเทศทั่วโลก

นอกจากสหพันธ์แบดมินตันนานาชาติแล้ว ยังได้รับเลือกตั้งจากกว่า ๔๐ ชาติในเอเชีย ให้ทำงานในตำแหน่งเลขาธิการสมาคมแบดมินตันแห่งเอเชียเมื่อ พ.ศ.๒๕๓๐ ตลอดเวลา ๒ สมัยที่ดำรงตำแหน่งนี้ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญฯ ได้พลิกโฉมการบริหารขององค์กร นำวิธีการตลาดมาใช้สำหรับการจัดหาเงินเข้าสมาคมฯ แทนที่จะคอยรับบริจาคจากปัจเจกชน จากเงิน ๒,๐๐๐ เหรียญสหรัฐฯ ตอนเข้ารับตำแหน่ง เมื่อละจากตำแหน่งขึ้นไปเป็นรองประธาน สมาพันธ์เอเชียใน พ.ศ.๒๕๓๔ สมาพันธ์ฯ มีฐานะการเงินที่มั่นคงมีเงินในบัญชีมากถึง ๒๕๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐฯ

ใน พ.ศ.๒๕๓๓ ที่ประชุมใหญ่สหพันธ์ฯ ได้แต่งตั้งให้ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรรณะสิน จากมนตรีขึ้นมาเป็นรองประธานสหพันธ์ฯ และเป็นกรรมการบริหาร (Executive Board) ของสหพันธ์ฯ ตั้งแต่นั้นมา ทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการ Events Committee พยายามจัดและแก้ไขระบบการจัดการแข่งขันที่ดำเนินการมาอย่างอึมครึมวางระบบการจับฉลาก แบ่งสายให้เกิดความโปร่งใสด้วยการต่อสู้ในเรื่องนี้มาโดยตลอด

ใน พ.ศ.๒๕๔๓ ที่ประชุมใหญ่สหพันธ์แบดมินตันนานาชาติ ไอบีเอฟ มีมติเป็นเอกฉันท์ ให้เกียรติ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรรณะสิน เข้าสู่ **ทำเนียบหอเกียรติคุณ** หรือ Hall of Fame ซึ่งเป็นเกียรติยศสูงสุดของนักแบดมินตันคนหนึ่งจะพึงได้รับในชีวิตการเล่นแบดมินตัน มีพิธีมอบรางวัลเกียรติยศนี้ ระหว่างที่มีการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ที่นครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลียในปีเดียวกันนั้น

ใน พ.ศ.๒๕๔๗ ได้รับแต่งตั้งจากสหพันธ์ฯ ให้เป็นผู้แทนฝ่ายเทคนิคของการแข่งขันแบดมินตันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ที่กรุงเอเธนส์ ประเทศกรีซ และหลังจากรับใช้สหพันธ์ฯ มาตลอดระยะเวลา ๓๑ ปี จาก พ.ศ.๒๕๑๗ ถึง พ.ศ.๒๕๔๘ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญฯ ตัดสินใจไม่ลงสมัครเลือกตั้งในตำแหน่งรองประธาน และที่ประชุม ๑๕๕ ชาติของสหพันธ์แบดมินตันนานาชาติ ไอบีเอฟ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้เกียรติ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรรณะสิน ให้เป็นรองประธานกิตติมศักดิ์ตลอดชีพ (Hon.Life Vice President) ซึ่งเป็นตำแหน่ง

เกียรติยศสูงสุดสำหรับผู้บริหารระดับสูงสำหรับกีฬาแบดมินตันขององค์กรโลกแห่งนี้

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรรณะสิน คนบริหารกีฬาด้วยจิตวิญญาณ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรรณะสิน ทำงานในวงการแบดมินตันไทยนับตั้งแต่เป็นผู้เล่นทีมชาติไทยตลอดเวลาที่ผ่านมาได้เดินทางไปเล่นสาธิตแบดมินตันตามจังหวัดต่างๆโดยมีความมุ่งหมายพยายามอยากจะเผยแพร่วิธีการเล่นแบดมินตันมาตรฐานโลกให้แก่อนุชนรุ่นหลังได้นำไปเป็นต้นแบบ จนกระทั่ง พ.ศ.๒๕๒๒ กลุ่มอดีตนักแบดมินตันทีมชาติ ๒๒ คนได้ริเริ่มทำสตัยابันก่อตั้งสหพันธ์แบดมินตันไทยขึ้นมา เพื่อแก้ไขปัญหาวงการแบดมินตันภายในประเทศในยุคนั้น เนื่องจากองค์กรเก่าถูกขับออกจากสหพันธ์ฯ ทำให้นักแบดมินตันไทยไม่มีสิทธิ์ในการแข่งขันระหว่างชาติอย่างเสรี อีกทั้งยังมีจุดมุ่งหมายที่จะขจัดสโมสรผีให้หมดไปจากวงการสโมสรผีคือชมรมสโมสรที่มีแต่ชื่อ แต่ไม่มีกิจกรรม มีไว้สำหรับเป็นฐานเสียงของคนเพียง ๒ - ๓ คนที่กุมอำนาจสมาคมฯ มาโดยตลอดเท่านั้น อาศัยความรอบรู้และประสบการณ์ในโลกกีฬาแบดมินตัน ได้กลายเป็นหัวหอกในการรณรงค์ต่อสู้ครั้งนั้น จนองค์กรใหม่ที่ตั้งขึ้นมาได้รับการรับรองจากสหพันธ์แบดมินตันนานาชาติไอบีเอฟ เปิดสิทธิ์เสรีอันชอบธรรมให้แก่นักแบดมินตันไทยได้มีโอกาสเข้าร่วมมหกรรมกีฬาสากลได้ จนกระทั่งมีการรวมตัวกันใน พ.ศ. ๒๕๒๙ ทำหน้าที่เป็นเลขาธิการสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ภายใต้นายกสมาคมฯ หลายท่าน โดยทำหน้าที่รับผิดชอบงานด้านต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่

ใน พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับการเลือกตั้งจากสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ๓๒ รายที่เป็นสมาชิกของคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยให้เป็นกรรมการบริหารของคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ได้รับมอบหมายให้เป็นประธานคณะกรรมการฝ่ายข้อมูลและสถิติ ใช้เวลาไม่ถึง ๖ เดือนปรับระบบการสื่อสารภายในองค์กรโอลิมปิกไทยให้ก้าวหน้าทันสมัยทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศเปิดเว็บไซต์ของโอลิมปิกไทย สื่อสารกับไอโอซีทางอีเมลจนได้รับเงินอุดหนุน Net Star จากไอโอซีให้มาซื้ออุปกรณ์เครื่องใช้ที่ทันสมัย

ใน พ.ศ. ๒๕๔๖ เกิดกรณีที่มีผู้กล่าวหาว่าคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ไม่ได้ทำตามกฎเกณฑ์ธรรมนูญของไอโอซีชาร์เตอร์ มีโทษร้ายแรงถึงอาจจะถูกขับออกจากไอโอซี ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรรณะสินได้รับแต่งตั้งให้รับตำแหน่งประธานฝ่ายธรรมนูญกฎระเบียบข้อบังคับ แทน นายแพทย์รุ่งธรรม ลัดพลี ที่เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญฯ ได้เข้าไปดำเนินงานในภารกิจนี้เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ร่างธรรมนูญใหม่จนเป็นที่ยอมรับของไอโอซี ในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ ทั้ง ๆ ที่เรื่องนี้สะสมมาเป็นเวลาปีเศษหาข้อยุติไม่ได้

ต่อมาได้รับแต่งตั้งให้เป็นมนตรีสหพันธ์กีฬาซีเกมส์ได้ใช้ความชำนาญทางภาษาประสบการณ์การบริหารกีฬาระหว่างชาติ ทำให้ประเทศไทยเป็นที่ยอมรับของสมาชิก ๑๐ ชาติ

ในอาเซียน ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการบริหาร และเป็น ๑ ใน ๓ ของคณะทำงานที่จะแก้ไขกฎระเบียบต่าง ๆ ของสหพันธ์ซีเกมส์ ทำให้กีฬามวยไทยถูกบรรจุเข้าสู่โปรแกรมการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ทั้ง ๆ ที่มีความพยายามทำมาก่อนกว่าสิบปี จากผลงานที่ออกมานี้ ทำให้พลตรี จารึก อาริราชการณีย์ เลขาธิการคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้เสนอให้ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรธนะสิน เข้าไปเป็นกรรมการบริหารของสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย

ในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรธนะสิน ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นนายกสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงนับได้ว่าเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของวงการแบดมินตันไทย ที่ได้นายกสมาคมฯ มาจากนักกีฬาทีมชาติระดับโลก แหวกกฎเกณฑ์ของสังคมกีฬาไทยที่นายกสมาคมฯ ส่วนใหญ่จะต้องมาจากผู้มากด้วยอำนาจการมีเป็นนักการเมืองระดับหัวหน้าพรรค หรือนายพลในเหล่าทัพต่าง ๆ แต่ก็รับหน้าที่ท้าทายนี้โดยมั่นใจว่าความรอบรู้ในเกมกีฬาแบดมินตัน บวกกับผลงานกับความดีของตนเองที่สร้างสมมานานถึงครึ่งศตวรรษ น่าจะนำพาวงการแบดมินตันของไทยไปได้ตลอดรอดฝั่ง เพียงเวลาไม่กี่เดือนหลังจากรับตำแหน่งนายกสมาคมฯ ได้วางทีมงานบริหารแบดมินตันในรูปแบบที่ตนเองถนัดภารกิจอันดับแรกได้แก่การยกมาตรฐานการเล่นแบดมินตันเพื่อความเป็นเลิศของไทยให้เข้าสู่ระบบที่ถูกต้องโดยนำวิธีการกับแนวทางการสร้างนักแบดมินตันระดับโลกของหลวงธรรมาภิมุขกับคุณอวยพร ปัตตพงศ์ ที่เคยทำสำเร็จมาแล้วในอดีตนำมาต่อยอดเป็นสูตรสร้างแชมป์แบดมินตันโลกมาประยุกต์ใช้ยึดหลักปรัชญาความเชื่อที่คนส่วนใหญ่มองข้ามว่า การเล่นกีฬาระดับเพื่อความเป็นเลิศของโลกนั้น นอกจากเงื่อนไขจำเป็นขั้นพื้นฐาน (เช่น สรีระความแข็งแรงสมบูรณ์ของร่างกายความสนับสนุนเห็นชอบของครอบครัวใจรักในกีฬาที่เล่น ความมีวินัยของนักกีฬาฯลฯ) นักกีฬายังต้องพร้อมที่จะเสียสละความสุขส่วนตัว ปรับพฤติกรรมชีวิตจนเกิดภาวะทางจิตกับความคิดในทางบวก ซึ่งบุคลากรที่มีคุณสมบัติในลักษณะนี้หาได้ยาก และไม่อาจจะสร้างได้ในตัวของมนุษย์ทุกคน

ภารกิจที่เหลือเวลาอีก ๑ ปีกับ ๓ เดือนก่อนถึงเอเธนส์เกมส์ ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรธนะสินกับทีมงานใหม่ ตั้งเป้าหมายแรกก็คือพัฒนานักกีฬาไทยที่มีศักยภาพเข้าสู่ระดับโลกเพื่อสิทธิ์เข้าแข่งขันรอบสายใหญ่การแข่งขันแบดมินตันในกีฬาโอลิมปิกเกมส์ที่กรุงเอเธนส์ ใน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรธนะสินให้สัมภาษณ์โทรทัศน์ช่อง ๑๑ ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยกล่าวว่า จะพยายามผลักดันให้นักแบดมินตันไทยไม่เพียงแต่เข้ารอบสายใหญ่ได้ทุกประเภทตามสิทธิ์เท่านั้นแต่จะพยายามสร้างให้นักกีฬาแบดมินตันไทยได้เข้ารอบโอลิมปิกให้ได้ ซึ่งเป็นคำกล่าวที่คนหลายฝ่ายเห็นว่าเป็นการคุยโอ้อวดเกินตัว และแทบไม่น่าเชื่อว่าความได้ทราบถึงใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ในวันถัดมา ให้นำหน่วยงานของสำนักงานทรัพย์สินส่วน

พระมหากษัตริย์แจ้งให้ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรธนะสินทราบว่าจะทรงสนับสนุนกีฬาแบดมินตัน ให้บริหารเต็มที่โดยไม่ต้องกังวลถึงเรื่องการเงินมากเกินไปนัก

จากจุดนี้เองซึ่งทำงาน ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญฯ ได้เป็นประธานบริหารฝ่ายการตลาดของบริษัทเอกชนแห่งหนึ่งได้ขอลาออกจากงานที่ทำเพื่อสนองพระมหากษัตริย์คุณได้อย่างเต็มที่ แต่เจ้าของบริษัทฯ ได้ขอร้องให้ทำงาน Part time ในตำแหน่งประธานที่ปรึกษาบริษัทฯ จึงหันมาใช้เวลาส่วนใหญ่อุทิศตนให้แก่งานกีฬาของชาติซึ่งไม่มีเงินเดือนหรือผลตอบแทนทางการเงิน แต่ในหลาย ๆ วาระยังต้องใช้เงินส่วนตัวอีกด้วย จากความอุตสาหวิริยะได้สร้างทีมงานและวิธีการต่าง ๆ ก่อให้เกิดผลงานจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเอเธนส์เกมส์ นักแบดมินตันไทยนอกจากได้รับสิทธิ์เข้ารอบสายใหญ่รวมครบทั้ง ๕ ประเภทคือชายเดี่ยว หญิงเดี่ยว ชายคู่ หญิงคู่ และคู่ผสม นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของวงการแบดมินตันไทยแล้ว นายบุญศักดิ์ พลสนะ ยังได้สร้างชื่อเสียงขจรไปทั่วโลกเข้ารอบชิงรองชนะเลิศแชมป์ไฟแนลในประเภทชายเดี่ยว ซึ่งถือว่าได้รับเหรียญทองแดงแล้ว หากไม่ได้มีการเปลี่ยนกฎให้ต้องมีการชิงที่ ๓

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรธนะสิน มีพันธะผูกพันต่อวงการแบดมินตันไทยอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เป็นนักกีฬาผู้เล่นจนกระทั่งมาเป็นผู้บริหารแบดมินตันและองค์กรกีฬาอื่น ๆ ทั้งในและนอกประเทศ นับเป็นเวลากว่าครึ่งศตวรรษ ซึ่งกล่าวในช่วงท้ายว่า **“ผมจะพยายามนำเอาจุดแข็งของตัวเอง เพื่อนำมาใช้สร้างทีมแบดมินตันชุดใหม่เพื่อชิงชัยเหรียญในกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ ๒๙ ที่กรุงปักกิ่ง พร้อมทั้งสร้างบุคลากรดี ๆ ให้เข้ามารับช่วงต่อฝ่ายบริหารวงการกีฬาแบดมินตันของชาติอย่างมีสัมฤทธิ์ผลต่อไป เราจะต้องไม่ทำให้พ่อหลวงของเราผิดหวังเป็นอันขาด”**

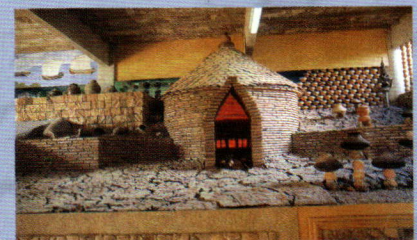
สิ่งที่เป็นงานอดิเรกของศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรธนะสินคืองานเขียนหนังสือเขียนบทความ เขียนตำราการตลาด การขาย การบริหาร เขียนวิธีการเล่นแบดมินตัน เป็นคอลัมน์นิสต์ในหนังสือพิมพ์รายวัน และนิตยสารต่าง ๆ ผลงานการเขียนที่อยู่ในระดับ Best Seller หนังสือขายดี ได้แก่ การตีความงานของนอสตราดามุส ตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องถึง ๒๑ ครั้ง และอีกเล่มหนึ่ง ฤกษ์ถึงกาลสิ้นยุค ตีพิมพ์ถึงขณะนี้ ๖ ครั้ง แปลเรื่อง **“องค์กรซ่อนเงื่อน”** ของจอห์น กริแชม นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ทำบทและบรรยายวรรณกรรมอมตะของจีน **“สามก๊ก ฉบับนักบริหาร”** ออกรายการโทรทัศน์อย่างต่อเนื่องข้ามปี และได้รับเชิญให้ไปบรรยายตามสถาบันต่าง ๆ ว่าด้วยยุทธศาสตร์จิตวิทยาและศึกษาความเป็นผู้นำจากวรรณกรรม **“สามก๊ก”** รวมทั้งโรงเรียนเสนาธิการทหาร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร และสถาบันจิตวิทยาความมั่นคง และสถาบันวิทยาการป้องกันประเทศ

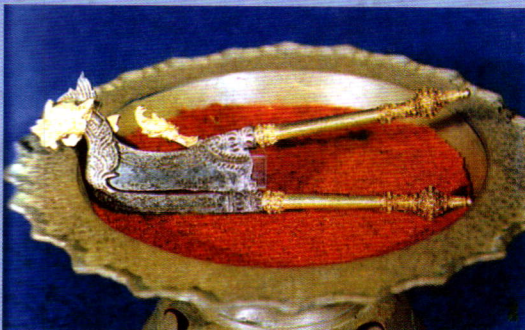
คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จิงเห็นสมควรยกย่อง
ศาสตราจารย์ (พิเศษ) เจริญ วรรณนะสิน
เป็นบุคคลดีเด่นของชาติ
สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย (ด้านการกีฬา)
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

รองศาสตราจารย์สมเกียรติ สายธนู
อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ
สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

หน่วยงานดีเด่นของชาติ
สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

สถาบันทักษิณคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยทักษิณ
หน่วยงานดีเด่นของชาติ
สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๘

สถาบันทักษิณคดีศึกษา

สถาบันทักษิณคดีศึกษาเป็นหน่วยงานของรัฐ
มีฐานะเทียบเท่ากับคณะหนึ่งของมหาวิทยาลัยทักษิณ
ตั้งอยู่ในเนื้อที่ประมาณ ๒๕ ไร่ บนยอดเขา ณ บ้าน

อ่าวทราย ตำบลเกาะยอ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ซึ่งอยู่ติดกับสะพานติณสูลานนท์
ทำให้เห็นทัศนียภาพอันงดงามของ ๒ ฝั่งทะเล ด้วยทำเลที่ตั้งเป็นยอดเขาและไหล่เขา ทำให้
การออกแบบพื้นที่ใช้สอยลดหลั่นเป็นชั้นได้อย่างลงตัวและสวยงาม อาคารต่าง ๆ ออกแบบ
ตามสถาปัตยกรรมภาคใต้ ทั้งอาคารหลังคาปลานอ หลังคาปั้นหย่า หลังคาจั่วและอาคาร
นวมภูมิินทร์ ด้วยการระดมภูมิปัญญาของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านและการนำเทคโนโลยี
ที่เหมาะสมมาใช้ ทำให้สถาบันทักษิณคดีศึกษามีใช่เป็นเพียงสถาบันทางวิชาการในระดับสูงเท่านั้น
แต่ได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญและมีชื่อเสียงของประเทศไทย ซึ่งเป็นที่
รู้จักกันอย่างกว้างขวางทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

เป้าหมายในการจัดตั้งสถาบันทักษิณคดีศึกษาขึ้นเพื่อบรรลุภารกิจสำคัญด้านการศึกษา
อนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมภาคใต้

ภาระหน้าที่หลักของสถาบัน ได้แก่

๑. ศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับทักษิณคดีในเขตพื้นที่ ๑๔ จังหวัดภาคใต้ เพื่อประมวล
ขึ้นเป็นองค์ความรู้โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทสำคัญ ๆ ของสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่
สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล และภูมิปัญญา
ด้านต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาชุมชนและสังคมต่อไป

การประมวลและพัฒนาระบบข้อมูลด้านต่าง ๆ ของสังคมภาคใต้อย่างมีเป้าหมายและ
ต่อเนื่องเป็นศูนย์กลางในการสนทเเทศข้อมูลเกี่ยวกับทักษิณคดี โดยการจัดทำฐานข้อมูลและ
คลังข้อมูลเพื่อการสนทเเทศอย่างหลากหลายรอบด้านอย่างเป็นระบบและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย
ทั้งในส่วน of ข้อมูลที่เป็นวัตถุของจริง ภาพ เสียงและข้อมูลที่เป็นเอกสาร

๒. ประสานงานกับหน่วยราชการอื่น นักวิชาการ องค์กรภาคเอกชนและชาวบ้านทั่วไป

เพื่อสร้างสรรค์สนับสนุนส่งเสริมเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ อันจะก่อประโยชน์ในด้านการส่งเสริม การคุ้มครอง และการพัฒนาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และความดีงามของท้องถิ่น ภาระงานด้านนี้ได้แก่ การจัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมเผยแพร่แนวคิดภูมิปัญญา และการพัฒนา เชิงวิชาการ โดยการจัดประชุม จัดสัมมนาหรือการฝึกอบรม การจัดทำหนังสือวารสารหรือ เอกสารต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ เป็นต้น

๓. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพด้านท้องถิ่นศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมพื้นบ้าน โดยการจัดสอน จัดฝึกอบรมเฉพาะด้าน รวมทั้งการร่วมมือกับองค์กร อื่น ๆ ในการยกย่องเชิดชูผู้มีผลงานดีเด่นในท้องถิ่น สนับสนุนให้ผู้มีความรู้ความสามารถ เกี่ยวกับท้องถิ่นได้พัฒนากิจกรรมของตนและได้ถ่ายทอดเพื่อการสืบสานวัฒนธรรมอันดีงาม และมีประโยชน์รวมทั้งการส่งเสริมในลักษณะอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ ท้องถิ่นตามความเหมาะสม

กล่าวโดยสรุป สถาบันทักษิณคดีศึกษามีภาระปฏิบัติในเรื่องราวที่เกี่ยวกับศิลป วัฒนธรรมภาคใต้ โดยการรวบรวมและประมวลข้อมูล ศึกษาวิจัย อนุรักษ์ ส่งเสริมเผยแพร่ และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม จึงมีงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. งานจัดเก็บและประมวลข้อมูล ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม ภาคใต้ทุกลักษณะ ทั้งที่เป็นวัตถุของจริง ข้อมูลลายลักษณ์ ข้อมูลมุขปาฐะ ภาพ เสียง และอื่น ๆ เพื่อนำมาประมวลและจัดระบบอย่างเป็นวิชาการ

๒. งานพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา เป็นการจัดแสดงข้อมูลเกี่ยวกับภาคใต้ในรูปของ พิพิธภัณฑ์เพื่อผลงานทางด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ และความมั่นคง ทางสังคม

๓. งานทักษิณนิทัศน์ เป็นงานให้บริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาคใต้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เอกสารท้องถิ่น วรรณกรรมท้องถิ่น ภาพและเสียง รวมถึงการบริการ โดยระบบฐานข้อมูล คอมพิวเตอร์

๔. งานศึกษาวิจัย เป็นงานวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลในประเด็นสำคัญ ๆ ทางสังคม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาและพัฒนาภาคใต้ต่อไป

๕. งานส่งเสริมเผยแพร่และพัฒนา เป็นงานที่มุ่งส่งเสริมเผยแพร่และพัฒนาวัฒนธรรม ภาคใต้ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน มีทั้งการจัดแสดง การผลิตสื่อเพื่อการ เผยแพร่ การจัดนิทรรศการ การจัดประชุมสัมมนา การจัดฝึกอบรม และอื่น ๆ

๖. งานหอศิลปกรรมทักษิณ ดำเนินการส่งเสริมเกี่ยวกับงานศิลปกรรมภาคใต้ในรูปแบบ ของหอศิลป์ โดยการจัดแสดงงานศิลปะทั้งในรูปแบบนิทรรศการถาวรและนิทรรศการหมุนเวียน ทั้งที่เป็นงานศิลปะสมัยใหม่และศิลปะพื้นบ้าน

๗. งานบริการทางวิชาการ ได้แก่การเป็นอาจารย์พิเศษ เป็นกรรมการควบคุม

วิทยานิพนธ์ให้กับมหาวิทยาลัยทักษิณและสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ เป็นวิทยากรให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นที่ปรึกษาและให้คำปรึกษาทั่วไป เกี่ยวกับวัฒนธรรม และเป็นกรรมการงานต่าง ๆ เป็นต้น

๘. งานจัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวุฒนธรรมศึกษาและสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ขณะนี้ได้ดำเนินการเปิดสอนระดับปริญญาเอก สาขาวิชาวุฒนธรรมศึกษา และจะเปิดสอนในระดับปริญญาโทต่อไป

๙. งานบริการอื่น ๆ ได้แก่ บริการห้องประชุม บริการสถานที่จัดงานแสดง บริการที่พักและบริการจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง เป็นต้น

สถาบันทักษิณคดีศึกษาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดสงขลา เนื่องจากภายในสถาบันทักษิณคดีศึกษา ได้จัดเป็นพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา โดยจัดอยู่ภายในอาคารนวมภูมินทร์และอาคารกลุ่มบ้านทรงไทยภาคใต้ ทั้งอาคารหลังคาจั่ว อาคารหลังคาปลานอ อาคารหลังคาปั้นหย่า โดยพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยาตั้งอยู่ที่สถาบันคดีศึกษา ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมพื้นบ้าน ที่จัดแสดงข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวใต้และขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตลอดจนประวัติศาสตร์โบราณคดี และศิลปหัตถกรรมอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของกลุ่มชนซึ่งอาศัยอยู่ในภาคใต้ของประเทศไทย

การจัดพิพิธภัณฑ์คติชนวิทยา ใช้อัตถุของจริงประมาณ ๔๙,๐๐๐ ชิ้น นอกจากนี้ยังมีหุ่นจำลอง เสียง ภาพ วิดีทัศน์ และมัลติมีเดีย แสดงประกอบเนื้อหา เป็นแบบนิทรรศการถาวรในอาคาร ๔ กลุ่ม ดังกล่าวมาแล้ว คิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๓,๓๐๐ ตารางเมตร ซึ่งจัดแสดงเรื่องราวทางทักษิณคดี โดยจัดแบ่งเป็นห้องดังต่อไปนี้

อาคารนวมภูมินทร์ จัดแสดงข้อมูลจำนวน ๗ ห้อง มีดังนี้

๑. ห้องประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์ จัดแสดงข้อมูลทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี อาทิ โบราณวัตถุที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น และโบราณวัตถุที่แสดงว่ามีการติดต่อระหว่างคนพื้นเมืองภาคใต้กับกลุ่มชนภายนอก เช่น จีน อินเดีย มลายู อาหรับ และกลุ่มประเทศทางตะวันตก เป็นต้น นอกจากนี้ยังจัดแสดงเกี่ยวกับศูนย์กลางทางวัฒนธรรมอาณาจักรโบราณในภาคใต้ ได้แก่ อาณาจักรตามพรลิงก์ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช อาณาจักรลังกาสุกะที่จังหวัดปัตตานี-ยะลา อาณาจักรศรีวิชัยที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี และสทิงปุระ - พัทลุง ที่บริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลา ตลอดจนจัดแสดงเรื่องราวของชนกลุ่มน้อยในภาคใต้ ได้แก่ ชาวเล และชาวซาไกหรือเงาะป่า

๒. ห้องลูกปัดและเครื่องประดับ จัดแสดงข้อมูลเกี่ยวกับลูกปัดโบราณที่พบในภาคใต้ ประกอบด้วยวัตถุที่ใช้ทำลูกปัด กรรมวิธีและเทคนิคการผลิตลักษณะรูปแบบ และตัวอย่างลูกปัด

ที่พบจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พังงา ระนอง และกระบี่ นอกจากนี้ยังจัดแสดงเครื่องประดับที่ใช้กันในภาคใต้ เช่น ต้มหู ปิ่น กระดุม กำไล เข็มขัด จัปปัก กระพรวน เป็นต้น

๓. ห้องมิดและศาสตราวุธ จัดแสดงมิดและศาสตราวุธที่ใช้กันในภาคใต้ เพื่อให้เห็นความหลากหลายของลักษณะรูปแบบ เทคนิควิธีทำ คติความเชื่อและวัฒนธรรมการใช้สอย ได้แก่ การประกอบอาชีพ การรักษาโรค การใช้อาวุธ เป็นสิ่งแสดงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะปรากฏในวัฒนธรรมการใช้กรีข นอกจากนี้ยังจัดแสดงอาวุธพกพาประจำตัว มีมิดแบบต่าง ๆ เช่น มิดครก มิดชายของ มิดทางไก่ มิดเสื้อซ่อนเล็บ เป็นต้น

๔. ห้องอาชีพหลัก จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพของชาวใต้ ได้แก่ การทำนา การทำเหมืองแร่ การทำสวนยางพารา และการทำสวนปาล์มน้ำมัน ทั้งยังจัดแสดงเครื่องส่งสัญญาณ ได้แก่ เหลาะและดิ่ง(กระดิ่ง) ที่ใช้สวมคอสัตว์เลี้ยง ได้แก่ วัว ควาย และช้าง ตลอดจนตัวอย่างหินและแร่ธาตุที่มีในภาคใต้ รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากยางพารา

๕. ห้องเครื่องมือจับสัตว์ จัดแสดงเครื่องมือที่ใช้จับสัตว์บกและสัตว์น้ำ โดยมีรูปแบบหลากหลายตามประโยชน์การใช้สอย ซึ่งแสดงถึงภูมิปัญญาชาวบ้านในการจับและกักขังสัตว์ เช่น ครุน กรงต๋อนก ไซ สุ่ม ช้อน นาง โพงพาง ข้องเขียด ข้องจง เป็นต้น

๖. ห้องเครื่องปั้นดินเผา จัดแสดงอุปกรณ์การผลิตและวิธีตกแต่งลายบนผิวของเครื่องปั้นดินเผา ตัวอย่างและรูปแบบภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาเผาต่าง ๆ ในภาคใต้ เช่น เตาเผาริมคลองปะโอ สทิงหม้อ เกาะยอ จังหวัดสงขลา มายอ จังหวัดปัตตานี และเครื่องปั้นดินเผาของจีนสมัยราชวงศ์ต่าง ๆ เช่น ราชวงศ์ถัง ราชวงศ์ซ้อง ราชวงศ์หยวน ราชวงศ์หมิง ราชวงศ์เซ็ง เป็นต้น นอกจากนี้ยังจัดแสดงเครื่องปั้นดินเผาจากตะวันตก เช่น ฮอลันดา อังกฤษ ฝรั่งเศส เป็นต้น รวมทั้งเครื่องถ้วยเบญจรงค์ที่ไทยสั่งทำจากประเทศจีนด้วย

๗. ห้องผ้าทอพื้นเมือง จัดแสดงผ้าทอพื้นบ้านจากแหล่งต่างๆ ในภาคใต้ ได้แก่ ผ้าทอเกาะยอ ผ้าทอพุมเรียง ผ้าทอนาหมื่นศรี ผ้าทอนครศรีธรรมราช ผ้าทอปัตตานี ผ้าทอโคกไผ่ และผ้าทอต่างประเทศ นอกจากนี้ยังจัดแสดงเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ทอผ้า ตลอดจนหุ่นจำลองแสดงการแต่งกายตามวาระต่าง ๆ ของชาวใต้

อาคารกลุ่มบ้านหลังคาบลานอ จัดแสดงข้อมูลจำนวน ๖ ห้อง (ห้อง ๘ - ๑๓) มีดังนี้

๘. ห้องกระต่ายขูดมะพร้าว จัดแสดงเหล็กขูด หรือกระต่ายขูดมะพร้าวรูปทรงต่าง ๆ ซึ่งทำมาจากวัสดุหลายชนิด เช่น ไม้ เหล็ก กระดุกช้าง เป็นต้น ตลอดจนเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่จะนำเนื้อมะพร้าวมาใช้ประโยชน์ เช่น เหล็กปอกเปลือกมะพร้าว เหล็กแงะเนื้อ

มะพร้าวกรามข้าง และตรองที่ใช้ร่อนน้ำกะทิสำหรับทำอาหาร เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว เช่น เครื่องใช้ในครัวเรือน เครื่องดนตรี (ซอฮู้) เป็นต้น

๙. ห้องเครื่องมือช่างไม้และงานศิลปหัตถกรรม จัดแสดงเครื่องมือช่างไม้ชนิดต่าง ๆ เช่น เลื่อย รางทัด กบไสไม้ เครื่องเจาะ เครื่องกลึง เป็นต้น และงานหัตถกรรม ได้แก่ งานไม้แกะสลัก ที่ใช้ตกแต่งอาคารและเรือกอลและ พิมพ์ทำขนม งานแกะสลัก รูปหนังตะลุง จัดแสดงลวดลายและขั้นตอนงานจักสาน เสื่อกระจูด และย่านลิเภา นอกจากนี้ยังมี ผลิตภัณฑ์จักสานจากวัสดุต่าง ๆ เช่น ไม้ไผ่ ใบตาล เตย หวาย คล้า คลุ้ม เป็นต้น ซึ่ง สิ่งเหล่านี้ล้วนบ่งชี้ให้เห็นถึงภูมิปัญญาและฝีมือเชิงช่างของชาวใต้ในการปรับใช้พืชที่มีในท้องถิ่น ให้เป็นประโยชน์

๑๐. ห้องการศึกษา จัดแสดงเกี่ยวกับการศึกษาตามประเพณีโบราณของชาวใต้ โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางการศึกษา จัดการศึกษาในมณฑลเทศาภิบาล มีการจัดตั้งโรงเรียนประจำ มณฑลขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาด้านฝึกหัดครู อาชีวและมหาวิทยาลัยตลอดจนการศึกษาของชาวไทยมุสลิมในภาคใต้

๑๑. ห้องนันทนาการ จัดแสดงอุปกรณ์ตัวอย่างจำลอง และภาพถ่ายเกี่ยวกับการเล่น และกีฬาในท้องถิ่นภาคใต้ เช่น กรรือโต๊ะ บานอ สะบ้า ลูกข่าง ชัดตัม หมากขุม ชัดราว ชักว้าว ชนวัว ชนแพะ ฟันควาย ตีไก่ เป็นต้น ซึ่งการเล่นและกีฬาบางอย่างเป็นการแข่งขัน เพื่อความบันเทิงสนุกสนาน แต่บางอย่างนอกจากเล่นเพื่อความสนุกรื่นเริงแล้วยังเป็นการพนัน อีกด้วย

๑๒. ห้องเครื่องตาม จัดแสดงเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดไฟและเครื่องตามไฟ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการการใช้ไฟให้แสงสว่างของชาวใต้ เช่น เหล็กไฟตบ เหล็กไฟตี และตะเกียง รูปแบบต่าง ๆ เช่น ตะเกียงคางคก ตะเกียงไขเบ็ด ตะเกียงเจ้าพายุ ตะเกียงแสงจันทร์ ตะเกียงกลีบบัว ตะเกียงรั้ว ตะเกียงกล้อง เป็นต้น

๑๓. ห้องเครื่องแก้ว จัดแสดงเครื่องแก้วที่พบและใช้กันในภาคใต้ มีการใช้แก้ว เป็นเครื่องประดับมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ เช่น ลูกปัด กำไลแก้ว เป็นต้น จัดแสดง ภาชนะแก้วชนิดต่าง ๆ ที่ใช้ในครัวเรือน โดยจำแนกตามสีภาชนะแก้วที่ใช้ใส่เครื่องสำอาง เครื่องหอม ขวดแก้วและขวดโหลหลายรูปแบบ ตลอดจนทุนแก้ววนทะเล และลูกแก้วซึ่งเป็น ของเล่นสำหรับเด็ก

อาคารกลุ่มบ้านหลังคาปั้นหย่า จัดแสดงข้อมูล จำนวน ๕ ห้อง (ห้องที่ ๑๔ - ๑๘) มีดังนี้

๑๔. ห้องวัฒนธรรมโลหะและโลหะ จัดแสดงเครื่องมือที่ทำด้วยโลหะ และโลหะผสม เช่น เงิน ตะกั่ว ทองแดง สำริด นาก ทองเหลือง เป็นต้น ซึ่งภาชนะบางชนิดจัดแสดง ให้เห็นถึงลักษณะการใช้สอย เช่น ขันหมาก เครื่องเขียน กระบอกขนมจีน เป็นต้น

๑๕. ห้องอิสลามศึกษา จัดแสดงเกี่ยวกับประวัติพัฒนาการและการแพร่กระจายของศาสนาอิสลามในภาคใต้ รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตของชาวมุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลาม

๑๖. ห้องการเล่นพื้นเมือง จัดแสดงเกี่ยวกับการเล่นและดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ด้วยระบบมัลติมีเดีย ได้แก่ หนังสติ๊ก โนรา กาหลอ ลิเกป่า ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีโรงหนังตะลุงจำลอง รูปหนังตะลุง หุ่นแสดงทำรำโนรา หุ่นนักดนตรีโนรา เครื่องดนตรีพื้นบ้าน และประติมากรรมแห่งชาติที่เป็นชาวมุสลิม

๑๗. ห้องศาสนา จัดแสดงเกี่ยวกับศาสนาพุทธ และศาสนาพราหมณ์ในภาคใต้ โดยใช้ศาสนวัตถุที่เป็นวัตถุของจริง จำลองภาพเขียนและภาพถ่าย เช่น ฐานศิวลึงค์ ใบเสมา ธรรมาสัน ภาพถ่ายจิตรกรรมฝาผนัง วัดมัสยิดวาสา จังหวัดสงขลา วัดชลธาราลิงเห จังหวัดนราธิวาส วัดวัง จังหวัดพัทลุง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีภาพเขียนท่านพุทธทาสภิกขุ และท่านปัญญานันทภิกขุ อีกด้วย

๑๘. ห้องเหรียญและเงินตรา จัดแสดงพัฒนาการของเหรียญและเงินตราที่ใช้ในประเทศไทย และในภาคใต้ รวมทั้งเหรียญและเงินตราต่างชาติที่พบในภาคใต้ เช่น เหรียญจีนสมัยราชวงศ์ต่าง ๆ เหรียญเงินตราของชาวชวา มลายู ตลอดจนเหรียญ เงินตราของประเทศในยุโรปที่ใช้ในประเทศอาณานิคม เป็นต้น

อาคารกลุ่มบ้านหลังคาจั่ว จัดแสดงข้อมูลจำนวน ๗ ห้อง (ห้องที่ ๑๙-๒๕) มีดังนี้

ห้องที่ ๑๙-๒๕ ห้องวิถีชีวิตชาวมุสลิม จัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวมุสลิม โดยจำแนกตามบ้านหลังคาจั่ว ดังนี้

อาคารหลังที่ ๑ (ห้องที่ ๑๙) จัดแสดงรูปหล่อสามสมเด็จเพื่อนเกลอ ได้แก่ สมเด็จเจ้าพะโคะ (หลวงพ่อดวงเหลียงบนน้ำทะเลเจ็ด) สมเด็จเจ้าเกาะยอและสมเด็จเจ้าเกาะใหญ่ และจัดแสดงประเพณีการเกิดแบบโบราณ หมอตำแยเป็นผู้ทำคลอด การอยู่ไฟ เครื่องใช้ในการบริบาลทารก และการเลี้ยงดูทารก เช่น จัดแสดงหุ่นเด็กหัดเดินโดยใช้กระบอกเวียน เป็นต้น

อาคารหลังที่ ๒ (ห้องที่ ๒๐) จัดแสดงการเล่นของเด็ก โดยใช้หุ่นแสดงการเล่นของเด็ก ได้แก่ การเล่นชักจั่ว การเล่นว่าว การเล่นปั่นวุ้นปั่นควาย นอกจากนี้ยังจัดแสดงของเล่นเด็กพื้นบ้านภาคใต้จากวัตถุจริง เช่น ว่าว ฉับโผง ลูกข่าง เป็นต้น

อาคารหลังที่ ๓ (ห้องที่ ๒๑) จัดแสดงการฝากตัวเข้าเรียน ผูกเกลอ การช่วยการโดยใช้หุ่นแสดงประกอบการนำเด็กไปฝากคนเข้าเรียนกับพระสงฆ์ที่วัด หุ่นการตกลงเป็นเพื่อนเกลอ และหุ่นที่แสดงกิจกรรมช่วยกันทำงานหรือเรียกว่า **“ช่วยการ”** เช่น การช่วยกันสร้างบ้าน เป็นต้น

อาคารหลังที่ ๔ (ห้องที่ ๒๒) จัดแสดงประเพณีการบวช โดยใช้หุ่นจัดแสดงการลาบิดามารดาไปบวช การโกนผม การแห่ناق พิธีบวชภายในอุโบสถ และพระสงฆ์บวชใหม่ออกบิณฑบาตร

อาคารหลังที่ ๕ (ห้องที่ ๒๓-๒๕) จัดแสดง ๒ เรื่อง ได้แก่ จัดแสดงความเชื่อ โชคชะตาราศี และวัฒนธรรมการรักษาพยาบาล โดยจัดหุ่นจำลองการแสดงดูหมอ การรักษาโดยการนวด และห้องแสดงการรักษาพยาบาลแบบโบราณ จัดแสดงการออกปากกินวาน โดยใช้หุ่นแสดง การเตรียมอาหาร เพื่อเลี้ยงแขกที่มาช่วยงาน การช่วยกันเก็บข้าวในนา และการเก็บข้าวในยุ้งฉาง นอกจากนี้ยังจัดแสดงประเพณีขึ้นเบญจา รดน้ำดำหัว โดยจำลองเรือนยอดเบญจา ท่อน้ำที่แกะสลักเป็นรูปพญานาค และเรือสำหรับใส่น้ำ รวมทั้งเสื้อผ้าสำหรับผลิตเปลี่ยนเมื่ออาบน้ำเสร็จแล้ว โดยแยกเป็น ๒ สำหรับ ได้แก่ สบงจีวรสำหรับพระสงฆ์ และเสื้อผ้าใหม่สำหรับผู้เฒ่าผู้แก่ ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของคนในหมู่บ้าน

ลานบนอาคารนวมภูมินทร์

๒๖. ห้องสงขลาศึกษา จัดแสดงข้อมูลเกี่ยวกับเมืองสงขลาทั้งที่เป็นวัตถุของจริง เอกสาร หรือสื่อที่ให้ความรู้ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี รวมทั้งสถานที่สำคัญ เช่น แผนที่เมืองสงขลา หัวเขาแดง เมืองสงขลาฝั่งแหลมสน เมืองสงขลาปัจจุบัน ตลอดจนหุ่นจำลองประตูเมืองสงขลา เป็นต้น นอกจากนี้ยังจัดทำบันทึกเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเมืองสงขลา และรวบรวมประวัติบุคคลชาวเมืองสงขลาที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอีกด้วย

๒๗. ห้องวรรณกรรมท้องถิ่น จัดแสดงวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ประเภทลายลักษณ์ ได้แก่ หนังสือบุดหรือสมุดข่อย และสมุดโบราณ นอกจากนี้ได้จัดแสดงวรรณกรรมท้องถิ่นที่ปริวรรตแล้วและเปิดบริการข้อมูลให้แก่บุคคลภายนอกเข้าศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่น

๒๘. หอเอกสารท้องถิ่น จัดเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่ใช้พิมพ์เป็นสื่อ ทั้งที่เป็นข่าวสาร บทความ บทวิจารณ์ รายงานประจำปี เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา ตำรางานวิจัยและรวบรวมเอกสารเก่า ๆ ที่เกี่ยวกับทัศนคติ โดยวิธีถ่ายสำเนา นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งศึกษา ค้นคว้าให้บริการข้อมูลแก่นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป

๒๙. ห้องพิพิธภัณฑ์ภาพและเสียง จัดเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทภาพและเสียง ในรูปของเทปบันทึกเสียง ภาพถ่าย สไลด์ วิดิทัศน์ โดยจำแนกหมวดหมู่ตามเนื้อหา เป็นคลังข้อมูลเสียงและเสียงที่ให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมภาคใต้ ซึ่งเปิดบริการให้บุคคลทั่วไปได้ศึกษาค้นคว้าด้วยเครื่องบริการที่ทันสมัย สะดวกและรวดเร็ว

คณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี จิงเห็นสมควรยกย่อง
สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
หน่วยงานดีเด่นของชาติ
สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๔

**รายชื่อบุคคล หน่วยงาน
และโครงการดีเด่นของชาติ
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๒๗-๒๕๔๗**

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๒๓

๑. นายเกษม พลวัน (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาลังคม
๒. นายกำพล พันธุ์ทอง (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนานชนบทและชุมชน

บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๒๔

๑. พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก	สาขาการพัฒนาความมั่นคงแห่งชาติ
๒. นายเสน่ห์ ผลประสิทธิ์	สาขาการพัฒนากการเกษตร
๓. นายเฉลิม แก้วศรีงาม	สาขาการพัฒนานชนบทและชุมชน
๔. หลวงพ่อสำเนียง อยู่สถาพร (มรณภาพ)	สาขาการพัฒนาลังคม
๕. นายอึ้งกี สวัสดิมงคล (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาลิจิตใจและจริยธรรม
๖. ศาสตราจารย์ ม.ร.ว.พุมิพงศ์ วรุมิ (ถึงแก่กรรม)	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๗. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเวศ วะสี	สาขาการพัฒนาศาธารณสุข (ด้านการแพทย์)
๘. โครงการพัฒนากลุ่มน้ำเข็ก (กองทัพภาคที่ ๓)	สาขาการพัฒนาความมั่นคงแห่งชาติ
๙. ชมรมอาสาสมัครประชาสงเคราะห์	สาขาการพัฒนาลังคม

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๒๕

๑. ศาสตราจารย์พีระศักดิ์ ศรีนิเวศน์	สาขาการพัฒนากการเกษตร
๒. สำนักงานคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และผลประโยชน์ของประชาชน (สคช.) กรมอัยการ	สาขาการพัฒนาลังคม
๓. นางเรณู โชติติลล	สาขาการพัฒนาลังคม
๔. นายเพื้อ หริพิทักษ์ (ถึงแก่กรรม)	สาขาศิลปะ (ด้านจิตรกรรม)
๕. ท่านผู้หญิงแผ้ว สนิทวงศ์เสนี (ถึงแก่กรรม)	สาขาศิลปะ (ด้านนาฏศิลป์)
๖. นางสาวธีระวรรณ เตชะพงศ์วรชัย	สาขาการพัฒนาอุตสาหกรรม และพาณิชย์การ (ด้านอัญมณี)
๗. พันเอก เรวัติ บุญทับ	สาขาการพัฒนาความมั่นคงแห่งชาติ
๘. นางวัลลภา ตั้งจิตนุสรณ์ (ถึงแก่กรรม)	สาขาการศึกษา (ด้านกรีฑา)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๐

๑. หม่อมหลวงปิณ มาลากุล (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาศึกษา
๒. พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธิ์ เตมียาเวช	สาขาการพัฒนารเมือง
และการปกครอง
(ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน)
๓. นายวัช มกรพงศ์	สาขาการพัฒนารเมือง
และการปกครอง
๔. นายอนันต์ ชาลวาลา	สาขาการพัฒนารุตสาหกรรม
และพาณิชย์การ (ด้านอัญมณี)
๕. นายสิทธิชัย โภไคยอุดม	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๖. นางบุญเกื้อ สุภาพรเหมินทร์	สาขาการพัฒนารชนบทและชุมชน
๗. นายประเชษฐ กาญจนมัย	สาขาการพัฒนารเกษตร
๘. นายสง่า สรรพศรี (ถึงแก่กรรม)	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๙. ศาสตราจารย์ระพี สาคริก	สาขาการพัฒนารเกษตร
(ด้านกล้วยไม้)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๑

๑. นายแพทย์สุด แสงวิเชียร (ถึงแก่กรรม)	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(ด้านกายวิภาคศาสตร์)
๒. นายประวิทย์ หาญณรงค์	สาขาการพัฒนารสังคม
๓. นายมนตรี ตราโมท (ถึงแก่กรรม)	สาขาศิลปะ (ด้านดนตรี)
๔. พลตำรวจเอก ประทีป ลันติประภพ	สาขาการพัฒนารเมือง
และการปกครอง
๕. นายวิรัชศักดิ์ วรรณนอมร	สาขาการพัฒนารชนบทและชุมชน
๖. นางภรณ์ทิพย์ นาคหิรัญกนก	สาขาการเผยแพร่เอกลักษณ์ไทย
๗. บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	สาขาการพัฒนารุตสาหกรรม
และพาณิชย์การ

บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๒

๑. ศาสตราจารย์ก่อ สวัสดิ์พานิชย์
(ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านการศึกษา)
๒. นายผาย สร้อยสระกลาง	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านการพัฒนาชุมชน)
๓. นายแพทย์พันธุ์พิชญ์ สาคกรพันธ์	สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านสาธารณสุข)
๔. ศาสตราจารย์ พันตรีหญิง
คุณหญิงผะอบ โปชะกะฤษณะ
(ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านการเผยแพร่เอกลักษณ์ไทย)
๕. ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิ์กุล ณ อยุธยา	สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านวรรณศิลป์)
๖. นายไตรภพ ลิมปพัทธ์	สาขาสื่อสารมวลชน (ด้านโทรทัศน์)
๗. นายก่อ อายูยืน	สาขาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๘. โครงการอบรมวิชาชีพสำหรับประชาชน
สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านการศึกษา)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๓

๑. ศาสตราจารย์กิตติคุณสุนน อมรวิวัฒน์	สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านการศึกษา)
๒. นายพูน เกษจำรัส (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านศิลปะภาพถ่าย)
๓. จำลิบเอก ทวี บุรณเขตต์	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านศิลปวัฒนธรรม)
๔. นายวิบูลย์ เข้มเฉลิม	สาขาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๕. หน่วยงานแพทย์ทางวิทยุ มูลนิธิ พอ.สว.
สำนักงานแพทย์มูลนิธิ พอ.สว.	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านสาธารณสุข)
๖. ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ
จังหวัดลำปาง	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านการพัฒนาชุมชน)
๗. มูลนิธิสงเคราะห์เด็กยากจน
ซี.ซี.เอฟ. ในประเทศไทย	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านสังคมสงเคราะห์)

บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๔

๑. หม่อมกอบแก้ว อาภากร ณ อยุธยา	สาขาการพัฒนาสังคม (ด้านบริการสังคม)
๒. ศาสตราจารย์ นายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว	สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านการสาธารณสุข)
๓. ศาสตราจารย์ทวี หอมชง	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๔. นางรัชนี ธงไชย	สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ)
๕. นายวิโรฒ ศรีสุโร	สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านศิลปวัฒนธรรม)
๖. โครงการศิลปินแห่งชาติ	สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านศิลปวัฒนธรรม)
๗. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านการศึกษาและพัฒนาจิตใจ)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๕

๑. นายธนิต อยู่โพธิ์ (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านศิลปวัฒนธรรม)
๒. นายบุญถิ่น อัตถากร	สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านบริหารการศึกษา)
๓. พลเอก พิจิตร กุลละวณิชย์	สาขาการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ
๔. คุณหญิงสมศรี กันธมาลา	สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านสังคมสงเคราะห์)
๕. นายแพทย์ประพันธ์ ภาณุภาค	สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านการสาธารณสุข)
๖. นายคำณ บุญเชิด	สาขาการเมืองและการปกครอง
๗. นายพรเทพ พรประภา	สาขาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๘. นายอยู่ สุนทรชัย	สาขาการพัฒนาสังคม
(ด้านการพัฒนาชุมชนและชนบท)
๙. กรมประมง	สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ

๑๐. มุลนิธิอ่าวเคี้ยวปอเด็กเซียงตึง

สาขาการพัฒนาลังคม

(ด้านสังคมสงเคราะห์)

๑๑. หอการค้าจังหวัดตรัง

สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ

(ประเภทองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๖

๑. ศาสตราจารย์ปกรณ์ อังศุสิงห์

สาขาการพัฒนาลังคม

(ด้านบริหารงานสังคมสงเคราะห์)

๒. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คุณหญิงสุดสาคร ตูจินดา

(ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์)

๓. นายกุสะ ปันยารชุน

สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ

(ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว)

๔. นายปราโมทย์ ไ้มักลัด

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(ด้านชลประทาน)

๕. นายเอกพันธ์ บรรลือฤทธิ์

สาขาการพัฒนาลังคม

(ด้านสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร)

๖. นักเรียนนายเรืออากาศ จักรกฤษณ์ ธรรมวิชัย

สาขาการเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย

(ด้านการศึกษา)

๗. โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา

สาขาการพัฒนาลังคม

(ด้านการสาธารณสุข)

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๗

๑. ศาสตราจารย์ณัฐ ภมรประวัติ

สาขาการพัฒนาลังคม

(ด้านการบริหารการศึกษา)

๒. นายสมัย เมษะมาน

สาขาการเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย

(ถึงแก่กรรม)

(ด้านศิลปการต่อสู้ของไทย)

๓. นายนิคม จันทรวิฑูร

สาขาการพัฒนาลังคม

(ถึงแก่กรรม)

(ด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม)

๔. นางชนิษฐา เทวินทรภักดี

สาขาการพัฒนาลังคม

(ด้านสังคมสงเคราะห์)

๕. นางพยอม สบายเมือง

สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านการปกครอง)

๖. กองพลทหารราบที่ ๙ อำเภอเมือง

จังหวัดกาญจนบุรี

สาขาการพัฒนาลังคม

(ด้านความมั่นคงของชาติ)

๗. มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย

สาขาการพัฒนาลังคม

(ด้านบริหารบริการสังคม)

บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๘

๑. ศาสตราจารย์กิตติคุณ

คุณดวงเดือน พิศาลบุตร

สาขาการพัฒนาลังคม

(ด้านการศึกษานอกโรงเรียน)

๒. ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน

สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านพลศึกษา)

๓. ศาสตราจารย์ประสาทน์ อวยชัย

สาขาการพัฒนาลังคม

(ด้านสังคมสงเคราะห์)

๔. นายเปล่ง ศรีตาน้อย

สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านพัฒนาชุมชน)

๕. นายธนิษฐ์ เจียรนวนนท์

สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ

๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จิรพล สินธุนาวา

สาขาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗. นายแพทย์ คัลยเวทย์ เลชะกุล

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(ด้านการแพทย์)

๘. ท่านผู้หญิงนวลผ่อง เสนาณรงค์

(ถึงแก่กรรม)

สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย

(ด้านเผยแพร่เอกลักษณ์ไทย)

๙. เรือตรี สมรักษ์ คำสิงห์

สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย

(ด้านการกีฬา)

๑๐. สมาคมมวยสากลสมัครเล่นแห่งประเทศไทย

สาขาการพัฒนาลังคม

ในพระบรมราชูปถัมภ์

(ด้านการกีฬาประเภทบุคคลทั่วไป)

๑๑. โครงการนวมทอง ของโรงเรียนผดุงศิษย์วิทยา

สาขาการพัฒนาลังคม

(ด้านการกีฬาประเภทเยาวชน)

๑๒. โครงการผลิตและขยายพันธุ์พืช

สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ

กรมส่งเสริมการเกษตร

๑๓. งานประยุกต์ผลการวิจัยทางวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาสังคม
และสิ่งแวดล้อม สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
และสิ่งแวดล้อม

สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจ

๑๔. โครงการจัดส่งเยาวชนไทยไปแข่งขันคณิตศาสตร์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
วิทยาศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
กระทรวงศึกษาธิการ

บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๙

๑. นางเตือนใจ ดีเทศน์	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านการพัฒนาชนบทและชุมชน)
๒. นายประเวช ลิ้มปรั้งษ์	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านสถาปัตยกรรมไทย)
๓. ศาสตราจารย์ ลิปพนนท์ เกตุทัต
(ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านการศึกษา)
๔. ศาสตราจารย์ นายแพทย์อารี วัลยะเสวี	สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านสาธารณสุข)
๕. นายโสภณ สุภาพงษ์	สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ
(ด้านเศรษฐกิจชุมชน)
๖. ศาสตราจารย์เทียนฉาย กีระนันทน์	สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ
(ด้านเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์)
๗. ศาสตราจารย์อดุล วิเชียรเจริญ	สาขาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๘. รองศาสตราจารย์ สุกิตรา ประสานสุข	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์)
๙. โครงการปลูกสวนสมุนไพรสิริรุกษชาติ
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านสมุนไพร)

บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๐

๑. ศาสตราจารย์ประเสริฐ ณ นคร	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านประวัติศาสตร์และวรรณกรรม)
๒. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์	สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านสาธารณสุข)
๓. รองศาสตราจารย์วิทยุโณ สุวรรณศิริ	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านสถาปัตยกรรมไทย)
๔. นางทองดี โพธิยอง	สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านพัฒนาชุมชน)
๕. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณเวลา	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(ด้านประสาทศัลยศาสตร์)
๖. โครงการเพชรในตม	สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านความมั่นคง)
๗. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
ตำบลคลองเปือย อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา	สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ
(ด้านเศรษฐกิจชุมชน)
๘. โครงการรณรงค์เพื่อภาษาไทย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
๙. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านเอกลักษณ์ไทย)
๑๐. มูลนิธิสถาบันราชพฤกษ์	สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๑

๑. ศาสตราจารย์เกษม สุวรรณกุล	สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านการศึกษา)
๒. รองศาสตราจารย์เทอดชัย ชีวะเกตุ	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน)
๓. นายสุเมธ ตันติเวชกุล	สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ
๔. นายสุวิทย์ รัศมิภูติ	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านอนุรักษ์มรดกไทย)
๕. นายอุดม สมพร	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น)
๖. นายวาทัญญู ณ ถลาง	สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๗. โครงการธนาคารแว่นตา
โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ (วัดไร่ขิง)	โครงการดีเด่นของชาติ

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๒

๑. ศาสตราจารย์คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร
(ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาลังคม (ด้านการศึกษา)
๒. นายกมล วิบูลกิจธนากร (ถึงแก่กรรม)	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านศิลปวัฒนธรรม)
๓. นายทวีศักดิ์ ภูหล้า	สาขาพัฒนาเศรษฐกิจ
๔. ศาสตราจารย์ (พิเศษ)
ท่านผู้หญิงเพ็ชรา เตชะกัมพุช	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(ด้านทันตแพทย์)
๕. มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชินูปถัมภ์	หน่วยงานดีเด่นของชาติ

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๓

๑. นายแพทย์สุนทร อันตรเสน	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต)
๒. ศาสตราจารย์ทศพร วงศ์รัตน์	สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(ด้านชีววิทยา)
๓. ร้อยตำรวจตรี วิจารณ์ พลฤทธิ์	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านการกีฬา)
๔. นายประวัตี วะโฮรัมย์	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านการกีฬา)
๕. นายศุภชัย โกยทรัพย์	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านการกีฬา)
๖. นายสมชาย ดวงแก้ว	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านการกีฬา)
๗. นายโสภา อินทเสน	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านการกีฬา)
๘. นายประสิทธิ์ ทองชื่น	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านการกีฬา)
๙. นายอำไพ เลือเลื่อง	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านการกีฬา)
๑๐. สมาคมกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทย	หน่วยงานดีเด่นของชาติ

บุคคลและหน่วยงานดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๔

๑. พลเอก วันชัย เรืองตระกูล	สาขาการพัฒนาลังคม
(ด้านสังคมสงเคราะห์)
๒. คุณหญิงทองก้อน จันทวิมล	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านช่างศิลป์และช่างฝีมือ)
๓. ศาสตราจารย์ฐะปะนีย์ นาครทรรพ	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านภาษาไทย)
๔. นายพินิจ สุวรรณบุญย์	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านออกแบบประยุกต์ศิลป์)
๕. มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก
ในพระบรมราชินูปถัมภ์	หน่วยงานดีเด่นของชาติ

บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๕

๑. คุณหญิงจันทน์ ลั่นตะบุตร	สาขาพัฒนาลังคม (ด้านกฎหมาย)
๒. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประสพ รัตนากร	สาขาพัฒนาลังคม (ด้านสุขภาพจิต)
๓. โครงการศิลปะ “Art for All”	สาขาพัฒนาลังคม
(ด้านพัฒนาผู้ด้อยโอกาส)
๔. โครงการสาธิตการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพร
โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร	สาขาพัฒนาลังคม (ด้านสมุนไพรไทย)
๕. นายสังคม ทองมี	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านศิลปศึกษา)
๖. ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ประดิษฐ์ เชี่ยวสกุล	สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย
(ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)
๗. สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์	สาขานุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม (ด้านอนุรักษ์พรรณพืช)

บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๖

๑. ศาสตราจารย์ ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์
นพวงศ์ ณ อยุธยา	สาขาพัฒนาลังคม (ด้านการศึกษา)
๒. ศาสตราจารย์วิฑิต มันทาภรณ์	สาขาพัฒนาลังคม (ด้านกฎหมาย)
๓. รองศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์	สาขาพัฒนาลังคม (ด้านกฎหมาย)
๔. มูลนิธิธรรมรักษ์	สาขาพัฒนาลังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)

๕. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จรัญ
มหาทุมรัตน์

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(ด้านการแพทย์)

๖. โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม (ด้านอนุรักษ์ป่าไม้)

บุคคล หน่วยงานและโครงการดีเด่นของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๗

๑. นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ

สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)

๒. โสสมุลลณีแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชินูปถัมภ์

สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสังคมสงเคราะห์)

๓. โครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญา
และวัฒนธรรมท้องถิ่น อำเภอแม่วาง
จังหวัดเชียงใหม่

สาขาพัฒนาสังคม (ด้านสืบสานภูมิปัญญา
และวัฒนธรรมท้องถิ่น)

๔. ศาสตราจารย์รัช ปุณโณทก

สาขาเผยแพร่เกียรติภูมิของไทย

๕. ศาสตราจารย์สุนทร บุญญาธิการ

สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

๖. โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

สาขาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

๗. ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(ด้านชีวเคมี)

๘. รองศาสตราจารย์เกตุ กรุดพันธ์

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
(ด้านเคมีวิเคราะห์)

คำสั่งคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

ที่ ๑๖/๒๕๔๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการ

เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ ตามคำสั่งคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ที่ ๙๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและต่อเนื่อง

อาศัยอำนาจตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๘๐/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ และมติคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกและเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	นายเอนก ลิทธิประศาสน์	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒	นายอรุณ ปรีดีติลล	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๓	ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี
(นางรัชกร เหมะจันท)	รองประธานอนุกรรมการ
๑.๔	ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๑.๕	ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
๑.๖	ผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
๑.๗	เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๘	ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๙	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี หรือผู้แทน	อนุกรรมการ

๑.๑๐	อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๑	กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๒	ผู้อำนวยการการสถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๓	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑.๑๔	นางจินตนา จุลกะเสวี	อนุกรรมการ
๑.๑๕	นางฉวีวรรณ จันทรรัตน์	อนุกรรมการ
๑.๑๖	นางประกอบ ลาภเกษร	อนุกรรมการ
๑.๑๗	นายประสาธ สอ้านวงศ์	อนุกรรมการ
๑.๑๘	นางผุสดี วิทยาสารณยุต	อนุกรรมการ
๑.๑๙	นางสาววันเพ็ญ เซ็นตระกูล	อนุกรรมการ
๑.๒๐	นายสมชาย ชูประดิษฐ์	อนุกรรมการ
๑.๒๑	นางสาวสมลักษณ์ วงษ์งามขำ	อนุกรรมการ
๑.๒๒	พลโท สมหวัง ไตรเดช	อนุกรรมการ
๑.๒๓	นางสิริพร ทองคำวงศ์	อนุกรรมการ
๑.๒๔	นายสุรินทร์ โกสิยางกูร	อนุกรรมการ
๑.๒๕	ผู้อำนวยการ สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ (นายทินกร ภาวะปัจฉิม)	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๒๖	นายเมธี เผื่อนทอง	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๗	นายมานaix คามณีย์	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๘	นางรัชณี ศรีสุข	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๒๙	ร.ต.ต.หญิง เมทนี ศรีรุ่งเรือง	อนุกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ พิจารณาคัดเลือกผลงานดีเด่นระดับชาติ ประเภทบุคคล หน่วยงานและโครงการทั้งภาครัฐและเอกชน แล้วนำมาประกาศเกียรติคุณยกย่องเชิดชูเกียรติ เพื่อเป็นการส่งเสริมและให้กำลังใจ ตลอดจนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้บุคคลและหน่วยงานทั่วไปถือเป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์ผลงานที่ดีเด่นให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมยิ่งขึ้น

๒.๒ จัดทำวิดิทัศน์ประวัติและผลงานแบบย่อของผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้มีผลงานดีเด่นระดับชาติ เพื่อฉายในงานประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ

๒.๓ จัดทำวิดิทัศน์ประวัติและผลงานของบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ เพื่อเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์

๒.๔ จัดพิมพ์หนังสือประกาศเกียรติคุณบุคคล หน่วยงาน และโครงการดีเด่นของชาติ เผยแพร่ไปยังหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการศึกษาและงานด้านเยาวชนให้ครอบคลุมไปทั้งระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

๒.๕ ประสานงานกับสื่อมวลชนทุกประเภทในการเผยแพร่เอกสาร ข้อมูลวิดิทัศน์ผลงานดีเด่นของชาติ ทั้งทางหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร สถานีวิทยุ และสถานีโทรทัศน์

๒.๖ ติดตามและประเมินผล การเผยแพร่ผลงานดีเด่นของชาติ จากสื่อมวลชนทุกประเภท และปรับปรุงการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้มีประสิทธิภาพ

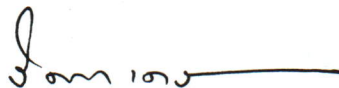
๒.๗ จัดทำสื่อเผยแพร่และการบรรยายพิเศษ เช่น นิทรรศการและการบรรยายพิเศษ โดยบุคคลดีเด่นในโอกาสต่าง ๆ

๒.๘ รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติทราบเป็นระยะ ๆ

๒.๙ ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ หรือคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ

